Kaposszekcsői Általános Iskola

Kaposszekcsői Általános Iskola

Cím: 7361 Kaposszekcső, Táncsics M. u. 22.Tel./Fax: 74/466-537
E-mail: kaposkola.titkar@gmail.com; kaposkola.igh@gmail.com; kaposkola.gazdasagi@gmail.com

Kelt: 2026. október 5.
Iktatószám: klik036393010/01557-1/2026
Ügyintéző: Robár Gáborné
Tárgy: Pedagógiai Program

KAPOSSZEKCSŐI ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Kaposszekcső, 2026. október 5.

Kaposszekcsői Általános Iskola * 7361 Kaposszekcső, Táncsics u. 22. * OM: 203285

Robár Gáborné
igazgató

Tartalom

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 1
1.1. Pedagógiai munkánk alapelvei 1
1.2. Értékeink 2
1.3. Céljaink, feladataink 3
1.3.1 Az alapozó nevelés, oktatás egyes szakaszainak célkitűzései, feladatai 6
1.4. Eszközök, eljárások 8
1.4.1 Nevelési céljaink 8
1.4.2. Oktatás terén 9
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 10
2.1.Személyiségfejlesztés feladatai korcsoportonként: 12
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 15
3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai 15
3.2. Az egészségnevelési program célcsoportjai: 16
3.3. Környezeti adottságaink 16
3.4. Az egészségnevelés színterei 18
3.5. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása 19
3.5.1.Az elsősegély-nyújtási alapismeretek tartalmi elemei: 19
3.5.2.Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai programterv: 20
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 21
4.1. A tanórákon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok 21
4.2. A tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai 22
4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai 23
4.4.Iskolán kívüli közösségformáló tevékenységek: 23
4.5. Lázár Ervin Program 23
5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai 25
5.1. A pedagógusok helyi feladatai 25
5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre 26
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 28
6.1. Tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek 28
6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program 29
6.2.1. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység általános céljai és feladatai: 30
6.2.2.Az integráció sikerességét befolyásoló tényezők: 30

6.2.3.Intézményünkben előforduló fogyatékossági típusok: 31
6.2.3.1. Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése 32
6.2.3.2. Diszlexia – az olvasási képesség zavara 32
6.2.3.3. Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara 33
6.2.3.4. Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara 33
6.2.3.5. Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara 34
6.2.3.6. Hiperaktivitás és figyelemzavarok 35
6.2.4.Enyhe értelmi fogyatékos tanuló 37
6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése 38
6.4. Ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 39
6.4.1. Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége 39
6.4.2. A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai 40
6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 40
7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje 41
8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel 41
8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák 41
8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák 42
8.3. Az intézmény külső kapcsolatai 44
9. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata 45
9.1. A vizsgaszervezés szabályai 45
9.2. Osztályozó vizsga 45
9.3. Pótló vizsga 46
9.4. Különbözeti vizsga 46
9.5. Javító vizsga 46
10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 47
10.1. Az első évfolyamba lépés feltételei 47
10.2. magasabb évfolyamba (2.-8.) járó tanulók felvétele átvétele 47
11. Az egésznapos iskola nevelési-oktatási programja 48
12. Az intézmény Helyi Tanterve 49
12.1. A választott kerettanterv megnevezése 49
12.2. A választott kerettanterv feletti óraszám 50
13. Az oktatásban alkalmazott tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 54
14. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 55
14.1. 1-4. osztály 55
14.2. 5-8. osztály 55

15. Mindennapos testnevelés 56
16. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 57
16.1. A kötelezően választható tantárgyak választásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási szabályok 57
16.2. Nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások választása: 57
16.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül történő választás szabályai: 57
17. A német nemzetiségi nyelv oktatása 58
17.1. Nemzetiségi nevelés-oktatás céljai: 58
17.2. Évfolyamonkénti követelmények 1-4. évfolyam 60
17.3. Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag 63
18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 63
19. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái 65
19.1 Az ellenőrzés, értékelés formái: 65
19.2 Az ismeretek számonkérésének formái: 65
19.3. A tanulók teljesítményének értékelése 67
19.3.1.Szóbeli számonkérés értékelése: 68
19.3.2.Írásbeli számonkérés százalékos értékelése: 68
19.4.Beszámoltatás korlátai: 69
19.5 A beszámoltatás teljesítményének értékelésének súlypontjai: 69
19.6.Az írásbeli számonkérés rendje, korlátai: 70
19.7.Tantárgyi vizsga német nemzetiségi nyelvből 71
20. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása 72
21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 73
21.1.Kötelező és kötelezően választott tantárgyak csoportbontásának elvei: 73
21.2.Egyéb foglalkozások szervezési elvei: 74
22. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek 75
23. Az iskola egészségnevelési nevelési elvei 76
24. Az iskola környezeti nevelési elvei 78
24.1. Kiemelt céljaink, feladataink: 78
24.2 Módszerek, tanulásszervezési formák: 79
24.3 A környezeti nevelés színterei: 79
24.3.1 Környezeti nevelés a tanórákon 79
24.3.2 Környezeti nevelés a tanórán kívül 80

24.4 Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek 81
25. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program elemek 82
26. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei 83
26.1. A magatartás értékelésének elvei 83
26.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei 84
26.3. A tanulók jutalmazásának elvei, formái 85
26.3.1. Az iskolai jutalmazások és dicséretek formái évközben: 85
26.3.2. Az iskolai jutalmazások és dicséretek formái év végén: 86
26.4. Fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei 86
26.4.1. A fegyelmi büntetések fokozatai a következő rendszerben adhatók: 87
26.4.2. Fegyelmi eljárás, fegyelmi büntetések 87
27. Záró rendelkezések 88

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Pedagógiai munkánk alapelvei

Iskolánk arra törekszik, hogy a településen és a körzetében élő családok gyermekei számára **modern, esztétikus környezetben**, **jó tárgyi felszereltség** mellet, **magas színvonalú nevelést-oktatást** biztosítson.

Pedagógiai munkánk során arra törekszünk, hogy tanulóink olyan ismeretekhez jussanak az intézményünkben töltött évek alatt:

- amelyek értékállóak,
- megfelelnek a kor és a környezet elvárásainak,
- felkészítik diákjainkat a pályaválasztásra, továbbtanulásra,
- megalapozzák az egész életen át tartó tanulás képességét,
- képessé teszik majd őket arra, hogy sikeres és boldog emberekké váljanak.

Fontos a nevelőtestület számára, hogy **hagyományaink ápolásával, gyermekközpontú** szemléletünk megtartásával**, sokszínű, változatos programok** biztosításával iskolánk jó hírnevét megőrizzük.

Alapelveink:

- Olyan feltételek megteremtése, amelyek lehetővé teszik tanulóink harmonikus testi, lelki, értelmi fejlődését.
- Az életkori sajátosságaiknak megfelelő készségek képességek, ismeretek, az érzelmi – akarati élet, a műveltség tudatos fejlesztése.
- A társadalmi leszakadás megakadályozása, tehetséggondozás.
- Erkölcsös, céljaik elérésére törekvő, önálló életvitelre képes fiatalok nevelése.
- Olyan értékrend kialakítása amely lehetővé teszi a társadalomban való személyes boldogulást, a társadalmi kötelezettségek, társadalmi szerepek betöltését. */becsületesség, igazságosság, empátia, önbecsülés, emberi méltóság identitás, teljesítmény, munka tisztelete, szabadság, demokrácia, szolidaritás, felelősségvállalás, emberi jogok tisztelete ,környezeti fenntarthatóság/*

Intézményünk **pedagógiai kultúráját** az alábbi alapelvek határozzák meg:

- egyéni bánásmód,
- elfogadás,
- megértés,
- kölcsönös bizalom,
- kölcsönös tisztelet,
- következetesség,
- empátia,
- szeretet,
- életkornak megfelelő követelmények,
- a feladatok elvégzésének ellenőrzése,
- sokoldalú, követelményekhez igazodó, fejlődést támogató értékelési rendszer.

1.2. Értékeink

- **Biztos, alapos tudáshoz**, a boldogulásukhoz megfelelő ismeretekhez juttatjuk diákjainkat.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan közvetítjük,
- **Nyugodt, családias környezetet** biztosítunk, sok mozgáslehetőséggel.
- Változatos programokat kínálunk.
- Odafigyelünk **a különleges bánásmódot igénylő** tanulókra, tehetségesekre és lemaradókra egyaránt.
- Az **integrált nevelés-oktatás** keretében arra törekszünk, hogy inkluzív (befogadó) környezetet biztosítunk, melyben természetes a másság elfogadása.
- Figyelembe vesszük **hátrányos- halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési tanulási és magatartási nehézséggel küzdő** tanulóink speciális szükségleteit, segítjük a társadalomba való beilleszkedésüket.
- Figyelembe vesszük valamennyi tanulónk **egyéni képeségeit**, ehhez igazodva támogatjuk fejlődésüket.
- Változatos programokkal biztosítjuk diákjaink számára a **boldog gyermekkor** megélésének lehetőségét.
- Megismertetjük, megszerettetjük tanulóinkkal szűkebb tágabb **környezetünket**, hazánkat.
- Olyan életszemléletet alakítunk ki, amelyben fontos a **testi és lelki egészség** megőrzése és áthatja a fenntarthatóság szellemisége.
- A **német nemzetiségi nyelvoktatás** keretében ápoljuk a német nemzetiségi hagyományokat, kultúrát.
- Törekszünk a kölcsönös, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítására és fenntartására szülőkkel.
- Tiszteletben tartjuk a szülők és tanulók vallási, világnézeti meggyőződését.
- Pedagógusaink folyamatosan képezik magukat, hogy **korszerű módszerek** alkalmazásával támogassák a tanulást.
- Ápoljuk a külföldi iskolákkal kialakult **testvériskolai kapcsolatokat.**

1.3. Céljaink, feladataink

Célunk, hogy alapelveinknek és értékeinknek megfelelően, azzal összhangban alakítsuk munkánkat.
A tanulókat eljuttassuk az **egyéni képességeiknek megfelelő tudás- és neveltségi szintre**.
Célunk, hogy tanulóink rendelkezzenek azokkal a készségekkel, képességekkel, amelyek **megalapozzák hatékony, egész életen át tartó tanulást, személyes boldogulást és eredményes érvényesülést.**

Pedagógiai munkánk **alapvető feladata**, hogy a gyermeki nyitottságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák. Ezek képviselete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat:

- Az élet tisztelete, védelme. A **természeti környezet** megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az **ember testi és lelki egészsége**. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- A **természettudományos gondolkodás** empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet értékeinek védelme.
- Az **önismeret,** a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az **emberi kapcsolatokra**, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- **A család** tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- **Kulturált magatartás** és **kommunikáció** a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos **önművelésre**, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- **A szülőföld** és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A **nemzeti kultúra** ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A **kisebbségben** élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás.
- A **hazánkban élő kisebbségek** és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

  Német nemzetiségi iskolaként a **német kisebbség hagyományainak** megőrzése, ápolása.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az **állampolgári jogok** tisztelete. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

– A tanulók olyan ismereteket, képességeket szerezzenek, amelyek ahhoz szükségesek, hogy képesek legyenek **alkalmazkodni a modern világ gyors változásaihoz**, **beilleszkedni a társadalomba, a munka világába.**

Mindezek megvalósulásához szükséges, hogy tanulóink többsége elérje az egyes kompetenciaterületeken megfogalmazott célokat.

KULCSKOMPETENCIÁK	**CÉLOK**
Kommunikációs kompetenciák **1. Anyanyelvi kommunikáció**	– a szóbeli és írásbeli szövegalkotás, szövegértés fejlesztése különböző típusú szövegeken, – az írás eszközszintű használata, – a helyesírási ismeretek tudatos alkalmazása, – a kulturált nyelvi magatartás gyakorlása, – verbális és nonverbális kommunikációs képesség, – tantárgyra jellemző szaknyelv használata, – segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
2. Idegen nyelvi kommunikáció	– a hallott és olvasott idegen nyelvi szöveg értése, – az idegen nyelvi párbeszédek gyakorlása, – más nép kultúrájának megismerése, – az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete – a kulturális sokszínűség megismerése, etnikai másság elfogadása,
Matematikai, gondolkodási kompetencia	– alapműveletek biztos végzése, – a mindennapi életben alkalmazható tudás megszerzése, – a logikus gondolkodás fejlesztése, – matematikai modellek (képletek, táblázatok, grafikonok stb.) alkalmazása, – a tér, idő mértékek elmélyítése, – a dolgok logikus okának és érvényességének megkeresése – alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása, a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján, – problémamegoldó képesség kialakítása,
Természettudományos kompetencia	– a természetben lezajló kölcsönhatások megértése, – a természettudományos és a műszaki műveltség fejlesztése, – a környezettudatos magatartás formálása, – a rendszerszemléletű gondolkodás, az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában, – kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása, – bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe,

Digitális kompetencia	– az információszerzés új módszereinek, eszközeinek megismerése, – az információs technika magabiztos használata, – digitális információk etikus és kritikus használata, – médiatudatos magatartás kialakítása,
A tanulás kompetenciái	– a tanulók pozitív attitűdjének alakítása, – saját tanulási stratégiák kidolgozása, – önértékelés, illetve mások objektív értékelése, – munka- és karriercélok megfogalmazása, – segédeszközök használata,
Személyes és társas kapcsolati kompetenciák	– magatartási szabályok alkalmazása, – törekvés a harmonikus életvitelre, – együttműködési kompromisszumkészség megalapozása – a nemzeti öntudat helyes értelmezése, – emberi jogok tisztelete, előítéletmentesség, stressz, frusztráció felismerése, kezelési technikák megismerése – toleráns viselkedés vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel,
Munkavállalási, innovációs és vállalkozási kompetenciák	– kockázat felmérés – vállalás – Jó ítélőképesség – alkotó-újító készségek a társasági életben, munkában – célokhoz végrehajtási terv készítése, – nyereség és veszteség kalkulálása, – a pénz világában való tájékozódás, – tervezés, szervezés, irányítás.
Kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és tudatosság kompetenciái	– érzelmek, élmények kifejezése szóban, írásban, zenében, rajzban, mozgásban, – művészi önkifejezés érzék fejlesztése – művészeti alkotások megértése, – pozitív attitűd kialakítása a művészeték iránt, – nyitottság, fogékonyság, érdeklődés, kreativitás fejlesztése – a művészi-alkotói szabadság korlátjainak ismerete,

1.3.1 Az alapozó nevelés, oktatás egyes szakaszainak célkitűzései, feladatai

1-2. évfolyam: A személyiség fejlesztés megkezdése

A kisgyermekek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése mellett **az iskolai szabályok megismertetése**. A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges **koncentrációs képességek** és **akarati tulajdonságok** tudatosítása és fejlesztése. A **tanulás**, az elsajátítás **élményének és örömének** megismertetése. A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömének megerősítése.

Feladatok:

- A tanulás iránti érdeklődés felkeltése.
- Olvasás, írás, számolás eszközrendszerének megtanítása, alkalmazásának gyakorlása.
- A kisgyermekek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
- A kommunikáció megalapozása a társakkal és a felnőttekkel.
- Mozgáskoordináció, ritmusérzék, hallásfejlesztés.
- Életkori sajátosságok figyelembevételével differenciált képességfejlesztés.
- A tanulási, magatartási zavarral érkezett tanulók kiszűrése, felzárkóztatásuk megkezdése.
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra szocializáljuk.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban,
- A stressz- és feszültségoldás technikájának megismertetése a közösségi szituációkban.
- A környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása.
- Az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálás.

3-4. évfolyam: A társas kapcsolatok kialakítása

Az **önismeret** fejlesztése. A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése. Az **önálló tanuláshoz** szükséges motívumok kialakítása és megerősítése. A szóbeli és az **írásbeli nyelvhasználathoz** szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása**. Elemi ismeretek** közvetítése a természetről, a társadalomról, a művészetekről, az emberiség és a haza történelméről. Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése. A környezettudatos viselkedés elveinek elsajátíttatása.

Feladatok:

- Az alapkészségek fejlesztése: szövegértés, szövegalkotás, elemi számolási készség, írás, helyesírás területén.
- A tanulás iránti érdeklődés fenntartása, a tanulók belső motiváltságának kialakítása.
- Természeti- és társadalmi ismeretek megalapozása.
- Egészséges életmódra nevelés.
- A tiszta környezet iránti igény megerősítése, a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének megteremtése.
- Az idegen nyelv ismeretének megalapozása.
- A kulturált nyelvi magatartás kialakítása a mindennapi élethelyzetekben a társakkal és a felnőttekkel.
- A társas kapcsolatok kialakítása, gyakorlása a tanórákon és tanórán kívüli tevékenységeken.

- A stressz- és feszültségoldás technikájának megismertetése a közösségi szituációkban.
- A környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása(séták, kirándulások napközis foglalkozás).
- Az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálás.

5-6. évfolyam: A közösség erősítése

Az eredményes **tanulás módszereinek, technikáinak** az elsajátíttatása, gyakoroltatása. Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása. A **problémamegoldó gondolkodás** és a döntésképesség megalapozása. A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése. Az európai és a nemzeti azonosságtudat erősítése, ápolása. Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása. A tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.

Feladatok:

- Az alapkészségek megerősítése, felzárkóztatás a tanulásban lemaradt tanulóknál.
- A kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozása.
- Az önálló tanulás technikájának elsajátíttatása.
- Kompetenciafejlesztés, alkalmazható tudásszint elérése.
- Az önismeret fejlesztése.
- Az idegen nyelvtudás igényének felkeltése a mindennapi életben.
- A természet-és társadalomtudományi ismeretek bővítése.
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd kialakítása.
- Az egészségmegőrzésre, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre, a lelki egészség fejlesztésére nevelés.
- A nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetése mellett, kellő tolerancia kialakítása a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére.

7-8. évfolyam: Aktív részvétel az osztály és az iskola életében

Az **általános műveltség megalapozásához** szükséges ismeretek átadása. A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése. A probléma szituációkban is könnyen alkalmazható és működőképes **fogalomrendszer** kiépítése. Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló **önismeret** fejlesztése. Az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeinek megismerése. Az **elvont fogalmi** és elemző, valamint a **kritikai-gondolkodás** megalapozása. A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása. A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.

Feladatok:

- Az önművelés megalapozása a tanulási technikák megismertetésével.
- Az ismeretszerzésre, tanulásra nyitott személyiség nevelése.
- A kritikai és kreatív olvasás gyakorlása.
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése életszerű feladatokkal.
- Felkészítés a továbbtanulásra, az önálló felnőtt életre.
- A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő alapvető emberi jogok ismerete.

1.4. Eszközök, eljárások

Intézményünkben az eszközök, eljárások kiválasztásakor, alkalmazásakor az alábbi elvek érvényesülnek:

- a pedagógus szabadsága,
- a nevelési és pedagógiai program alapján az ismereteket, a nevelés és tanítás módszerét a pedagógus megválaszthatja
- a helyi tanterv alapján a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével választja az alkalmazott szakkönyveket, segédleteket, felszereléseket
- a nevelés-oktatás célja, tartalma,
- a tanulócsoport összetétele, adottsága, fejlettsége, képessége,
- a tantárgy sajátossága,
- folyamatos fejlesztés a partnerek igényeinek figyelembe vételével.

Eljárások:

- kompetenciafejlesztő oktatás-nevelés megismerése, alkalmazása,
- az eszközök, eljárások sokszínű alkalmazása, digitális oktatási tartalmak integrálása,
- az elmélet és gyakorlat egységének érvényesülése,
- a differenciált képesség és készségfejlesztés, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítása
- a hagyományostól eltérő szervezeti formák (páros-, csoport-, csapatmunka, stb.) alkalmazása,
  a tanulók aktív részvételére építő módszerek alkalmazása, kooperatív technikák alkalmazása
- az aktivitás, alkotókészség, kreativitás, együttműködési készség fejlesztése,
- minél több felfedezésre alkalmas, irányított, önálló tevékenység beépítése az oktatási folyamatba,
- tanulóink sajátítsák el az önálló ismeretszerzés képességét,
- projektoktatás, témanapok, témahét szervezése, lehetőséget adva a multidiszciplináris tanórák megtartására,
- IKT alapú oktatási környezet elterjesztése,
- a játék, szerepjáték (drámapedagógia) vita, kutatás - felfedezés érvényesítése,
- prezentációk térnyerése.

1.4.1 Nevelési céljaink

A nevelés terén elsősorban a pozitív érzelmi töltésű, megerősítő eszközöket, eljárásokat alkalmazzuk:

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. **Közvetlen** (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett** (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelőhatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegzőmódszerek.	– Követelés. – Gyakoroltatás. – Segítségadás. – Ellenőrzés. – Értékelés. – Ösztönzés.	– A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. – Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. – Hagyományok kialakítása. – Követelés. – Ellenőrzés. – Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	– Elbeszélés. – Tények és jelenségek bemutatása. – Műalkotások bemutatása. – A nevelő személyes példamutatása.	– A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. – A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	– Magyarázat, beszélgetés. – A tanulók önálló elemzőmunkája.	– Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. – Vita.

1.4.2. Oktatás terén

Módszer	Eszköz
A nevelő ismeretközlő módszerei	Absztrakt fogalmi közlés: tankönyv, segédeszköz, egyéb oktatást segítő könyvek, szótárak, lexikonok, munkafüzetek, feladatlapok, stb.
Az ismereteknek a nevelő és a tanulók által történő közös feldolgozása	Auditív eszközök: CD, magnetofon, DVD. Vizuális eszközök: fénykép, dia, rajz, térkép, grafika, egyéb szemléltetési eszközök, programcsomagok
A tanulók önálló munkaformái, feladatmegoldásai	Audiovizuális eszközök: televízió, videó, számítógépesoktatóprogramok, filmek, interaktív tábla, stb. Adat- és információ-feldolgozó eszköz: számítógép, SDT.
A tanulók csoportos tevékenysége, feladatmegoldásai	Tankönyvek, feladatlapok, szótárak, munkafüzetek, térképek stb.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a tanórák, tanórán kívüli foglalkozások és a különféle iskolai rendezvények megszervezésével széleskörűen fejlessze.
Nevelésünk céltudatos személyiségfejlesztés, a gyermek életének **pedagógiai szándékú** irányítása.

A tanulók erkölcsi nevelése
Feladat:
Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása, erkölcsi érzék fejlesztése
Az emberi együttélés szabályainak a megismertetése. Társas kapcsolatok fontosságának a tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. Szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása (együttérzés, együttműködés, segítőkészség, tisztelet, tisztesség (probléma megoldás).

A tanulók önismereti nevelése, társaskultúra fejlesztése
Feladat:
Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. Az érzelmek hiteles kifejezésének empátia, kölcsönös elfogadás képességének fejlesztése.

A tanulók nemzeti öntudat, hazafias nevelése
Feladat:
A szülőhely és a haza múltjának megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felkeltése, magyarságtudat megőrzése.

A tanulók állampolgárságra demokráciára nevelése
Feladat:
Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, törvénytisztelet megalapozása. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre és helyi közéletben való részvételre.

Pályaorientáció
Feladat:
Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. Ismerkedés a munka világával: tapasztalatok, ismeretek szerzéséhez tevékenységek biztosítása.

A tanulók testi-lelki egészségre nevelése
Feladat:
A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására konfliktusok kezelésére.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés
Feladat:
Az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használatának megtanítása. A közvetlen és tágabb környezet értékeinek megőrzésére, gazdagítására nevelés. A környezetet szerető, környezetkímélő, értékvédő magatartás kialakítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés
Feladat:
Az ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás közötti kapcsolat megismertetése (pénzügyi alapismeretek, banki tranzakció és fogyasztóvédelem).
Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. A fogyasztás területén a saját felelősség felismertetése.

Médiatudatosságra nevelés
Feladat:
A média működésének és hatásmechanizmusainak, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatok megismertetése. A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetése. A tanulók ízléskultúrájának fejlesztése. Értelmező, kritikai beállítódás megalapozása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
Feladat:
A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élőemberek iránti szociális érzékenység, segítőmagatartás kialakítása (együttérzés, együttműködés, probléma megoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás).

Családi életre nevelés
Feladat:
A harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a harmonikus családi életre. A felelős párkapcsolatok kialakítása, ismeretek közvetítése a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

A tanulás tanítása
Feladat
A tananyag iránti érdeklődés felkeltése. A tanulási módszerek megismertetése, egyéni tanulási utak támogatása. Információforrások felkutatásának, felhasználásának módszereivel történő megismerkedés.

2.1.Személyiségfejlesztés feladatai korcsoportonként:

	CÉL	FELADAT	ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK
1-2. évfolyam	– alkalmazkodás a társakhoz, felnőttekhez – a közösségbe való beilleszkedés készségének elsajátítása – egészségügyi másság elfogadása – a tanulók egészséges testi-lelki fejlesztése – környezettudatos magatartás kialakítása	– köszönés – beilleszkedés az iskolai rendbe – a társakkal és a nevelőkkel szembeni udvarias viselkedés, életmódjuk, nehézségeik megismerése – komplex intézményi mozgásprogram kidolgozása, – a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban – a környezet jelenségeinek tapasztalatok útján való megismertetése – a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során. – stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.	– felelősi teendők kiépítése – házirend – közös játékok – szerepjátékok – kirándulások – elbeszélgetés
3-4. évfolyam	– az osztályban elfoglalt szociális pozíció megtapasztalása – a tanulótársak tulajdonságainak elfogadása – a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos élet-	– udvarias viselkedés a társakkal – és a nevelőkkel – életkornak megfelelő – vitakultúra elsajátítása – kulturált véleményalkotás – felelősi feladatok ellátása – a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és	– egyéni elbeszélgetések – személyiségfejlesztő játékok – szituációs játékok – kirándulások – versenyek

	módra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása – Az önálló tanulás képességének kialakítása	technikáinak elsajátíttatása – a kulturált nyelvi magatartás megalapozása – az önálló tanulás módszereinek elsajátíttatása	
5-6. évfolyam	– kölcsönös tisztelet egymás iránt – baráti kapcsolatok építése – az egyéni képességek kibontakoztatása – felelősségtudat erősítése – a sikeres iskolai tanulás, a tanulási eredményesség az esélyegyenlőség megteremtése – az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása – testi- lelki egészség fejlesztése, az egészséges életvitel kialakítása	– reális önértékelés – a hibák kiküszöbölésére való törekvés – a képességeknek megfelelő teljesítmény – az udvarias viselkedés szabályainak gyakorlása – a szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása – Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása. – A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása – Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek. – a komplex intézményi mozgásprogram, valamint az egészségnevelési program kidolgozása, működtetése	– önismereti játékok – személyiségfejlesztőjátékok – közösségfejlesztőjátékok – osztályprogramok – versenyek

7-8. évfolyam	– képességek reális ismeretének kialakítása – életkornak megfelelő jövőkép megfogalmazása – pozitív példamutatás a tanulótársak felé – értelmes életcél kitűzése – hitbeli, egészségügyi (szexuális) másság elfogadására nevelés – az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása – pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés	– reális „énkép” megformálása – a tanulói jogok ismerete, gyakorlása – visszautasítási technikák megismerése, alkalmazása – a csoportnyomás kivédése – döntések következményeinek vállalása – pozitív szerepvállalás csoportban, közösségben – kölcsönös tolerancia – 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése – alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítése	– önismereti játék – önértékelés – kérdőíves felmérés – természetjárás – társadalmi munka – teadélután – pályaválasztási, pályaalkalmassági ismeretek

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

A teljeskörű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményekben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségégét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységben.

Az egészségfejlesztés egy folyamat, amelyben a pedagógusok tevékenysége a tanuló és a szülő részvételét úgy befolyásolja, hogy annak eredményeként a tanuló egészségi állapotában pozitív változás következik be.

Az iskolai egészségnevelésnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást kapjanak – személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű – a lehetőségeket felismerő és használni tudó életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy tanulóink az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az azzal kapcsolatos beállítódásuk szilárd legyen és konkrét tevékenységeken keresztül szerezzenek tapasztalatokat.

Célkitűzéseink:

A tanulók

- legyenek képesek egészségvédő magatartás, szokásrend elsajátítására,
- lássák egészségük sérülékenységét, a felelőtlen emberi magatartás, a káros szokások következményeit,
- lássák meg környezetük egészségkárosító tényezőit, a betegségmegelőzés lehetőségeit, fontosságát,
- tudatosuljon bennük a mindennapos testedzés fontossága egészségük megőrzésében, fejlesztésében,
- váljanak képessé a balesetek megelőzésére, a káros szenvedélyek elutasítására, felelős magatartás kialakítására,
- legyenek képesek kulturált párkapcsolatot létesíteni, rendelkezzenek alapvető szexuális ismeretekkel.

Feladataink:

- biztosítani az egészségmegőrző környezetet,
- alkalmassá tenni a tanulókat a testi-lelki szociális lehetőségeik kiteljesítésére, fejleszteni önértékelésüket,
- a mindennapos mozgás és a helyes táplálkozás igényének kialakítása az egészség érdekében,
- az egészségi állapot szempontjából fontos szokások kialakítása,
- támpontokat adni az életmódbeli döntések megvalósításához,
- segítséget nyújtani az együttműködési, konfliktuskezelési stratégiák elsajátításához,
- egészségmegőrzéshez szükséges jártasságok, képességek fejlesztése,
- káros szenvedélyek visszautasításának elsajátítása,
- az iskola, az otthon, a pedagógusok, szülők, tanulók közötti jó kapcsolat fejlesztése,
- az iskolaorvosi, védőnői szolgálat szerepének növelése az egészségneveléssel kapcsolatos programokban.

3.2. Az egészségnevelési program célcsoportjai:

Tantestület:
Az elsődleges célcsoport, mint egység. Ezzel teremtődik meg a lehetőség arra, hogy az egész iskolát átható szemléletmód alakuljon ki, **a tantestület valamennyi tagja érintettnek, érdekeltnek és felelősnek érezze magát** önmaga és a tanulók egészségének megőrzésében, az egészségfejlesztésben.

Tanulók:
Mint célcsoport a t**antárgyi feladatok megoldásán keresztül** válnak a program aktív résztvevőié.

Az egészségnevelés fontos színterei:

- osztályfőnöki órák, biológia- kémia- és természetismeret órák,
- tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős programok,
- mindennapos testnevelés,
- napközi otthon, egésznapos iskola.

Szülők:
A **tanárok és a gyermekeik közvetítésével** válnak az iskolai egészségfejlesztési program részeseivé.
Egyrészt a szülői értekezleten a program alapelveit ismerhetik meg, másrészt az alapelvek megvalósításához felhasznált tanórai eszközökről tájékozódhatnak a tanároktól és a gyermekeiktől. Minthogy a nevelési tartalmak szervesen összefüggenek, az egészségnevelés sem szakítható ki a nevelési rendszer egészéből.

3.3. Környezeti adottságaink

A gyermekek több, mint 70%-a iskolai étkeztetésben részesül. Kulturált környezetet tudunk biztosítani hozzá. A tantermek megvilágítása, fűtése, szellőztethetősége jó. Az iskola épülete és udvara rendezett.
Célunk: Az egészséges környezet biztosítása.
Feladat: Környezeti adottságaink kihasználása, javítása.
Eszköz: Séták, gyűjtő utak, a környék tisztán tartása.

Közlekedés és környezet biztonság

Tanulóink 60%-a bejáró. Hazautazáskor a pedagógiai asszisztens és napközis nevelők biztosítják a kíséretet. A tanulók az iskola területét óraközi szünetekben nem hagyhatják el. Az iskola berendezéseinek, elektromos rendszerének, fűtésének, sportlétesítményeinek rendeltetésszerű használata esetén a balesetek elkerülhetők. Az ügyeleti rendszer a megelőzést szolgálja.
Célunk: Balesetmentes környezet biztosítása.
Feladat: Balesetek megakadályozása.
Eszköz: Fokozott felügyelet és jelenlét.

Hulladékgazdálkodás

Iskolánk minden osztályában van fedett hulladékgyűjtő, melynek ürítése naponta történik. Az udvari hulladékgyűjtő tartalmának elszállítása hetente történik. Az iskolában részben biztosított a szelektív hulladékgyűjtés.
Célunk: Egészséges környezet biztosítása.
Feladat: Az iskola tisztaságának megőrzése.
Eszköz: A hulladék szeméttárolóba helyezése és elszállítása.

Az iskolaudvar

Az udvarunk tágas, van nagy szabad terület, sportpálya, füves és árnyas része padokkal. A felüdülést kis park is biztosítja fáival, bokraival és a kis tóval.
Célunk: Az egészséges környezet biztosítása.
Feladat: Az udvar folyamatos gondozása, a sportudvar karbantartása.
Eszköz: A takarítók, a karbantartó, a pedagógusok és gyerekek folyamatos munkája.

Egészségügyi ellátások

A gyermekek testi-lelki egészségi állapotát folyamatosan figyeljük; állapotfelméréseket végzünk. Biztosítjuk a gyermekek számára az orvosi vizsgálatokon való részvételt és a védőoltásokkal való ellátást. Az iskolaorvossal és a védőnővel rendszeres jó kapcsolatot tartunk fenn, aktívan szerepet vállalnak az egészségfejlesztési feladatok megvalósításában. Az iskolafogászati szűréseket évenként iskolánkban végzi a körzeti fogorvos.
Célunk: Korszerű egészségügyi szolgáltatás biztosítása.
Feladat: Szoros kapcsolat kialakítása az egészségügyi szakemberekkel.
Eszköz: Folyamatos kommunikáció a pedagógusok és az egészségügyi szakemberek között.

Testi egészség

A testnevelésnek és a sportnak fontos szerepe van a testi egészség megőrzésében. A testi egészség biztosításának színterei:

- testnevelés órák,
- úszás (amennyiben a feltételeket biztosítani tudjuk),
- atlétika,
- napközis foglalkozás (udvari játék),
- futball edzések,
- népitánc,

Célunk: A testi egészség védelme.
Feladat: A mindennapos testedzés biztosítása.
Eszköz: A testnevelő tanárok, tanítók tanárok, napközis nevelők munkája.

Lelki egészség

Fejlesztő csoportjainkban, egyéni fejlesztő foglalkozásokon, korrepetálásokon segítjük a tanulásban leszakadó diákokat. Szeretettel és empátiával próbáljuk megoldani és feloldani a tanulók konfliktusait, kudarcait. Fontos feladatunk az önismeret és az önértékelés fejlesztése , mert ennek tudatában tudnak döntéseket hozni saját egészségük érdekében.
Célunk: A gyerekek lelki egészségének védelme.
Feladat: Segíteni a tanulók lelki egyensúlyának megőrzését.
Eszköz: Fejlesztő csoportok, egyéni foglalkozások, korrepetálások, jó tanuló-tanár kapcsolat, önismeret, önértékelés fejlesztése tanórákon, és minden más élethelyzetben.

Szociális egészség

Fel kell ismerni, csökkenteni és megelőzni a családból hozott szociális hátrányokat. Ezt szolgálja iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége.

Szociális képességek fejlesztése:

Minden olyan tevékenység segíti ezt, ami a demokráciára, egymás segítségre, együttműködésre épül.
Célunk: A szociális egészség biztosítása.
Feladat: A szociális hátrányok csökkentése.
Eszköz: A szociális képességek fejlesztése.

- gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk
- közösségerősítő tevékenységek
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival.

3.4. Az egészségnevelés színterei

Egészségnevelés tanórákon

Kiemelten testnevelés, osztályfőnöki, természetismeret, biológia órákon jelenik meg a tananyag témaköreiben, de gyakorlatilag áthatja egész tevékenységünket. (lásd: Helyi Tanterv)
Célunk: Korszerű egészségtani ismeretek nyújtása.
Feladat: Egészségtudatos tanulói magatartás kialakítása, egészséggel kapcsolatos ismeretek, jártasságok, képességek és szokások kialakítása.
Eszköz: Tanórákon és minden más élethelyzetben ahol lehetőség adódik rá.

Egészségnevelés tanórán kívül

- Felvilágosító, ismeretterjesztő előadások, melyekre a védőnővel együtt osztályfőnöki órákon, délutáni foglalkozásokon van leginkább lehetőség.
- Serdülőkori higiéniás programokon való részvétel.
- Részvétel fogápolási programokban (védőnő segítségét felhasználva).
- Egészségnap tartása alkalomszerűen a védőnő és az iskolaorvos bevonásával.

Drogprevenció

A gyermekeink állandó veszélynek vannak kitéve. Felelős magatartással, felvilágosítással küzdhetünk a drog elterjedése ellen. A megelőzés és a felvilágosítás osztályfőnöki, biológia és természetismeret órákon történik.

Módszerek:

- játékok (szerepjáték, szituációs játék, drámajáték),
- gyűjtőmunka (egészséggel, életmóddal, táplálkozással kapcsolatos gyűjtőtevékenység),
- plakátkészítés (felvilágosító előadásokhoz, vetélkedőkhöz, versenyekhez),
- témahét (pl. fogápolás),
- mindennapos testedzés,
- levegőzés, séta,
- kirándulás, túra,
- balesetvédelmi oktatás.

A programok támogatói:

- iskolaorvos,
- védőnő,
- rendőrség,
- családsegítő,
- Gyermekjóléti Szolgálat.

Anyagi erőforrások:

- önkormányzati támogatás,
- SZMK,
- „Kaposszekcső Gyermekeiért” Alapítvány,
- esetenkénti pályázati erőforrások.

Támogatói:

- tanulók, szülők,
- a község lakossága,
- diáksportkör,
- diáktanács,

3.5. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Célunk:
A gyermekeket megtanítani a prevencióra, illetve olyan alapvető elsősegélynyújtási alapismeretekre, amelyeket időben és szakszerűen alkalmazva megelőzhetik a komolyabb következményeket.

3.5.1.Az elsősegély-nyújtási alapismeretek tartalmi elemei:

Alapismereti témák:

- Segélyhívás.
- Vérzéscsillapítás.
- Sebek típusai, sebellátás.
- Légúti idegentestek (félrenyelés).
- Gerincsérülés.
- Fejsérülések, agyrázkódás.
- Égési sérülések.
- Az újraélesztés lépései.
- Láz, lázcsillapítás.

Évszakokhoz, ünnepekhez köthető témák:

- Balesetek kirándulás, túra közben.
- Balesetek hóban, fagyban.
- Tengerparti nyaralás, vízparti balesetek, tengeri élőlények veszélyei.
- Rovarcsípések, élősködők (kullancs).
- Hősérülések (napszúrás, hőgörcs, hőkimerülés, hőguta).

Különleges témák

- Mérgező növények otthon, a kertben és a természetben.
- Állati balesetek.
- Drogok.
- Alkohol fogyasztás (a szülő és a gyermek részéről is, pl. összevont szülői értekezleten).

- Dohányzás (a szülő és a gyermek részéről is, pl. összevont szülői értekezleten, vagy védőnő előadásában).

3.5.2.Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai programterv:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása egyrészt **tantárgyi keretekben** tanítási órákon belül, másrészt **tanórán kívüli foglalkozásokon**, szakkörön valósul meg.

Tanítási órákon:

- 1-4.évfolyam: környezetismeret óra,
- 5. évfolyam: természetismeret, osztályfőnöki óra,
- 6. évfolyam: osztályfőnöki óra,
- 7-8. évfolyam: biológia, osztályfőnöki óra.

Tanórán kívüli foglakozások:

- szakkörök: turisztika, polgárvédelem, elsősegélynyújtó (a szakköröket minden tanévben a jelentkezők számának függvényében szervezzük meg),
- projekt napok, témanapok.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulók személyiségének optimális fejlesztése mindig egy adott **közösségben a közösség által** megy végbe. A gyermekközösségek egyrészt a nevelés és oktatás folyamatának szervezeti keretét adják, másrészt hangsúlyos feladatunk a pozitív hatású iskolai **közösségek kialakítása,** megszervezése, tudatos tervszerű nevelői irányítása.

A közösség kialakításának alapelvei:

- a közös cél kitűzése,
- a közös munka /tanulás, társadalmi munka, gyűjtőakciók/,
- kapcsolat más közösségekkel.

A közösséghez való tartozás ismérvei:

- a közös felelősség,
- baráti kapcsolatok,
- osztályhoz való tartozás,
- iskolához való tartozás,
- településhez /falunkhoz/, hazához való tartozás tudata.

A pedagógus feladatai a közösségfejlesztésben:

- A jó közösség kialakítása és fejlesztése érdekében munkáját tudatosan tervezze, szervezze.
- Segítse a tanulók beilleszkedését az iskolai közösségekbe.
- Szervezzen közösségfejlesztést szolgáló programokat (kirándulás, túrázás, teadélután, mozi- és színházlátogatások, vetélkedők, versenyek).
- Juttassa olyan tapasztalatokhoz a tanulókat amelyekből megtanulhatják a közösségi együttéléshez szükséges magatartási viselkedési mintákat (beszédkultúra, megjelenéskultúra)
- Igényelje és vegye igénybe a szülők együttműködő tevékenységét.
- A szülőket folyamatosan, időben tájékoztassa az iskolában folyó közösségi munkáról, az iskolai rendezvények és ünnepélyek időpontjáról.
- A közösségi együttműködési és elemi magatartási szabályok elsajátíttatása (hangnem, érintkezés stílusa, kapcsolattartás szabályai, szokásrend kialakítása, önismeret, önuralom).

A közösségfejlesztés érdekében a pedagógusnak együtt kell működnie **a szülők közösségével**!

A szülőktől azt várjuk, hogy:

- legyenek az iskola partnerei a jó közösség kialakításában,
- segítsék gyermekeik beilleszkedését az iskolai közösségekbe,
- támogassák az iskola rendezvényeit és vegyenek részt azokon.

A közösségfejlesztés feladatainak megvalósítására **a tanórák és tanórán kívüli foglalkozások,** tevékenységek adnak lehetőséget.

4.1. A tanórákon megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Tanórákon önmagában **a tananyag**, de a **választott munkaforma** is lehetőséget ad a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósítására.

- Az **osztályfőnöki órán** kiemelt feladat a közösségfejlesztés (pl. egyén és közösség, társas kapcsolatok, hazaszeretet-hazafiság)
- A **Hon- és népismeret** tantárgy tananyaga elősegíti a hazához, nemzethez való tartozás érzésének átélését a népi kultúra megismerésén keresztül.
- Az **Etika-/hit és erkölcstan** órán a gyermekek megtanulják a másság elfogadását, értékelni saját helyüket a különböző csoportokban (család, baráti kör, osztály, stb.)
- **Természetismeret és biológia** órákon saját testük megismerésén keresztül megtanulják az egészséges közösség kialakításának szabályait.
- **Testnevelés** órán a közös játék, a játékszabályokhoz való alkalmazkodás fejleszti a közösségi érzést, magatartást.

Közösségfejlesztő munkaformák:

- A **vita** ahol, egymást érvekkel meggyőzve jutnak megegyezésre
- A **játék**, ahol vannak szabályok, amiket mindenkinek be kell tartani
- A **csoportmunka, differenciált munka, páros munka, kísérlet** amelyek kiváló lehetőségek a közösségfejlesztésre. A csoportokban együttműködve, összehangoltan kell dolgozni a cél eléréséért, csak így lehet jól megoldani a feladatot,

4.2. A tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai

A tanórán kívüli tevékenységek szerveződhetnek osztálykeretben, napközis csoportban, szakköri foglalkozáson, sportfoglalkozáson, illetve iskolai-vagy osztályszintű rendezvényeken.

Osztálykeretben tanórán kívül megvalósuló közösségformáló tevékenységek:

- tanulópárok, tanulócsoportok kialakítása,
- osztályhagyományok /névnap, születésnap, teadélután, mikulás, kirándulás, színházlátogatás, osztálykönyvtár, faliújság/,
- felelősi tisztségek (hetes, tantárgyi felelősök).

A napközis csoportok vegyes életkorú közösségek, így különösen alkalmasak arra, hogy a közösségi nevelés fontos színterévé váljanak. A pontosan meghatározott idő- és munkarend, az egymáshoz való alkalmazkodás a közösség kohézióját erősíti.

Módszertani lehetőségek a napköziben:

- közös gyakorlás (táblánál való feladatmegoldás, amit mindannyian követni tudnak),
- tanulópárok kialakítása (jobb képességű tanuló rendszeresen együtt tanul a nála gyengébbel),
- spontán kialakult párok (kölcsönösen elfogadják egymást, személyi kapcsolatuk konfliktusmentes),
- közös játék (minden játéknak szabálya van, amihez mindenkinek alkalmazkodni kell),
- közös beszélgetések (hálásak a tanulók, ha meghallgatják őket, őszintén kitárulkoznak, gondjaikról is megnyilatkoznak),
- szokásrend kialakítása (mindennek pontos ideje van; tanulási idő, ebédeltetés rendje, játék ideje, a tisztálkodás ideje).

Iskolaszintű közösségformáló rendezvények, hagyományok:

- ünnepélyek (tanévnyitó, okt.23, Márton nap, karácsony, márc.15., anyák napja, ballagás, farsangi bál, tanévzáró),

- megemlékezések (pl. aradi vértanúk),
- Egyéb iskolaszintű tevékenységek: diákügyelet, diákönkormányzati tevékenység, házirend alkalmazása (iskola, tanterem, tornaterem, öltöző rendje).

4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a **demokrácia gyakorlásának** lehetőségét biztosítja tanulóink számára: egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokkal rendelkezik meghatározott keretek között. Információ-közvetítő, tájékoztató, érdekvédelmi feladatain túl jelentős **kezdeményező, ötletadó szereppel** rendelkezik az iskolai élet alakításában.

Szerepe a közösségfejlesztés feladatainak megvalósításában:

- Közös célok kitűzése, részvétel a tervek kidolgozásában, megvalósításában.
- Megtanulják az elvégzett munkát értékelni önmaguk és a közösség előtt.
- Önálló szervezési és értékelési lehetőségek biztosítása; szabályrendszerek kialakítása és működtetése (pl.házirend). Az ügyintézés alapvető formáinak gyakoroltatása.
- Az öntevékenység által a közösségi felelősségtudat erősítése.
- A szociális érzékenység, a tolerancia fejlesztése.
- A különböző kisközösségekhez tartozók, az eltérő korosztályba tartozó tanulók közötti kapcsolattartás formáinak kialakítása, gyakoroltatása.
- A társadalmi együttélés szabályainak kialakítása; aktív társadalmi tevékenység igényének felkeltése.

4.4.Iskolán kívüli közösségformáló tevékenységek:

E tevékenységeken keresztül diákjaink beilleszkedhetnek a település közösségébe és lehetőségük nyílik a közösségek szokásrendjének megismerésére gyakorlására.
Ilyen közösségek:

- önkormányzat,
- egyesületek,
- Idősek Otthona,
- vallási közösségek.

4.5. Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. Ennek jegyében a Kormány minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét a Lázár Ervin Program keretében. A kiíró Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét.

- 1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
- 2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
- 3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)

- 4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
- 5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
- 6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
- 7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
- 8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten (kőszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

5.1. A pedagógusok helyi feladatai

- Munkaköri feladatait és kötelezettségeit az SZMSZ, a Munkaterv és az igazgató útmutatásai alapján látja el.
- A pedagógus, mint a nevelőtestület tagja részt vesz a nevelőtestületi döntések meghozatalában.
- A napló pontos vezetése, a mindenkori órarendi és tantárgyfelosztási szempontok maradéktalan figyelembevételével.
- Munkáját a határidők betartásával pontosan, precízen végzi.
- Munkájával kapcsolatban elvárás a megbízhatóság és a felelősségvállalás.
- A tanuló személyiségének figyelemmel kísérése, a gyermeki jogok tiszteletben tartása az egyes gyerekek adottságainak haladási tempójának megfelelő differenciált foglalkozások biztosítása.
- Tiszteletben tartja a tanuló és a szülő emberi méltóságát, jogait, világnézeti, lelkiismereti vagy politikai meggyőződését.
- A lemaradó gyermekek felzárkóztatását, és a tehetséges gyerekek kibontakoztatását, versenyekre való felkészítését egyaránt feladatának tekinti.
- Javaslatot tesz, figyelmeztetésre, megrovásra, jutalmazásra (saját osztályában tanulók vonatkozásában).
- Az oktatói, nevelői tevékenysége során
    - az általa tanított tantárgyra tematikus, éves tanmenetet készít, az új tankönyvek alapján, az előírt szakmai követelményeket figyelembe véve,
    - a taneszközöket a munkaközösség-vezetőktől beszerzi, egy tanévre átveszi, majd tanév végén azokkal elszámol. Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik,
    - írásbeli munkájára gondot fordít,
    - a tanulók számára a témazáró dolgozatot előre jelzi,
    - a tanulók füzetét számonkérés alkalmával láttamozza és jelzi az esetleges hiányokat,
    - a házi feladatot közösen javítja a tanulókkal és értékeli,
    - felelős azért, hogy a gyerekek a tanulmányi foglalkozások szüneteiben egészséges körülmények között kikapcsolódhassanak, játszhassanak, megfelelő időt töltsenek szabad levegőn való mozgással is,
    - a szülőkkel egészséges kapcsolatot tart fent, az osztályt illetve az egyes gyereket érintő kérdésekkel kapcsolatban,
    - a munkatervnek megfelelően szülői értekezleteket tart, fogadóórát jelöl meg.
- Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.
- Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, telefonszám) a titkárságon jelenti.
- Az iskolai rendezvényeken a részvétel kötelező.
- A tanítási időn kívül - a tanév programjának megfelelően - szakmai tanácskozáson, értekezleteken részt vesz.
- Az osztály tanulóinak balesetmentességét minden iskolán belüli és iskolán kívüli szabadidős program szervezésénél elsődleges feladatának tekinti.

- Segíti a tanulók beilleszkedését, haladási útját, kollegái szakszerű nevelő-fejlesztő tevékenységét.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményeit, eközben gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen.
- Kéthetente egyéni fogadóórát tart.
- A pedagógus, mint a nevelőtestület tagja köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszéléseken, joga van véleményével a közös döntésekhez hozzájárulni.
- Munkájának megkezdése előtt 30 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozás helyén. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti feletteseit és a tanítási anyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Szakmailag folyamatosan fejleszti önmagát, részt vesz a törvény által előírt kötelező továbbképzéseken.
- Aktívan részt vesz szakmai munkaközössége foglalkozásain, ahol megosztja kollégáival önképzésben szerzett ismereteit, egyezteti velük a szaktárgyi értékelés helyi elveit. Részt vesz a helyi tantervek kidolgozásában, a munkaközösség-vezető felkérésére továbbképzési célú előadást tart.
- Intézményi pályázatok megvalósításában aktaívan részt vesz.
- Köteles a rábízott intézményi ügyek titkosságát megőrizni. Az adatok kezelése és továbbítása csak az igazgató felhatalmazása alapján, valamint az Iratkezelési Szabályzat előírásai szerint történhet.
- Betartja a pedagógus etika és a szolgálati titoktartás követelményeit.

5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnök tevékenysége **három feladatkörre terjed ki**:

- *ügyviteli, adminisztrációs teendők*
- *szervezési, koordinációs feladatok*
- *közvetlen vezetői és nevelőmunka*

- Alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, az iskola Pedagógiai Programjának alapelvei szerint neveli osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve. Törekszik a tanulói személyiség, a család alapos megismerésére.
- Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványait oktató, nevelő tanárokkal (tanulószoba, napközi), a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. GYIV, pszichológus, stb.).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály magatartási helyzetét. Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát havonta, az osztályközösség véleményét figyelembe véve.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, tájékoztató füzet útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat (osztálynapló naprakész vezetéséért felelősséggel tartozik, félévi és év végi statisztikák, továbbtanulással, gyámügygyel kapcsolatos tennivalók, stb.).
- Mint osztályfőnök saját hatáskörben az SZMSZ-ben felruházott jogainál fogva indokolt esetben 3 nap távollétet engedélyezhet és igazolhat osztálya tanulójának.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében. Gondot fordít az osztályközösség szabadidős programjának a szervezésére, az osztály tanulóinak balesetmentességét minden iskolán belüli és iskolán kívüli, de iskola által szervezett szabadidős program szervezésénél elsődleges feladatának tekinti.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, kitüntetésére (a tanulók, kollégák véleményét figyelembe véve.)
- Részt vesz a munkaközösség munkájában. Javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, az ezzel kapcsolatos adminisztrációs teendőket határidőre pontosan elvégzi.
- A tanulók előmeneteléről szóló minősítéseket, érdemjegyeket folyamatosan összeveti a naplóba bejegyzett minősítésekkel és érdemjegyekkel, az esetleges kiegészítéseket elvégzi.
- Az osztályfőnök erkölcsi és jogi felelősséget vállal a rábízott tanulók személyi biztonságáért, kulturált viselkedéséért, személyiségük fejlesztéséért.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

„Mindannyian egyediek vagyunk: vannak jellemzőink, amelyek nem azonosak a másokra jellemzőkkel. Mindegyikünk képtelen bizonyos dolgokat megcsinálni, de még többet igen: mindannyian képességek és fogyatékosságok keverékei vagyunk.”

(Lynos, Wendy)

Intézményünk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy felismerjük tanulóink speciális egyéni szükségleteit. Célunk, hogy olyan támogató környezetet alakítsunk ki, olyan módszereket, eljárásokat alkalmazzunk melyek lehetővé teszik minden egyes tanulónk képességeinek maximális kibontakozását.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

- sajátos nevelési igényű tanulók
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók
- HH és HHH tanulók

6.1. Tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek

Iskolánk kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Ennek első lépése a tehetség, a kreativitás felismerése tanulóinkban. Fontos feladatunk, hogy odafigyeljünk, célirányosan foglalkozzunk ezekkel a diákokkal.

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység célja:

- A jó képességű, tehetséges tanulók felfedezése, kiválasztása az egyes szaktantárgyak viszonylatában.
- Az ismeretek gyarapításán túl képességeik, személyiségük összehangolt fejlesztése.
- Gondolkodásmódjuk, komplex ismereteik fejlesztése.
- A tanulók ösztönzése önálló ismeretszerzésre, fokozottabb önirányításra, önértékelésre, önálló kutatómunka elvégzésére.

A tehetség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Tanórákon:
  - egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
  - differenciált tanulásszervezés,
  - önálló gyűjtő-, kutatómunka,
  - kiselőadások,
  - projektmunka.
- Tanórán kívüli lehetőségek:
  - A **tehetséggondozó foglalkozások** lehetőséget adnak a tehetséges tanulók ismereteinek bővítésére, képességeik további fejlesztésére, versenyekre való felkészítésére.
  - **A szakkörök** lehetőséget adnak arra, hogy a tanórán kevésbé sikeres tanulóink képességeit fejlesszük, sikerélményhez juttassuk őket. Ezen felül olyan kiemelkedő képességekre, tehetségekre irányítja figyelmünket, melyeket tanórán nem

biztos, hogy felismerünk. Ezek a foglalkozások az esélyteremtés színterei is, mivel lehetőséget biztosítunk tanulóinknak arra, hogy önmagukból a lehető legtöbbet hozzák ki.

- **Versenyekre, vetélkedőkre** való felkészülés:
  A legszélesebb tanulói réteget a háziversenyek érintik, melyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy diákjaink el tudják helyezni önmagukat az intézmény nagyobb közösségében.
  Tehetségesebb tanulóinknak lehetőséget biztosítunk, hogy a hagyományos területi, megyei vagy országos versenyeken mérettessék meg magukat és tudásukat.
  A versenyekre való felkészülést és részvételt a fenntartó mellett a Szülői Munkaközösség és a településen működő alapítványok is támogatják.
- **A csoportbontás** a tehetséggondozást és a felzárkóztatást egyaránt jól szolgálja
- **Az egyéni foglalkozás** lehetőséget ad arra, hogy egyénre szabott feladatokkal, egy-két fős csoportokban intenzíven történjen a fejlesztés.
- Az önművelés fontos színtere a **könyvtár és az informatika szaktanterem**.
  Az önálló ismeretszerzést, az önálló kutatómunka elvégzését segítik a könyvek, lexikonok, IKT eszközök.
- **Egyéb élményszerző tevékenységek.**
  Az iskolán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzést teszik lehetővé az évről-évre megszervezett tanulmányi kirándulások, magyar és német nyelvű színházi előadások, hangversenyek, kulturális programok, természetjáró túrák megszervezése.

A **„Kaposszekcső Gyermekeiért" Alapítvány** felkarolja és anyagilag is támogatja tehetséges tanulóinkat. Az alapítvány kiemelt pénzjutalomban részesíti azokat a gyerekeket, akik kitűnő tanulmányi eredményük mellett megyei versenyeken 1-3, országos versenyen 1-10. helyezést érnek el. A jutalomra pályázni a kuratóriumhoz benyújtott írásbeli kérelemmel és a dokumentumok bemutatásával lehet.

6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Intézményünk alapdokumentumában szerepel **a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő** tanulókkal kapcsolatos feladatok ellátása.
Közel húsz éve vállalta fel intézményünk ezt a feladatot, melynek keretében tanulóinkat **integráltan a** többi tanulóval együtt neveljük-oktatjuk.
Iskolánk minden pedagógusának kiemelt figyelmet kell fordítani ezekre a tanulókra.

Célunk:

- **Inkluzív nevelés oktatás** megvalósítása. Olyan befogadó toleráns közösség kialakítása, amely megtanulja elfogadni, kezelni a másságot és a segítségnyújtás módjait.
  Nevelő-oktató munkánkat úgy szervezzük meg, hogy az minden tanuló a kirekesztés, a másság címkéje nélkül, individuális sajátosságainak megfelelően fejlődjön.
- A társadalmi együttélés magatartási normáinak elsajátítása, minél teljesebb önállóság elérése, ezáltal a **sikeres társadalmi integráció** elősegítése.
- Reális én-kép, pozitív önértékelés, **egészséges önbizalom** kialakítása.
- **Esélyegyenlőség** biztosítása.

Feladataink a tanulók ellátása érdekében:

- Az átlagtól eltérő fejlődési ütem, tanulási problémák minél korábbi felismerése.
- Együttműködés a Járási- és Megyei Pedagógiai Szakszolgálatokkal, akiknek jogköre a sajátos nevelési igény, valamint a tanulási nehézség megállapítása.
- A szakvéleményben megfogalmazott javaslat alapján rehabilitációs, fejlesztő foglalkozások megszervezése.
- A szakvélemény javaslatai alapján tantárgyak, tantárgyrészek alóli mentesítés, segédeszközök használatának engedélyezése, többletidő, számonkéréskor írásbeli feladatok helyett szóbeli számonkérés, vagy szóbeli helyett írásbeli módszerek biztosítása.
- Differenciált, egyéni szükségleteket figyelembe vevő nevelés-oktatás tanórákon és tanórán kívül.

Iskolánk arra törekszik, hogy a szakvéleményekben és a jogszabályban előírt **pedagógiai feltételeket** biztosítsa:

- speciális tankönyv, taneszközök, tanulási segédletek, fejlesztő eszközök,
- szakirányú végzettségű gyógypedagógus saját szakemberrel, vagy szükség esetén utazó gyógypedagógusi ellátás keretében.

6.2.1. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység általános céljai és feladatai:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozott fogyatékosságból, autizmus spektrumzavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

6.2.2.Az integráció sikerességét befolyásoló tényezők:

Pedagógussal szembeni elvárások:

- Ismerje fel, ha a gyerek tanulási nehézségekkel küzd, és kérjen segítséget a gyógypedagógustól.
- Alkalmazzon differenciált nevelést-oktatást.
- Semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem érheti részéről a tanulót.
- Értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit.
- A teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek.
- Nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására.
- Munkájában érvényesüljön a türelem és a tolerancia

Osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- A szülővel kiemelten, figyelmesen és tapintatosan foglalkozzon.
- A tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal.
- Szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében, a szakellátás folyamatát kísérje figyelemmel.

- Gondoskodjon a megfelelő iskolafokozatba kerülésről a pályaválasztásnál.
- Szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről írásban adjon véleményt.

Gyógypedagógussal kapcsolatos elvárások:

- Kövesse figyelemmel a gyermek fejlődését.
- Rendszeresen konzultáljon a gyermeket tanító pedagógusokkal.
- Tartson tájékoztatót az intézmény többi pedagógusának.
- Koordinálja a rehabilitációs foglalkozásokon részt vevő más szakemberek munkáját.
- Közvetlenül foglalkozzon a gyerekekkel olyan területen, ami csak az ő szaktudásával oldható meg.
- Készítsen egyéni fejlesztési tervet.

6.2.3.Intézményünkben előforduló fogyatékossági típusok:

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavar, azaz

- **diszlexia,**
- **diszortográfia,**
- **diszkalkulia,**
- **diszgráfia** és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a **kevert specifikus tanulási zavarok;**
- **hiperaktivitás és figyelemzavar;** továbbá
- **a szocio-adaptív folyamatok zavarai**, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.
Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti **közömbösség**, elutasítás, illetve **önértékelési zavarok**, különböző jellegű **beilleszkedési problémák** alakulhatnak ki.
Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy:

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, nehezebben viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,

- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

6.2.3.1. Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei:

- A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő **egyéni fejlesztési terv alapján**, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.
- Az egyéni fejlesztőmunka tervezése a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok alapján, szükség szerint más szakemberek bevonásával történik és **rehabilitációs célú órakeretben** zajlik.
- Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatjuk az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.
- Az iskolai oktatásban figyelembe vesszük a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatokat melyek a tanuló fejlődését**, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákra** vonatkozik, valamint indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből adható **értékelés és minősítés alóli mentesítést.**

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

6.2.3.2. Diszlexia – az olvasási képesség zavara

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre,
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

6.2.3.3. Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladatai:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

6.2.3.4. Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,

- rossz csukló, -kéz, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, struktúrálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

6.2.3.5. Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

6.2.3.6. Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló **viselkedésszervezési problémák**.

Jellemzői:

- az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió,
- a szorongás,
- az én-szabályozás, az alkalmazkodóképesség gyengesége,
- a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődése

Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja:

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció:

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő **szakorvosi ellátást**, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a **pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat** foglalja magába.
Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációsnak is kiemelt feladata.

6.2.4.Enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői:

- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.
- Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Alapfokú nevelés-oktatás szakaszai:

Alsó tagozat:1-4. évfolyam

Ezen a tagozaton **a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére** helyezzük a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé.
A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a **közvetlen érzéki tapasztalatoknak**, **a tárgyi cselekvéses megismerésnek**, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeinek egyéni fejlődési ütemének megfelelően módosulhat a pedagógiai folyamat.
Az első évfolyamon igény szerint, az évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot biztosítunk. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, önállóbb tanulási tevékenységre készteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.
Ezen a tagozaton nagyobb hangsúlyt fektetünk a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítására és megerősítésére.

Felső tagozat: 5-8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen **a megismerési módszerek további fejlesztésére**, a szemléletes **képi gondolkodás** nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik **az önálló tanulási tevékenység**. A

tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése:

- Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az Irányelvben leírtakat alkalmazzuk.
- Törekszünk a **teljes integráció megvalósítására**, de a tanuló fejleszthetősége, egyéni képességei függvényében alkalmazzuk a **részleges integráció** formáját is. Ebben az esetben a kultúrtechnikák elsajátítása egyéni vagy kiscsoportos formában történik. Ez különösen indokolt az alapozó szakaszban (1-4. évfolyamon).
- A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához szakirányú képesítéssel rendelkező **gyógypedagógiai tanárt, gyógypedagógust biztosítunk.**
- Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy **más szakembert** (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is bevonunk a fejlesztő munkába.

Fejlesztési területek, nevelési célok:

- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a **fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal**, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.
- A nevelés-oktatás **tantárgyi rendszerben folyik**, a rájuk vonatkozó óratervet az intézményünk Helyi Tanterve tartalmazza.

6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, akit a Szakértői Bizottság véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Jellemzőik:

- lemaradás, lassú haladás a tanulásban,
- nehezített a kultúrtechnikák elsajátítása,
- feltűnő viselkedés tanulás, munka közben,
- teljesítményük ingadozó,
- részképesség kiesés, egyes területeken elmaradás.
- rendezetlen, bizonytalan mozgás,
- figyelmetlenség, belső rendetlenség

A fejlesztés célja:

- az ilyen tünetekkel érkező tanulók kiszűrése, beilleszkedésük megkönnyítése,
- a járulékos (másodlagos, harmadlagos) tünetek kialakulásának megelőzése,
- tanulási kudarc, lemorzsolódás veszélyének csökkentése, megelőzése.

A fejlesztés feladatai:

- egyéni vagy kiscsoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások megszervezése,
- a szakvéleményben megfogalmazott javaslatok figyelembe vétele, tantárgyrészek alóli mentesítések, segítő eljárások biztosítása,
- fejlesztőpedagógus vagy gyógypedagógus, szükség esetén más szakember bevonása a fejlesztő munkába (pszichológus, logopédus)
- tanulási motiváció erősítése
- megfelelő tanulási technikák kialakítása,
- egyéni differenciált bánásmód alkalmazása, képességekhez igazodó méltányos értékelés,
- pozitív megerősítés, sikerélmény biztosítása

6.4. Ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Napjainkban a társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a szülők és a családok egy része egyre nehezebb helyzetbe kerül. Ezáltal a gyermekek is kiszolgáltatottabbak, nagyobb veszélynek, több negatív hatásnak vannak kitéve.
Ezért iskolánk nagy hangsúlyt fektet a **szociálisan hátrányos körülmények között élő** tanulók problémáinak kezelésére, a tanulók **veszélyeztetettségének megelőzésére.**

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában az intézmény valamennyi pedagógusa részt vesz. Kiemelt szerepe és feladata van ezen a területen **az osztályfőnököknek**. A feladatok koordinálását **az igazgató** végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó szakemberekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az elsődleges célunk:

- a prevenció,
- a tanulók hátrányos helyzetének csökkentése,
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- segítségnyújtás és együttműködés a különböző szakemberekkel a veszélyeztetettség megszűntetése érdekében.

6.4.1. Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége

- A családokkal, szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás,
- a veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű tanulók feltárása, helyzetük állandó figyelemmel kísérése,
- felvilágosító munka,
- tájékoztatás arról hogy, problémáik megoldása érdekében hová fordulhatnak, milyen jellegű segítségre jogosultak,
- a tanulók jogainak fokozott védelme,
- egésznapos iskolai (napközi, tanulószobai) ellátás,
- kapcsolattartás külső szakemberekkel, szükség esetén bevonásuk a család, a tanuló megsegítésébe,
- pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése.

6.4.2. A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai

- Minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselete.
- Hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök segítségével.
- Nyilvántartásba vétel, javaslat a további teendőkre.
- Tanulmányi előmenetelük, viselkedésük, fejlődésük figyelemmel kísérése, javaslattétel változtatásra, szakemberek bevonására.
- Pedagógiai segítségnyújtás a tanulóknak, szülőknek.
- Drog-, szenvedélybetegségek, bűnmegelőzési programok szervezése.
- Lehetséges szociális ellátások, támogatások számbavétele, a szülők tájékoztatása a lehetőségekről.
- Hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása. (differenciált oktatás, felzárkóztató-, tehetséggondozó foglalkozások, pályaválasztás segítése, útravaló ösztöndíj-programok)

6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak az adottságaikhoz mért és lehetséges fejlődésben. (Család anyagi helyzete, kulturális helyzete, családi hagyományok, családtagok magatartása, lakókörnyezet hatásai, stb.)
Alapvető feladatunk minden hátrányos helyzetű tanulót segíteni képességeinek kibontakoztatásában.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- szoros, jól működő kapcsolat a nevelési tanácsadóval, családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (kompetencia elvű),
- felzárkóztató órák (korrepetálás,)
- napköziotthon, iskolaotthon, tanulószoba,
- tehetséggondozó programok szervezése,
- életvezetési ismeretek program beiktatása az osztályfőnöki órák tematikájába,
- mentálhigiéniai programok,
- pályaorientációs tevékenység,
- az iskolai könyvtár, egyéni vagy csoportos használata,
- nevelők és tanulók segítő személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- családlátogatás,
- iskolai gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység,
- kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottsággal,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán,
- helyi, regionális országos támogatások megszerzésének ösztönzése,
- tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,
- táborozási hozzájárulások,

- étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek,
- pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak nagy részét érintik, a döntési folyamatban kikérjük a diákság véleményét, lehetőséget biztosítunk a döntési folyamat befolyásolására.

Teljes körűen biztosítjuk a diákönkormányzat számára a jogszabályban megfogalmazott **döntési és véleményezési joguk érvényesülését.**

- Kikérjük a véleményüket a Házirend és az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása előtt.
- A diákönkormányzat dönt egy tanítás nélküli munkanap – a gyereknap. – megszervezéséről

8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Fontosnak tartjuk, hogy minden diákunk az őket érintő kérdésekben maradéktalanul hozzájusson minden információhoz.

A diákokkal való kapcsolattartás elsődleges formája **a mindennapi érintkezés** során történik: **tanítási órákon, óraközi szünetekben, a tanítás előtt és után.**
A diákok bármelyik tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni problémáikkal, gondjaikkal. Önmagukról információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől.
A tanulók személyét érintő problémákkal elsősorban a szaktanárok és az osztályfőnökök foglalkoznak.

Iskolagyűlés (hirdetés)
Célja a diákok többségét vagy jelentős részét érintő információk közlése.
Az iskolagyűlésen a diákokat az intézmény vezetői és a nevelőtestület rendszeresen tájékoztatja az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről.

Diákközgyűlés
A Diákönkormányzat kezdeményezésére évente egy alkalommal diákközgyűlést tartunk. Ez az iskola tanulóinak legmagasabb szintű problémafelvető, megoldáskereső fóruma, ahol a diákság jelentős részét vagy egészét érintő panaszokat, sérelmeket vethetnek fel a tanulói jogok érvényesülésével kapcsolatban és azokra választ kérhetnek.

Egyéb kapcsolattartási formák
A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyekről, dicséretekről, elmarasztalásokról az **ellenőrző**/tájékoztató füzetben, valamint az **elektronikus naplón** keresztül kapnak tájékoztatást.

Az iskola **hirdetőtábláján és Facebook oldalán, honlapján** keresztül is informálódhatnak intézményünk életéről, eseményekről nemcsak a diákok és a szülők, hanem az iskolánk iránt érdeklődő külső személyek, leendő tanítványaink is.

A tanulók vélemény nyilvánításának formái
A tanulók a Köznevelési törvényben meghatározott kérdésekben nyilváníthatnak véleményt, gyakorolhatják egyetértési jogukat.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőiken keresztül mondhatják el nevelőiknek, a nevelőtestületnek vagy az intézmény vezetőinek.

8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

„A köznevelésben a nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógus szakmai hitele.”

A tanulók személyiségének harmonikus fejlesztése a nevelés két alapvető közösségének, a **család (szülő) és az iskola (pedagógusok) koordinált aktív együttműködése során lehetséges**.

Alapja: a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség az idézett gondolat jegyében.

Megvalósulási formái: összehangolt pedagógiai tevékenység, kölcsönös támogatás.

Feltétele: kölcsönös bizalom és tájékoztatás, őszinteség.

Eredménye: együttműködő, fejlődő gyermeki személyiség.

Intézményünk minden dolgozója fontosnak tartja a **párbeszédet,** az **együttműködés**t az iskolánkat választó **szülőkke**l és **gyermekekkel.** Ennek érdekében olyan fórumokat szükséges szervezni melyeken közös ügyünk érdekében mindenki megtalálja magának a kedvezőt, ahol kontaktust teremthet a közös célért, a fejlődő gyermekért.

Szülői értekezlet

Iskolánkban évente egy alkalommal. – a tanév elején – **összevont szülői értekezletet** tartunk.
Célja: az iskola minden tanulóját és a szülőket egyformán érintő kérdésekről ad tájékoztatást az igazgató.
Két alkalommal központilag szervezett **osztály szülői értekezletet** tartunk, melyen tájékoztatást kapnak a szülők az intézmény és az osztályközösség tervezett programjairól, feladatokról, általánosan felmerülő problémákról, az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.

Fogadóóra

Évente két alkalommal – előre meghatározott időpontban – minden pedagógus fogadóórát tart, melyen a szülők gyermekük tanulmányi előmenetelét, neveltségét, esetlegesen felmerülő problémáit vitathatják meg közvetlenül a szaktanárokkal.
Minden pedagógus 2 hetente egyéni fogadóórát tart, melynek időpontjáról az iskolában elhelyezett faliújságon és az intézmény honlapján is tájékozódhatnak a szülők.

Családlátogatás

Célja a tanuló családi hátterének, otthoni körülményeinek megismerése, esetmegbeszélés, tanácsadás a gyermek fejlődése érdekében.

Nyílt nap

Célja, hogy a szülők betekintést nyerjenek az iskola életébe, tájékozódjanak gyermekük és az osztályközösség tanulmányi munkájáról, mindennapjairól.
A leendő első osztályosok számára szervezett nyílt nap célja iskolánk és az itt folyó nevelő-oktató munka bemutatása.

Rendezvények, ünnepélyek

Nyilvánosak a szülők, a partnereink és a meghívottak részére. Lehetővé teszik, hogy kötetlenebb formában találkozhassanak a szülők a pedagógussal.

Alkalmi megbeszélések

Kezdeményezhetik a szülők és a pedagógusok is. Célja egy adott probléma megoldása a tanuló fejlődése érdekében.

Írásbeli tájékoztatás

Formái: ellenőrző, tájékoztató füzet, elektronikus napló.

Az **ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe** történő bejegyzésekkel a pedagógus tájékoztatja a szülőt a tanuló előmeneteléről, a magatartásával és szorgalmával kapcsolatos észrevételeiről.

Az ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe a dicséretek és az elmarasztalások egyaránt bekerülnek. A szülő kísérje figyelemmel a bejegyzéseket és aláírásával jelezzen vissza a pedagógusnak.

2017. szeptember 1-jétől intézményünk az **e-kréta elektronikus naplót** használja. Ennek részeként a szülő/gondviselő egyedi belépési azonosítót kap az elektronikus ellenőrző modulhoz, amin keresztül lehetőség nyílik a tanulóról az e-naplóban tárolt adatok áttekintésére.

Iskolánk a papíralapú és az elektronikus ellenőrzőt egymás mellett párhuzamosan használja.

Hivatalos levél

Ha az iskola szükségét látja hivatalos (tértivevényes) levélben fordulhat a szülőhöz.

Egyéb kapcsolattartási formák

Sürgős esetekben a kapcsolatfelvétel telefonon vagy elektronikus úton (e-mailben) is történhet.

A szülő részéről az együttműködés akkor nyilvánul meg, ha:

- részt vesz a számára biztosított fórumokon,
- véleményét őszintén feltárja,
- nevelési helyzetek elemzése során segít abban, hogy közös megoldást találjon az eset elemzőjével,
- őszintén feltárja a családi nevelésben jelentkező nehézségeket,
- érdeklődő, segítő szándékú a hozzáállása azokon a fórumokon amelyeken részt vesz,
- a vállalt tisztségével kapcsolatos feladatokat ellátja,
- szponzori segítséget nyújt az iskolának (alapítvány, alapítványi befizetés, részt vesz a Szülők Közösségének munkájában),

Eredménytelen minden együttműködési kezdeményezés, ha nem tudjuk partnernek megnyerni az ifjúságot, akiért a fórumokat biztosítani kívánjuk.

8.3. Az intézmény külső kapcsolatai

Intézményünk kapcsolatrendszere széles. Együttműködési feladatainak hatékony ellátása érdekében rendszeres munkakapcsolatot tart fenn más intézményekkel.

- **Tamási Tankerületi Központ**
  Iskolánk zavartalan működése érdekében rendszeres, napi kapcsolatot tartunk fenn az intézmény dolgozóival.
- **Kaposszekcső község önkormányzatai**
  Kapcsolatunk jó, segítik munkánkat.
- **Kaposszekcső Német Nemzetiségi Önkormányzata**
  Támogatják az intézményünkben folyó német nemzetiségi oktatást.
- **EGYMI Móra Ferenc Általános Iskolai Telephelye**
  Utazó gyógypedagógusokat biztosít az SNI tanulók ellátásához.
- **Járási, Megyei Pedagógiai Szakszolgálat**
  A BTMN és SNI tanulók felülvizsgálatait végzi, fejlesztési tanácsokat ad a hozzá forduló szülőknek, pedagógusoknak. Szakembereik ellátják a logopédiai és gyógytestnevelési feladatokat.
- **POK Kaposvár**
  Mint pedagógiai szakmai szolgáltató az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka fejlesztéséhez, ellenőrzéséhez, értékeléséhez nyújt szakmai segítséget.
- **„Segítő kéz" Alapszolgáltató Intézmény**
  A veszélyeztetettség megelőzése, gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása érdekében – szóban vagy írásban – rendszeresen konzultálunk.
- **Iskolaorvos, védőnő**
  A tanulók egészségi állapotának megóvását, egészségneveléssel kapcsolatos feladatok ellátását biztosítják, rendszeres szűrővizsgálatokat végeznek intézményünkben.
- **Járási Hivatal**
  Munkatársaival gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása érdekében, jogszabályban meghatározott intézkedések, jelentési kötelezettségek esetén működünk együtt.
- **A „Kaposszekcső Gyermekeiért" Alapítvány**
  „Falunkért Kaposszekcsőért" Alapítvány
  Anyagi forrásokkal támogatják rendezvényeinket, tehetséges vagy rászoruló tanítványainkat.
- **Dombóvári Rendőrkapitányság**
  Előadásokkal, nyílt napon való részvétellel segítik eligazodni tanítványainkat a közlekedéssel és a bűnmegelőzéssel kapcsolatban.
- **Testvériskolai kapcsolatok**
  Több, mint 10 éve tartunk fenn testvériskolai kapcsolatot a németországi Bietigheim és a szlovákiai Felsőszeli általános iskoláival.

A külföldi iskolák pedagógusaival és diákjaival évente találkozunk itthon és náluk is. A kapcsolat lehetőséget ad a nyelvgyakorlásra, más országok megismerésére és a külhoni magyarokkal való kapcsolattartásra.

- **Településen működő civil szervezetek** (Nyugdíjas Klub, Faluszépítő Egyesület)
  Számos programot szervezünk közösen, ezzel is színesítve az iskola és a település életét.
- **Településen működő egyházak képviselői**
  A Hit-és erkölcstan tantárgy oktatását biztosítják, az iskola pedig az egyéb feltételeket (személyi és tárgyi feltételek). Az együttműködés zökkenőmentes.
- **Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény**
  Munkatársa az iskolai szociális munkát látja el intézményünkben. Elsődlegesen a prevencióval foglalkozik, illetve segítséget nyújt életvezetési és szociális problémák megoldásában. A gyermekekkel, a szülőkkel és a pedagógusokkal egyaránt kapcsolatban áll.

9. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata

Intézményünkben a Nemzeti Köznevelési Törvény és a 20/2012. EMMI rendelet alapján alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- különbözeti vizsga,
- javító vizsga.

9.1. A vizsgaszervezés szabályai

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. EMMI rendelet 64-73.§. alapján kell megszervezni.

- A vizsgabeosztást, a vizsgabizottságot az igazgató helyettes szervezi meg.
- A tanulónak 3 tagú vizsgabizottság előtt kell vizsgáznia.
- A vizsgafeladatokat a szaktanár a munkaközösségek egyetértésével állítja össze.
- A tanuló vizsgaeredményét a vizsgabizottság állapítja meg.
- A tanuló egy nap legfeljebb 3 írásbeli, 3 szóbeli és 1 gyakorlati vizsgát tehet.
- A vizsga eredményének dokumentálása naplóba, törzslapra, bizonyítványba az osztályfőnök feladata.

9.2. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 20/2012. EMMI rendelet 51.§-ban meghatározott időnél többet mulasztott és a nevelőtestület véleménye alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

9.3. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, melynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló az adott vizsganapon vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

9.4. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben tanulmányait folytatni kívánja.
A Kaposszekcsői Általános Iskolába más iskolából érkező tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie **Német nyelv és irodalom, valamint Német népismeret tantárgyból**, ha német nemzetiségi nyelvoktatásban szeretne részt venni, és előző iskolájában nem ebben a képzési formában vett rész.
Különbözeti vizsgát kell tennie minden olyan tantárgyból, amit korábban nem, vagy alacsonyabb óraszámban tanult és tananyag ismerete nélkülözhetetlen a továbbhaladáshoz, valamint a külföldön megkezdett tanulmányok magyarországi folytatása esetén.

Intézményen belül indokolt esetben **idegen nyelv (angol, német) tantárgyból** különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki **váltani szeretne** a normál tanterv és a német nemzetiségi tanterv szerint haladó csoportok között.

A vizsga értékelése: megfelelt 50%-tól (írásbeli és szóbeli részből külön-külön teljesíteni kell ezt a szintet.) Nem felelt meg 50% alatt.

9.5. Javító vizsga

Javító vizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A vizsgázó javító vizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az **augusztus 15-től augusztus 31-ig** terjedő időszakban tehet.

10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételről vagy átvételről az iskola igazgatója dönt.
A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Intézményünkben a jogszabályi előírások alapján felvételi vizsga nem szervezhető. Alkalmassági vizsgát nem szervezünk a tanulók felvétele vagy átvétele során.

Az iskola **köteles felvenni** vagy átvenni azt a tanköteles tanulót akinek lakóhelye – ennek hiányában tartózkodási helye – az intézmény felvételi körzetében található.
A nemzetiséghez tartozó jelentkezőt – azonos feltételek esetén – előnyben kell részesíteni, nemzetiségi nevelést-oktatást folytató osztályba fel kell venni.
Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben részesíti a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

Ha az összes felvételi kérelmet **helyhiány miatt** az iskola nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között **sorsolás útján** dönt. Sorsolás nélkül felvehető az a tanuló, aki:

- sajátos nevelési igényű, vagy
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában a tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

10.1. Az első évfolyamba lépés feltételei

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megléte, ennek igazolása.
Az első évfolyamra történő beiratkozáshoz a szülőnek be kell mutatni:

- A gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást (felvételt javasló óvodai szakvéleményt, Szakértői Bizottság felvételt javasló szakvéleményét),
- a gyermek TAJ számát tartalmazó igazolványt,
- diákigazolvány igényléséhez szükséges adatlapot.

Tanköteles tanulókat az első évfolyamra a Kormányhivatal által meghatározott időszakban kell beíratni.

10.2. magasabb évfolyamba (2.-8.) járó tanulók felvétele átvétele

A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulók szüleinek be kell mutatni:

- A gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek TAJ számát tartalmazó igazolványt,

- diákigazolvány igényléséhez szükséges adatlapot,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt

A 2.-8. évfolyamokra jelentkező tanulóknak **különbözeti vizsgát kell tenniük** azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájukban a bizonyítvány bejegyzése alapján, vagy idegen nyelv váltása miatt nem tanultak.

A beiskolázási körzetbe költöző tanulók felvétele, átvétele kötelező.

A körzeten kívülről jelentkező tanulók átvételéről – az osztály létszámának figyelembe vételével – az osztályfőnök véleményének kikérése után az intézmény vezetője dönt (tanulmányi eredmény, magatartás, szorgalom jegy).

A felvett tanulók osztályba, csoportba sorolásáról – a szakmai munkaközösség véleményének kikérése után – az igazgató dönt.

11. Az egésznapos iskola nevelési-oktatási programja

Az egész napos iskola elnevezés olyan iskolaszervezési forma, amelyben a tanórai és más foglalkozásokat a **délelőtti és a délutáni időszakra egyenletesen szétosztva** szervezzük meg.
Ez a tanulásszervezési forma lehetővé teszi mind a **felzárkóztatás**, mind a **tehetséggondozás** sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező órákon túli foglalkozások teret adnak a **művészeti nevelésnek**, a **testmozgásnak**, iskolánk arculatához tartozó **egyéb foglalkozásoknak,** illetve az **önálló tanulásnak**.

Iskolánk a programot az alábbi elvek és szervezési keretek között oldja meg:

- Az egész napos oktatás megszervezése a **délelőtti és a délutáni tanítási időszakban történik.** Ez alatt a tanulók elsajátítják az új ismereteket, a tananyagot, és a következő tanítási napra is felkészülnek.
- Az időkeret a kötelező tanórai foglalkozások, a nem kötelező tanórai foglalkozások, az egyéni fejlesztések, a csoportbontások, a tehetséggondozás, a mindennapos testedzés foglalkozásait is magában foglalja.
- A gyermek egész napos nevelési-oktatási rendszerében, a tanítási órák, és a szabadidős tevékenység összefüggő rendszert alkot. **A tanulás és a szabadidő váltakoznak,** ezzel szem előtt tartva a gyermekek terhelhetőségét.
- Az egész napos rendszerben általában **két tanító dolgozik** a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat.
- Ez a forma nagymértékben megkönnyíti mind a gyerek, mind a szülő mindennapjait, **egyenletesebb terhelést** biztosít, így elkerülhető a fárasztó otthoni tanulás.
- Az osztályfőnökök és az őt segítő pedagógusok között oszlanak meg a feladatok, amit mindig az adott tanév elején felmerülő igények és lehetőségek összhangjaként teremtünk meg.
- Az egész napos nevelés keretei között **házi feladat adásának nincs helye,** mivel a tanuló az egész napos tevékenysége során készül fel a következő tanítási napokra. Az otthoni időszakra kizárólag a szülővel való közös gyakorlás, az ismeretek megerősítése, hiányzás miatti hiánypótlások, szorgalmi feladatok, versenyre felkészítő feladatok maradnak.
- **A tanítási órák megosztása:**
  - délelőtt, mikor a gyermekek a legaktívabbak, a nehezebben elsajátítható fő tantárgyakat,
  - délután elsősorban készségtárgyakat oktatjuk, illetve önálló feladatok megoldására törekszünk.

- A gyermekeknek lehetőségük van mesélni, beszélgetni problémájukról, nem olyan kötött és merev az órarend, illetve a napirend. Az osztályfőnökök megfigyelhetik a diákokat a szabadidős tevékenységek eltöltése közben is, ezáltal jobban megismerik a tanulókat, a **nevelésük is hatékonyabbá válhat**.
- A szabadidőben végezhető tevékenységek között van a mozgás számos formája mellett a könyvtárlátogatás, zenehallgatás, játékok, valamint más kreatív foglalkozások.
- Az egyéb órák terhére helyet kap az **egyéni fejlesztés, felzárkóztatás a tehetséggondozás.**
- Az egész napos oktatásban 8 órától délután 16:15 óráig foglalkoztatjuk a gyermekeket. **Felszerelésük nagy részét az iskolában tároljuk**, a könyveket, munkafüzeteket, csak hétvégén viszik haza, hogy a szülő is tájékozódjon arról, hogyan halad gyermeke az iskolai munkában.
- **A programok 15:30 óráig kötelezőek,** ezután szabadon választható egyéb foglalkozások és szabadtéri játék kezdődik. Ezekben a 9. órákban a tanulókat átcsoportosítva egyéni fejlesztéseket, tehetséggondozást, sportfoglalkozásokat szabadidős foglalkozásokat tartunk a tanulói jelentkezés illetve a szülői igény alapján.

Ez az oktatási forma **kedvező szervezeti feltételt biztosít** a tanulmányi munka hatékonyabb irányításához:

- **Megkönnyíti** az óvoda és az iskola közötti zökkenőmentes átmenetet, mivel az óvodai életrend szervesen folytatódik.
- **Egyenletes terhelést** nyújt a tanulóknak. Az egész napos oktatási kereten belül az egyéni fejlesztésen és a tehetséggondozáson van a hangsúly.
- A gyermekek **tevékenykedtetésén alapuló**, egésznap kedvező pedagógiai hatást nyújtó munkarend kialakítása válik lehetővé.
- A tanítás, a tanulás, az aktív pihenés, a szabadidős tevékenységek célszerűen váltogatják egymást.
- **Meghitt viszony** alakul ki a pedagógusok és a tanulók között. A szülőkkel szorosabb és harmonikusabb együttműködés tapasztalható.
- **Szociális kompetenciák** fejlesztésére több idő és lehetőség adódik, programunk szerint ez a személyiségfejlesztés egyik legfontosabb tényezője.

12. Az intézmény Helyi Tanterve

12.1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervre épül.

Jogszabályi háttere: a 2020/2021. tanévtől a 2020-ban módosított

- Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet,
- valamint a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet.

A NAT 2020-hoz kapcsolódó a miniszter által kiadott kerettantervek közül a:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára,
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára közzétett ajánlások alapján készült a Helyi tantervünk.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított **tantárgyak tananyagai és követelményei** teljes egészében **megegyeznek** a miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Intézményünkben választható tantervek:

Német nemzetiségi tanterv:
A településen működő Német Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezésére a 2004/2005-ös tanévtől vezettük be a német nemzetiségi nyelvoktatást, nyelvoktató formában.
A szülők beiratkozáskor nyilatkoznak arról, hogy gyermekük részt kíván-e venni ebben az oktatási formában.
A tanulók 1-8. évfolyamon heti 5 Német nyelv és irodalom, valamint heti 1 óra Német népismeret tantárgyat tanulnak.

Általános tanterv:
Akik nem igénylik a német nemzetiségi nyelvoktatásban való részvételt, tanulmányaikat általános tanterv szerint kezdhetik meg intézményünkben.

Az általános tanterv szerint haladó tanulók szülei **3. osztályban nyilatkozhatnak** arról, hogy a következő tanévtől **első idegen nyelvként a német vagy az angol nyelvet választják**. A döntésben a többség elve érvényesül.

2-8. évfolyamon a német nemzetiségi nyelvoktatásból való kilépést a szülők minden tanév május 20-ig írásbeli nyilatkozatban kérhetik. Ez alapján a következő tanévtől gyermekük általános tanterv alapján folytathatja tanulmányait.

Intézményünkben minden évfolyamon 1 csoport működik, ezért **csoportbontást alkalmazunk** azokon az évfolyamokon, ahol nemzetiségi német és általános tanterv szerint haladó diákok is vannak.

Eltérő tanterv:

Kizárólag azok az SNI tanulók folytathatják eltérő tanterv szerint tanulmányaikat, akik részt vettek a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatán és a Szakértői Bizottság enyhe értelmi fogyatékosságot állapított meg. (BNO kód: F70)
Az óratervük az 51/2012. EMMI rendelet 11. melléklete enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanterve alapján készült.

12.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával évfolyamonként a **+ jellel jelölt tantárgyak óraszámát növeltük meg** azzal a céllal, hogy ezen tárgyakból az alapkészségek fejlesztésére, az ismeretek gyakorlására, elmélyítésére több idő jusson.

A Kaposszekcsői Általános Iskola óraterve alsó tagozat

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	Német nemz	Álta-lános	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lános	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lános	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lános	Eltérő tanterv
Magyar nyelv (1)	3	3+1	3+1	3	3+1	3+1	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Irodalom (1)	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3
Német nyelv és irodalom	5	–	–	5	–	–	5	–	–	5	–	–
Német népismeret (2)	1	–	–	1	–	–	1	–	–	1	–	–
Első élő idegen nyelv (3)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–
Matematika	4	4+1	4+1	4	4+1	4+1	4	4+1	3+1	4	4+1	4+1
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret							1	1	1	1	1	1
Ének-zene	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra							1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Összes kötelező óra	**27**	**24**	**24**	**27**	**24**	**24**	**27**	**24**	**24**	**27**	**25**	**25**
Rendelkezésre álló órakeret	**27**	**24**	**24**	**27**	**24**	**24**	**27**	**24**	**24**	**28**	**25**	**25**

(1) A magyar nyelv és irodalom tantárgyakat Magyar nyelv és Irodalom tantárgyakra bontva tanítjuk 1. évfolyamtól kezdődően. 20/2012. (VII. 31.) EMMI rendelet 7/A (4) alapján

(2) Az 1. 2. 3. 4. és 5. évfolyamon az Ének-zene tantárgy évi óraszámából átcsoportosítottunk 32 órát a Német népismeret tantárgyhoz. 20/2012. (VII. 31.) EMMI rendelet 158.§. (8) alapján A német nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók heti kötelező óraszámát három tanítási órával megemeltük. (110/2012. (IV.12.) Korm. rendelet 8.§. (5) alapján)

(3) A német nemzetiségi tantervben az idegen nyelv tantárgy óraszámát egészében átcsoportosítottuk a Német nyelv és irodalom tantárgyhoz 4-8. évfolyamon. 110/2012. (IV.20.) Korm. rendelet A nemzetiségi nevelés oktatás elvei bekezdés alapján.

Helyi döntés alapján a szabadon felhasználható órakeretet a német nemzetiségi tantervben minden évfolyamon Német nyelv és irodalom, tantárgy oktatására használjuk fel.

A szabadon felhasználható órakeret terhére az általános tantervben évfolyamonként + jellel jelöljük mely tantárgyak óraszámát növeltük meg.

A Kaposszekcsői Általános Iskola óraterve felső tagozat

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	Német nemz	Álta-lános	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lá-nos	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lá-nos	Eltérő tanterv	Német nemz	Álta-lá-nos	Eltérő tanterv
Magyar nyelv (1)	2	2	2+1	2+0,5	2+0,5	2+1	1+0,5	1+0,5	2+1	1+0,5	1+0,5	2+1
Irodalom (1)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Német nyelv és irodalom	5	–	-	5	–	-	5	–		5	–	
Német népismeret	1	–	-	1	–	-	1	–		1	–	
Idegen nyelv (2)	–	3	-	–	3	-	–	3	2	–	3	2
Matematika	4	4	4+1	4+0,5	4+0,5	4+1	3+0,5	3+0,5	4+1	3+0,5	3+0,5	4+1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	–	–	-	–	–	-	–	–		1	1	1
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	2	2	2	3	–	–	5	–	–	5
Biológia	–	–	-	–	–	-	1,5 +0,5	1,5 +0,5		1,5 +0,5	1,5 +0,5	
Fizika	–	–	-	–	–	-	1,5	1,5		1,5	1,5	
Kémia	–	–	-	–	–	-	1,5	1,5		1,5	1,5	
Földrajz	–	–	-	–	–	-	1,5 +0,5	1,5 +0,5		1,5 +0,5	1,5 +0,5	
Ének-zene	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	–	–	
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	1	1									
Dráma és színház				1	1	1						
Összes kötelező óra	**30**	**28**	**28**	**31**	**28**	**28**	**33**	**30**	**30**	**33**	**30**	**30**
Rendelkezésre álló órakeret	**31**	**28**	**28**	**31**	**28**	**28**	**33**	**30**	**30**	**33**	**30**	**30**

(1) A magyar nyelv és irodalom tantárgyakat Magyar nyelv és Irodalom tantárgyakra bontva tanítjuk 1. évfolyamtól kezdődően. 20/2012. (VII. 31.) EMMI rendelet 7/A (4) alapján

(2) A német nemzetiségi tantervben az idegen nyelv tantárgy óraszámát egészében átcsoportosítottuk a Német nyelv és irodalom tantárgyhoz 4-8. évfolyamon. 110/2012. (IV.20.) Korm. rendelet A nemzetiségi nevelés oktatás elvei bekezdés alapján.

Helyi döntés alapján a szabadon felhasználható órakeretet minden évfolyamon Német nyelv és irodalom, valamint a Német népismeret tantárgy oktatására használjuk fel.

Helyi döntés alapján a Fizika, Kémia, Biológia, Földrajz tantárgyakat disciplináris bontásban tanítjuk. A tantárgyak óraszámát a 7-8. évfolyamra egyenletesen elosztva 1,5 órában határoztuk meg.

Helyi döntés alapján a Hon- és népismeret tantárgyat az 5. évfolyamon, a Dráma és színház tantárgyat a 6. évfolyamon tanítjuk.

13. Az oktatásban alkalmazott tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Intézményünkben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, **amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak és szerepel a tankönyvlistán.**

A kiválasztás elvei:

- Szakmailag legyen pontos, tartalma feleljen meg a Helyi Tantervnek,
- Fogalomrendszere, szerkezete, ábrái igazodjanak az adott tantárgy tartalmához, fejlesztési követelményeihez, a belépő tevékenységformákhoz,
- nyelvezete, stílusa legyen egyszerű, érthető, világos, igazodjon a tanulók életkorához,
- segítse az önálló tanulást, munkáltatást,
- támogassa a differenciált óratervezést,
- esztétikus kivitele, illusztrációi segítsék az örömteli tanulást,
- tartalmazza az alapfogalmakat, mutasson rá összefüggésekre, törvényszerűségekre,
- tegye lehetővé az önellenőrzést,
- biztosítsa az önálló ismeretszerzés képességének kialakulását, fejlődését,
- feleljen meg a gazdaságosság és a több éven keresztül (tartós) használhatóság elvének,
- lehetőleg tartozzon hozzá tanulói, tanári segédlet, digitális tananyag,
- a tankönyveken kívüli információhordozók motiválják a tanulókat a tananyag iránti érdeklődésre, önálló elemzésre, késztessék gondolkodásra a tanulókat.

Az intézmény a jogszabályoknak megfelelően szerez be **tartós tankönyveket**, segédkönyveket az iskolai könyvtár részére, és biztosítja a hozzáférhetőséget, illetve az **ingyenes használatot az arra jogosult tanulók részére.**

A tankönyvellátás részletes szabályait az SZMSZ tartalmazza.

A ruházati és más felszerelések kiválasztása a szülők előzetes tájékoztatásával az SZMK és a Diákönkormányzat egyetértésével történik.
A pedagógus csak olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti, ami nélkülözhetetlen a tanórai foglalkozáson való részvételhez, a tananyag elsajátításához és amelyet minden tanulónak rendszeresen használnia kell.

Minden pedagógus a tanév végén köteles tájékoztatni a szülőket a következő tanévben szükséges kötelező taneszközökről.
A taneszközök beszerzése a következő tanév kezdetére **a szülők kötelessége.**

14. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

14.1. 1-4. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, megértés, valamint **a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot**. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.
Az iskola teret ad a gyermek mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.
A tanítási tartalmak feldolgozási folyamatában – **élményszerű tanulással**, problémahelyzetekből kiinduló **izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal** – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

- Az alsó tagozaton a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált szabályozott és kötetlen rendszerben fejlesztjük a kigyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelést.
- Mintákat és gyakorlóterepet adunk, magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez.
- Megerősítjük a humánus magatartásformákat, szokásokat, elősegítjük a személyiség érését.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.
- Törekszünk a hátrányok csökkentésére, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.
- A fejlesztést a tanító az egyedi sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít.

14.2. 5-8. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a **készségek és képességek fejlesztésével** olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is.
Továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt, igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz.
Az 5-6. évfolyamokon ezért az **integratív-képi gondolkodásra** alapozó fejlesztés folyik, a 7-8. évfolyamokon viszont hangsúlyossá válik **az elvont fogalmi és elemző gondolkodás** fejlesztése.

- Az 5-8. évfolyamokon is együtt neveljük a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi és testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat.

- Törekszünk arra, hogy képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítsük őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.
- Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs készségek, akarati tulajdonságok fejlesztésére.
- Feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését.

15. Mindennapos testnevelés

A tanulók számára a mindennapi testedzést kötelező és szabadon választható foglalkozásokon biztosítja az intézmény.

Délelőtti foglalkozások:

- Kötelező testnevelés óra 1-4. osztály, heti 4 óra órarendbe beépítve.
- 5-8. évfolyamon heti 5 óra órarendbe építve
- Könnyitett testnevelés: A testnevelő tanár vezeti az orvosi igazolás figyelembe vételével, testnevelés órákon.

Gyógytestnevelés:

- Gyógytestnevelés foglalkozásra azok a tanulók járnak, akiket az iskolaorvos kiszűr és javasol. Az iskolaorvos javaslatát kizárólag szakorvos által kiadott szakvélemény alapján lehet módosítani.
- Amennyiben a tanuló testnevelés és gyógytestnevelés órán is részt vesz, együttesen kell elérnie a heti 5 órát.
- Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételt sem.

A mindennapos testnevelés egyéb formái

- Az egésznapos iskola keretében 1-4. évfolyamon, valamint a napközis csoportokban a napközi ideje alatt játékos, mozgásos foglalkozásokat iktatunk be minden nap a tanítók, illetve a csoportvezető nevelők vezetésével.
- 1-4. évfolyamon heti 1 óra néptáncot szervezünk évfolyamonként.
- Ezeket a foglalkozásokat az időjárási viszonyoktól függően lehetőleg a szabadban tartjuk.
- Felső tagozaton a mindennapos testnevelés heti 2 órája kiváltható sportegyesületben, igazolt, versenyszerű sporttevékenységgel..
- Egyéb térítés nélküli sportolási lehetőség: labdarúgás edzővel, atlétika edzővel .

16. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

16.1. A kötelezően választható tantárgyak választásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási szabályok

Az **Etika/Hit- és erkölcstan, a Német nemzetiségi nyelv és irodalom** és 4. osztálytól az **első idegen nyelv** tantárgy (angol vagy német) kötelezően választható tanórai foglalkozások körébe tartoznak.

A **szülőnek írásban kell nyilatkoznia** a választásról beiratkozáskor.

A magasabb évfolyamokon minden tanév május 20-ig az igazgató méri fel, hogy a tanuló melyik kötelezően választható tanítási órán kíván részt venni.
A szülőnek írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a kötelezően választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette. (Értékelés, minősítés, mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében.)
A választási lehetőségekről az érintett tanulók, illetve szüleik egy írásos tájékoztatóból értesülhetnek.

16.2. Nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások választása:

A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő **minden tanévben május 20-ig a**dhatja le a tanórán kívüli foglalkozás választásával kapcsolatos döntését írásban (a nemleges válaszát is).
Ha a tanulót kérelmére **felvették a nem kötelező tanórán kívüli foglalkozásra, a tanítási év végéig köteles azon részt venni.**
A nem kötelező tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépést illetően úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. Módosítására – indokolt esetben – az igazgató adhat engedélyt.
Az iskola megszervezi a pedagógiai programjában rögzített szakköröket, sportfoglalkozásokat, ezen kívül azokat a szakköröket, tanfolyamokat, sportfoglalkozásokat, amelyeken legalább 8 tanuló részt vesz, és amelyek megtartásához szükséges feltételeket az iskola biztosítani tudja.

16.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül történő választás szabályai:

A magasabb jogszabályok szerint minden év **április 15-ig tájékoztatjuk** a tanulókat a következő tanévben választható tanórai és egyéb foglalkozásokról.

Az intézmény tanulói létszáma és az ebből fakadó személyi feltételek nem teszik lehetővé a pedagógus személyének megválasztását.

17. A német nemzetiségi nyelv oktatása

A nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás a magyar közoktatási rendszer szerves része. Ebből következik, hogy iskolánk, mint **német nemzetiségi hagyományos nyelvoktató** iskola, a köznevelési törvényben meghatározott feladatokat látja el, és helyi tantervét a „Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvei" alapján íródott kerettantervre építve készítette el.

Az oktatás maximum 25 fős csoportokban, heti 5 órában történik. A csoportok száma a tanulók létszámának és az igényeknek megfelelően csökkenhet.

Történeti áttekintés:
Intézményünkben a 2004/2005. tanévtől felmenő rendszerben vezettük be a német nemzetiségi nyelvoktatást.
Tolna megyében az 1735-től kezdődtek meg a német betelepítések az elnéptelenedett falvakba. Kaposszekcsőre 1735 és 1775 között három hullámban érkeztek német telepesek. Először kilenc család telepedett meg a faluban. A két világháború között a lakosság nagy rész német anyanyelvű volt. A II. világháború után a német lakosság jelentős részét kitelepítették Németországba.
Jelenleg a községben élők mintegy 15%-a vallja magát német nemzetiségűnek. 1998 óta működik német nemzetiségi önkormányzat a faluban, mellyel szoros együttműködést alakítottunk ki.
Fontos feladatunknak tekintjük a **hagyományőrzést, hagyományápolást**.

17.1. Nemzetiségi nevelés-oktatás céljai:

Beszédértés, beszéd:
- legyenek képesek a német nyelvű kommunikációra,
- ismerjék meg a nonverbális kommunikáció lehetőségeit,
- értsék meg a beszélgetőpartnert,
- értsék meg a tömegkommunikációs eszközök német nyelvű adásait (rádió, televízió, filmek),
- legyenek képesek párbeszéd folytatására,
- legyenek képesek szövegek összeállítására és elemzésére, -tudják magukat a köznyelven kifejezni,
- beszédnél törekedjenek a nyelvtani helyességre,

Olvasás, szövegértés:
- lelje örömét az olvasásban,
- fejlődjön ki benne a szövegértés,
- ismert témákhoz kapcsolódó szövegeket értsen meg és tudja feldolgozni,
- legyen képes a nyomtatott médiák használatára,
- legyen képes információszerzésre,
- tudjon szótárakat, segédeszközöket használni.

Írás, íráshasználat:
- írásbeli kreatív képességei fejlődjenek ki,
- ismerje meg a fontosabb szövegszerkezeteket,

- tudja gondolatait írásban pontosan kifejezni,
- írásbeli munkáinál törekedjen a nyelvtani és helyesírási szabályok pontos betartására..

A hon-és népismeret oktatásának céljai

- ismerjék meg a magyarországi német nemzetiségi lakosság legfontosabb szokásait, hagyományait, valamint életvitelét a múltban és jelenben,
- ismerjék kisebbségük regionális és országos elhelyezkedését,
- tiszteljék és őrizzék nemzetiségük kulturális értékeit, ismerkedjenek a nyelvjárással, ismerjék meg jobban amagyar kulturális értékeket, valamint a Magyarországon élő más etnikai csoportok értékeit,
- érdeklődjenek más népek kultúrái iránt, értsék meg és tiszteljék azokat,
- őseik kultúrájának megismerésén keresztül alakuljon ki bennük a nemzetiségi öntudat, bővítsék szókincsüket és fejlesszék kommunikációs készségüket,
- igazodjanak el a mai kisebbségi lét megjelenési formáiban.
- ismerjék a Magyarországon élő kisebbségek legfontosabb jogait, érdekképviseleti szerveiket.

Tanórán kívüli tevékenységek

Tanórán kívüli foglalkozásokkal is szolgálni kívánjuk a nemzetiségi német nyelv oktatását. Ezek kötetlenebb tanulási lehetőséget biztosítanak tanítványainknak.
A tanórán kívüli, iskolán kívüli programok megszervezését **segíti és anyagilag is támogatja a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat.**

- Márton nap,
- színházlátogatás,
- tájház, múzeum látogatás(Gyönk, Hőgyész…..),
- gyűjtőmunka,
- Projekt nap
- testvériskolai kapcsolat.

17.2. Évfolyamonkénti követelmények 1-4. évfolyam

	Témakör	Kommunikáció	Nyelvtan
1.o.	• család • iskola • lakás • kalendárium • idő • állatok • testrészek • bevásárlás • közlekedés • ünnepek		• i, I • a, A • m, M • u, T • e, E • o, O • u, U • s, S • b, B • ie • sch, Sch • w, W <u>Olvasmányok:</u> • a Balatonnál • a nyúliskola • egy osztálykirándulás • az óriás répa • a Brémai Muzsikusok
2.o.	• család • iskola • bevásárlás • naptár • kirándulás • város és falu • foglalkozások • orvosnál • szünet •		• ABC • ei • ck • au • z, tz, qu • ch • ie • v, V • pf • ä, äu • sp, st • eu • ß • ss • ch, th, h • aa, ee, oo • x, y, y, chs

3.o.	• bemutatkozás • család • iskola • ruházat • játékok • ünnepek	•	• sein, haben igeragozása • mein, dein, meine, deine – der, die, das, die • többes szám • személyes névmások • mondatalkotás
4.o.	• testrészek • ételek • cirkusz • születésnap • iskola • háziállatok • ünnepek • napirend • számok 100-ig	•	• módbeli segédigék ragozása (können, müssen, möchten, dürfen) • sorszámnevek • névelők ragozása • felszólító mondatok alkotása

Évfolyamonkénti követelmények 5-8. évfolyam

	Témakör	Kommunikáció	Nyelvtan
5.o.	• szabadidős tevékenységek • sport, sportágak, sporteszközök • iskola, tantárgyak, órarend, iskolai eszközök • német nyelvű országok • nyelvek • családtagok, rokonság • szakmák • élelmiszerek, italok, étkezések • napirend	• üdvözlés • elköszönés • bocsánatkérés • emberek/tárgyak leírása • javaslattevés, elfogadás, elutasítás • kérdések megválaszolása (igen/nem) • időpont egyeztetése	• határozott névelő alany-, tárgyesetben • határozatlan névelő alany-, tárgyesetben • *kein* tagadószó alany-, tárgyesetben • főnevek többes száma • a személyes névmások alanyesete • igeragozás jelen időben (szabályos, tőhangváltás, elváló igekötő, módbeli segédigék) • elöljárószavak hely- és időhatározókhoz • birtokos névmások *(mein, dein sein/ihr)* • szórendek: kijelentő mondat, eldöntendő/kiegészítendő kérdés • tagadás *(nicht)*

6.o.	• testrészek, fájdalom • szabadidő, hobby • helyek a városban, útbaigazítás • közlekedési eszközök • ruhadarabok • személyleírás • lakás, ház, helyiségek • nyaralás, úticélok	• felszólítás, udvarias felszólítás • fájdalom kifejezése • jókívánságok kifejezése • cím, telefonszám kérdezése, megadása • időpontok megadása, megbeszélése, dátum • egyéni képességek • kívánságok kifejezése	• Perfekt múlt idő – gyenge, erős igék; elváló igekötő; nem elváló igekötő • helyhatározók, elöljárószavak – hol? • időhatározók, időpontok megadása • felszólító mód • személyes névmások tárgy-és részes esete • elöljárószavak használata – zu, mit, für, in, auf, an, vor, nach
7.o.	• berendezési tárgyak, bútorok, szoba leírása • ünnepek, ünneplés • nemzetiségek és nyelvek • iskola, házi feladat, internetes oktatás • számítógép és internet • projektek, versenyek, jelentkezés, részvétel • kirándulás, rövid utazás	• hasonlítás • érzések leírása, elmondása, tanácsadás • ünnep leírása • javaslatok, ötletek felvetése, elfogadása, elutasítása • engedélykérés, tiltás, elutasítás • útvonal megkérdezése, leírása • vélemény indoklása	• birtokos névmások (unser, euer) • visszaható igék jelen és múlt időben • tagadás • melléknevek fokozása, hasonlító mondatok • módbeli segédigék – dürfen, sollen • helyhatározókhoz kapcsolódó igék, elöljárók, esetek • elöljárószavak – ohne, bis zu • kötőszavak – denn, weil, dass
8.o.	• ruházat, ruhadarabok • étteremben, kávézóban • szakmák és munka • nyereményjátékok • szabadidős programok • időjárás, időjárásjelentés • környezeti nevelés, környezetvédelem	• kedvenc hely bemutatása • bocsánatkérés, bocsánatkérés elfogadása • étel és ital rendelése • tanács kérése • tárgyak és személyek leírása • beszélgetés munkáról, jövőbeli tervekről • együttérzés kifejezése • beszélgetés idegen nyelvű emberrel – nem értés kifejezése, ismeretlen szavakra rákérdezés • időjárási tényezők leírása • projektek leírása	• melléknévragozás – határozott/határozatlan névelő után, alany- és tárgyesetben • módbeli segédigék Präteritum múlt ideje • kötőszavak – wenn, trotzdem • gyenge ragozású főnevek • igék tárgy-és részes esettel • elöljárószavak – seit, aus • indirekt kérdések

A német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak részletes követelményeit, a továbbhaladás feltételeit Helyi Tantervünk tartalmazza részletesen.

17.3. Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a nemzetiségek kultúrájának megismerését tantervünkben **a tantárgyakba integrálva** biztosítjuk.
Színterei tanórák, tanórán kívüli foglalkozások.

Tanórákon (irodalom, ének-zene, történelem, hon és népismeret, természetismeret, osztályfőnöki) megismerkedhetik különböző nemzetiségek meséit, mondáit, népdalokat, népi játékokat, népszokásokat, hagyományokat, a nemzetiségek eredetét, történelmét, kultúráját, tárgyi emlékeket, a nemzetiség fogalmát, hazánkban élő nemzetiségek földrajzi elhelyezkedésük, nemzetiségi jogokat, nemzetiségek kulturális sokszínűségét.
Tanórán kívüli programok: iskolai ünnepélyek, múzeum-, tájházlátogatás, színházlátogatás, tanulmányi kirándulások.

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A köznevelési törvény értelmében minden tanulónak joga, hogy képességének, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön.

Intézményünk arra törekszik, hogy a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink különleges helyzetéből adódó **hátrányait csökkentsük, a lemaradókat felzárkóztassuk.**

Célun*k*:
Az intézmény működésének minden területén az **egyenlő bánásmód elve** érvényesüljön, az iskola szolgáltatásaihoz minden tanuló **egyenlő feltételek** mellett juthasson hozzá.

Ezeket az elveket érvényesítjük a tanulók felvételénél, átvételénél:

- egységes követelményrendszert támasztunk tanulóink felé,
- egységes mérési-értékelési rendszert alkalmazunk mind az oktatás, mind a nevelés terén

Feladataink:

- esélyteremtés,
- lemorzsolódás csökkentése,
- élményalapú oktatás megteremtése,
- egyénre szabott tanulási utak segítése,
- személyiségfejlesztés,
- továbbtanulás támogatása,
- szabadidő hasznos eltöltéséhez sokszínű lehetőség biztosítása,
- Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, szolgáltatásainak igénybevétele.

A tantestület minden tagja felelős a diszkrimináció mentes nevelésért-oktatásért, a befogadó, toleráns légkör megteremtéséért.

Intézményünk az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az alábbi lehetőségeket biztosítja:

Tanórákon:

- szabadon tervezhető és választható órák biztosítása,
- csoportbontások kialakítása a fenntartó által biztosított óraszámok függvényében,
- kompetencia alapú oktatás,
- differenciált óravezetés,
- egyéni bánásmód alkalmazása,
- folyamatos motiváció biztosítása.

Tanórán kívüli foglalkozásokon:

- tehetséggondozó foglalkozások,
- érdeklődésnek megfelelő szakkörök látogatása,
- egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások,
- korrepetálások,
- felkészítés tanulmányi versenyekre,
- tömegsport foglalkozások,
- egésznapos iskolai oktatás,
- napközi,
- tanulószoba.

19. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése nélkülözhetetlen része a nevelés-oktatás folyamatának. Az ezáltal kapott információk tájékoztatást adnak a tanulók tudásáról, fejlődéséről valamint jelzik az esetleges korrekciók szükségességét.

Az ellenőrzés célja:

- Képet kapjunk a tanulók ismereteiről, az elsajátított ismeretek szintjéről.
- A feltárt hiányosságok alapján, valósítható meg a hiányok pótlása
- Járuljon hozzá a tanulók személyiségének fejlesztéséhez!
- Fejlessze a tanulók önértékelő képességét.
- A mért tanulói eredmények ismeretében határozzuk meg a továbbhaladás útját, a fejlesztés lehetőségeit.

Az ellenőrzés, értékelés alapelvei:

- A tanítás – tanulás egész folyamatára terjedjen ki.
- Legyen tervszerű, folyamatos, rendszeres, változatos.
- A pedagógus ellenőrző, értékelő munkáját a jobbító szándék vezérelje, legyen motiváló, fejlesztő hatású.
- Terjedjen ki a tanulók minden tevékenységére.
- Vegye figyelembe a tantárgyi sajátosságokat.
- Vegye figyelembe a tanulók életkori sajátosságait.

19.1 Az ellenőrzés, értékelés formái:

Diagnosztikus: új tantárgyak, új tanévek, új tanítási ciklusok megkezdésekor alkalmazzuk. Ezen értékelési típus célja a tájékozódás az előzetes tudásról. A teljesítménykifejezési módja csak százalékban történik, a felmérésre érdemjegy nem adható.

Formatív: A témakörök feldolgozása közbeni, segít, irányít. Tudáselemekre, résztudásra irányul. Tájékoztatja a szülőt, tanulót, hogy a tanuló teljesítménye, fejlődése mennyire felel meg az elvárásoknak.

Szummatív: Összegzést, minősítést ad arról, hogy valamely tanulmányi szakasz zárásakor, pl.témakörök végén, félév- tanév végén a tanuló hogyan tett eleget a tanulmányi követelményeknek. Formája a félévi, és év végi osztályzat, minősítés.

Az egyes nevelési szakaszok végén a 2-4-6-8. évfolyamon kommunikációs és matematikai gondolkodási kompetenciákat mérjük, melyet %-osan értékelünk.. A mérések eredménye befolyásolhatja az év végi érdemjegyek megállapítását pozitív és negatív irányban is.

19.2 Az ismeretek számonkérésének formái:

Szóbeli számonkérés típusai:

- Beszélgetés: kérdés – felelet formájában történik.
- Önálló szóbeli felelet: A tanuló tudását önállóan, folyamatosan és összefüggően fejti ki.
- Kiselőadás.
- Órai munka,

- Idegen nyelvi párbeszéd.
- Szóismeret (idegen nyelv).

Iskolánk kiemelt hangsúlyt fektet a rendszeres szóbeli felelet lehetőségére, hogy diákjaink kommunikációjának szintjét ezúton is fejlesszük.
Feleltetéskor a tanárnak meg kell figyelni:

- Mit és mennyit tud a tanuló.
- Mennyire képes ismereteit saját szavaival elmondani, önállóan felhasználni, alkalmazni.

Írásbeli számonkérés típusai:

- röpdolgozat, írásbeli felelet /1-2 óra anyagából/,
- dolgozat /egy témakörön belül 3-4 óra anyaga/,
- témazáró dolgozat /egy témakör lezárása után/,
- teszt, feladatlap,
- házi dolgozat,
- füzetvezetés,
- helyi és országos mérések.

Gyakorlati számonkérés típusai:

- Munkadarab
- Gyűjtőmunka
- Szorgalmi feladat
- Projekt munka
- Sportteljesítmény

A testnevelés tantárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük, minősítjük.
Ének-zene, rajz, informatika, technika tantárgyak ellenőrzése, minősítése elméleti és gyakorlati tevékenység alapján történik.

19.3. A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulók értékelésének és minősítésének alapja az intézményünk **helyi tantervében** megfogalmazott **követelményrendszer.**
A tanulók tudásának értékelés és minősítése **első évfolyamon és második évfolyam első félévkor szövegesen** történik. Minden tantárgy esetében a következő fokozatokat alkalmazzuk:

kiválóan megfelelt	A tanuló az adott tantárgy tantervi követelményeit kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti tudja a tananyagot és mindezt önállóan is alkalmazni tudja.
jól megfelelt	Ha a tanuló az adott tantárgy tantervi követelményeinek megbízhatóan, csak kevés jelentéktelen hibával tesz eleget. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni a tudását.
megfelelt	Ha a tanuló az adott tantárgy tantervi követelményeit pontatlanul, több hibával teljesíti. Tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni.
felzárkóztatásra szorul	Ha a tanuló az adott tantárgy tantervi követelményeinek súlyos hiányosságokkal tesz eleget. A tovább haladáshoz szükséges minimális feltételekkel nem minden esetben rendelkezik.

Első osztályban és **második** osztály első félévében a szöveges értékelés mellett az alábbi **jelrendszert** használjuk, a tanulók tájékoztató füzetében:

Piros csillag:	kiválóan megfelelt
Piros pont:	jól megfelet
Üres piros kör:	megfelelt
Üres fekete kör:	felzárkóztatásra szorul
Fekete pont:	felzárkóztatásra szorul

Második osztályban tanév végén, és harmadik- nyolcadik évfolyamokon a tanulók teljesítményét **érdemjegyekkel** értékeljük és minősítjük.

- **jeles (5)**: ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátított és tudását alkalmazni is tudja. Tárgyi tudása kifogástalan. A tanórákon aktívan közreműködik.
- **jó (4):**ha a tanuló kevés hibával, hiányossággal sajátította el a követelményeket és csak kisebb bizonytalansággal tudja alkalmazni tudását. Tárgyi tudása megfelelő, érti a tananyag összefüggéseit, kifejezőkészsége jó, a tanórák aktív résztvevője.
- **közepes (3)**: ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit, pontatlanul, felszínesen, olykor több hibával teljesíti. Tárgyi tudása bizonytalan, teljesítménye nem egyenletes, a munkavégzés során tanári segítségre szorul, nem önálló. Ismereteiről nem tud összefüggő előadással beszámolni.

- **elégséges (2)**: ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit csak a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismereteit sajátította el. Tudása nagyon felszínes, a tananyag összefüggéseit nagyon nehezen érti meg. Ismeretei alkalmazásában önállótlan. Számonkérések során jelentős segítségre szorul.
- **elégtelen (1)**: ha a tanuló a helyi tanterv minimális követelményeit sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges elégséges ismeretekkel, és tanári segítséggel sem képes önálló feladatmegoldásra. Tudása hiányos. Számonkérésekor a tanári segítség sem vezet eredményre.

19.3.1.Szóbeli számonkérés értékelése:

Jeles: – Összefüggő, kérdésekre adott önálló felelet / legfeljebb egy segítő tanári kérdéssel /.
Jó: – Több segítő kérdéssel elmondott önálló felelet, kevés hibával.
Közepes: – Kérdések alapján a tananyag elmondása több hibával.
Elégséges. – A helyi tanterv minimum szintjének teljesítése az adott tananyagból.
Elégtelen: - A tantervi követelmény minimum szint alatti teljesítése.

19.3.2.Írásbeli számonkérés százalékos értékelése:

évfolyamon: 1. évfolyam	**évfolyamon: 2. évf. II. félév – 8. évfolyam**
kiválóan teljesített: 100-90 %	5-ös: 100-90 %
jól teljesített: 89-75 %	4-es: 89-75 %
megfelelően teljesített: 74-50 %	3-as: 74-50 %
felzárkóztatásra szorul: 49-0 %	2-es: 49-34 %
	1-es: 33 % alatt

A feladatlap jellegétől függően a pedagógus mérlegelése alapján **százalékoktól el lehet térni:**

- minimum szint esetén szigorúbb értékelési rendszer,
- a feladatlap ajánlott százaléka alapján való értékelés,
- az osztály képességeit figyelembe vevő értékelés.

Az iskolai beszámoltatás rendje:
Az iskola fontos feladatának tekinti a tanítás-tanulás folyamatában a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A tanulmányi munka értékelésének alapja a tantárgyanként megfogalmazott követelményrendszer. A pedagógusok a tanulók tanulmányi előmenetelének és teljesítményének értékelését, minősítését főleg az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében megfogalmazottakhoz, előírt követelményekhez. Ezen kívül figyelembe kell venni azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak (fejlődtek-e, vagy hanyatlottak-e) az előző értékelés óta.

- Az új tanulók, illetve a hosszabb betegség után visszatért tanuló számára a hiányosságok pótlására a szaktanárokkal történő egyeztetés után a hiányosságok pótlására **türelmi időt** biztosítunk
- A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben **rendszeresen** érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti a nevelőtestület.
- Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló **szülőjét rendszeresen értesíteni kell**. A szülő az elektronikus naplóba történő belépéssel, valamint a tájékoztató füzetből/ellenőrzőből/ tájékozódhat gyermeke tanulmányi előmeneteléről.
- A félévi és az év végi osztályzatot a **tanév során kapott** érdemjegyek alapján kell meghatározni.

- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.
- **Témazáró dolgozatot** legalább egy héttel a dolgozat íratása előtt be kell jelenteni. − Az előre bejelentett témazárót minden tanulónak kötelessége megírni. Hiányzó tanulók a hiányzás megszűnését követő két héten belül pótló dolgozatot kötelesek írni. − Témazáró dolgozat esetén javítódolgozatra nincs lehetőség.
- Kötelező írásbeli feladatok, rajzok, számítógépes munkák be nem adása a feladat elégtelen megoldásával egyenértékűek.
- A tanulók munkájának és előmenetelének értékelése folyamatos legyen. Minden tárgyból **félévente legalább három érdemjeggyel** kell rendelkeznie ahhoz, hogy félévkor és év végén osztályozható legyen.
- Az osztályfőnök legalább egy hónappal a félévi és az év végi osztályozás előtt írásban értesíti azoknak a tanulóknak a szüleit, akik valamilyen tantárgyból elégtelen osztályzatra állnak.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

19.4.Beszámoltatás korlátai:

- **Egy tanítási napon** belül egy-egy osztállyal legfeljebb **kettő témazáró**, vagy felmérő dolgozatot lehet íratni. (Ezt az osztályban tanító tanároknak kell egyeztetni.)
- A házi feladat és a felszerelés hiányára, illetve a tanórai magatartásra nem adható tantárgyi elégtelen, kivétel a házi dolgozat melynek értékelését a szaktanár előre jelezte.
- A tanulók órai munkájának füzetvezetése, rajzi munkáinak értékelése nem egyenértékű a tantárgy tartalmi követelményeivel.
- Nkt. 56. § (1) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az **igazgató mentesíti** az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő, illetve egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

19.5 A beszámoltatás teljesítményének értékelésének súlypontjai:

A tanulók teljesítményének értékelésekor az egyes beszámoltatási formák **eltérő súllyal** kerülnek beszámításra.

A súlyozás szempontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb ismeretek, összefüggések, törvények ismerete. − Az ismeretek megértésében, elsajátításában és alkalmazásában elért jártasság.
- A tanítás-tanulási folyamatban kialakult, a továbbtanuláshoz, a szakmai munkavállaláshoz szükséges legfontosabb készségek, képességek ellenőrzése.
- A helyi tanterv minimumkövetelményeinek teljesítése.

Ennek megfelelően:

- A beszámoltatás során a tanulók teljesítményének értékelésekor kapott érdemjegyek nem egyenértékűek. A **témazáró dolgozatok valamint 6. és 8. évfolyamon a német nyelvi vizsga** érdemjegyei a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál **kétszeres súllyal** kerülnek számításba.

- Az érdemjegyek, osztályzatok kialakításánál figyelembe vesszük a **teljesítmény változásának tendenciáit,** valamint a tanuló képességeit, szorgalmát és órai munkáját is.
- A tanulók teljesítményét félévkor és év végén a szorgalmi idő alatt folyamatosan szerzett érdemjegyek alapján értékeljük és minősítjük a jogszabályi előírások szerint.
- A tanév végén az **egész éves** teljesítményt kell figyelembe venni.
- Ha az érdemjegyek alapján nem állapítható meg egyértelműen az év végi érdemjegy, a **második félév eredményei számítanak hangsúlyosabban,** illetve a szaktanár a tanuló számára – a pedagógiai szempontok mérlegelésével biztosíthatja a javítás lehetőségét (ettől eltekinthet, ha a tanulónak kellő számú érdemjegye van, és év közben nem törekedett a jobb teljesítményre).
- Ha a tanuló második félévi teljesítménye az elsőhöz képest **jelentős,** egy osztályzatnál nagyobb pozitív vagy negatív irányú **eltérést mutat**, az év végi osztályzata lehet két osztályzattal jobb vagy rosszabb a félévinél.
- A félévi és év végi jegyek megállapításához a tanuló érdemjegyeinek matematikai átlaga alapján75 századtól kerekít a szaktanár a jobb jegy irányába.
- Az értékelés során az e-naplóban és az ellenőrzőben 2. évfolyam II. félévétől – 8. évfolyamig **különböző színeket alkalmazunk** a bejegyzésekhez. A színek alkalmazása tájékoztató jellegű a félévi, év végi záráskor a tantárgy jellegéből adódóan alkalmat ad súlyozásra:
  - ***Piros jelzés:*** *témazáró felmérések, dolgozatok -200% , tanév végi osztályzatok*
  - ***Kék jelzés:*** *szóbeli és írásbeli feleletek, tudáspróba, tollbamondás-100%*
  - ***Zöld jelzés:*** *gyűjtőmunka, füzetek rendje, külalak, vers, szövegtanulás (memoriterrel) szorgalmi feladatok, kiselőadások, projekt munka- 10*

19.6.Az írásbeli számonkérés rendje, korlátai:

Az írásbeli számonkérés előnyei, szerepe:

- objektív,
- követhető,
- dokumentálható,
- egyértelmű,
- áttekinthető.
- biztosítja a korrekció lehetőségét,
- fejlesztő, mert önálló munkára épít.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- *É*v eleji felmérő dolgozat: az előző tanévben elsajátított ismereteket, készségeket méri.
- Félévi felmérő dolgozat: az előző időszakban elsajátított ismereteket
- Év végi felmérő dolgozat: a kialakított készségeket méri.
- A témazáró dolgozat az adott témakörben tanult ismereteket, és azok alkalmazásának szintjét méri.
- A részösszefoglaló dolgozat a témakör egy részének ismeretanyagát ellenőrzi.
- Az írásbeli felelet az előző 1-2 tanítási óra anyagát kéri számon.
- Minimumszint-mérő feladatlap, amely a tovább haladáshoz szükséges minimumszintű ismereteket, képességeket méri.
- Tanórai önálló írásbeli munka / pl. írásbeli fogalmazás /. Óra eleji tájékozódó jellegű írásbeli számonkérés.

Az írásbeli beszámoltatások korlátai:

- A témazáró felmérés időpontját a nevelő köteles egy héttel korábban bejelenteni.
- Egy tanítási napon legfeljebb 2 témazáró dolgozat íratható.
- A részösszefoglaló dolgozat írását az előző órán jelentjük be.
- Írásbeli feleletre bejelentés nélkül is sor kerülhet.
- Az otthoni feladatokat egyértelműen adjuk ki.
- A dolgozatok értékelésénél figyelembe kell venni a szakértői bizottság javaslatait, igazgatói határozattal engedélyezett mentesítéseket.
- Az írásbeli dolgozatokat a pedagógus 10 munkanapon belül köteles kijavítani, és a tanulóknak visszaadni.

A dolgozatírást követő javítás, megbeszélés során a nevelő útmutatást ad a hiányok pótlásához. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók írásbeli munkáit a **szülők megtekinthetik** / fogadóóra, szülői értekezlet /.
A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése érdekében** a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a 17.3.2 fejezetben szerelő százalékok alapján végzik el a tantárgyat tanító nevelők.

19.7.Tantárgyi vizsga német nemzetiségi nyelvből

Német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyból a tanulóknak vizsgát kell tenniük az alábbi szinteken:

- évfolyam: szintfelmérő
- évfolyam végén: A1 szinten
- 8. évfolyam végén: A2 szinten

A vizsga két részből áll:

1. írásbeli dolgozat:

- *Tartalma*: szövegértés, hallásértés, nyelvtani tananyaghoz kapcsolódó feladatok.
- *Értékelése* megegyezik bármely írásbeli témazáró dolgozat értékelésével
- *Érdemjegye* 200%-os súlyozású
- *Százalékos értékelése:*
    - 0 – 24 % elégtelen:
    - 25 – 49 % elégséges
    - 50 – 69 % közepes
    - 70 – 89 % jó
    - 90 – 100 % jeles

2. szóbeli felelet:
Az addig tanult témákról rövid beszélgetés, kérdés felelet formájában valamint egyszerű szituációs játék.
A vizsgán három részjegyeket kapnak a tanulók. A részjegyek átlagából kapott összevont **vizsgajegy 200% súlyozású**.

20. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei:

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a tanórán feldolgozott ismeretek elsajátítását, alkalmazásuk gyakorlását, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások előkészítését szolgálják.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata:

***A házi feladat célja*:**

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat,
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat,
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában,
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek, korlátok:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulóknak naponta 4-6 órájuk van és minden órán tűznek ki kötelezően megoldandó feladatokat.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az önálló kutatómunkát a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését a befektetett munka arányában jutalmazni kell.
- Mivel az alsó tagozatban egész napos oktatás folyik, házi feladat nem adható, gyakorlásra az önálló tanulás szolgál. De adható szorgalmi feladat, egyéni feladatvállalás, versenyre felkészítő feladatok, memoriterek, szabályok tanulása, olvasás gyakorlása.
- Az 5-8. évfolyamon hétvégére, tanítási szünetre adott házi feladat mennyisége nem lehet több, mint egy átlagos tanítási napon
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutató munka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészülés határidejét gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

- Figyelembe kell venni a tehetségesebb tanulókat is, akiknek rövidebb idő kell a házi feladat megoldásához. Nekik „gyakorló” füzettel, feladatlapokkal lehet biztosítani a feladatok további gyakorlását.
- Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha a pedagógus a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező szóbeli feladatokból a pedagógus a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A magasabb jogszabályok alapján az intézményünk a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkeretének különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe.
Intézményünkben a csoportbontások a tanulók kötelező óráit érintik elsősorban.

A csoportbontások célja:

- a kisebb létszám mellett a tanulók differenciált fejlesztése,
- a tananyag strukturáltabb átadása,
- a tanulók kommunikációs képességeinek javítása,
- balesetvédelmi szempontok (technika óránál).

21.1. Kötelező és kötelezően választott tantárgyak csoportbontásának elvei:

- Azoknál a tantárgyaknál alkalmazunk osztályon belül csoportbontást, ahol az eddigi gyakorlathoz képest a bevezetendő helyi tanterv kevesebb óraszámot tartalmaz.
- **Idegen nyelv órákon** a kommunikáció erősítése, az egyéni megszólalási idő növelése érdekében.
- Német nyelv és irodalom tantárgy esetében jogszabályi előírások alapján 24 fő felett kötelező csoportbontást alkalmazni.
- Adódhat, illetve szükségessé válhat a csoportbontás az iskola épületének adottságaiból, **a tantermek méretéből**, felszereltségéből adódóan.(informatika, technika)
- Az egyes osztályok **felkészültségéne**k függvényében.

Tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó elvek:
A Köznevelési törvény alapján a tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

Ezt a lehetőséget a **tehetséggondozásra** és a **felzárkóztatásra szervezett csoportoknál** alkalmazzuk. A csoportbontás igazodhat a tanulók tudásszintjéhez, csoportok kialakíthatók névsor szerint vagy egyéb szempont szerint is.
A csoportbontások egyes osztályra, tantárgyra vonatkozó konkrét eljárását a munkaközösségek javaslata alapján a helyi tanterv tantárgyanként meghatározott rendje szerint alkalmazzuk.

21.2.Egyéb foglalkozások szervezési elvei:

Az egyéb foglalkozások az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismereteket biztosítják, valamint lehetőséget adnak a tanulók differenciált egyéni fejlesztéséhez is az adott órakeretek felhasználásával.

Az egyéb foglalkozások sorrendje az órakeret kihasználásában:

Napközi otthon, tanulószoba

A napközi és a tanulószoba a szülői igények és a tanulók délutáni elfoglaltságának figyelembe vételével szerveződik. A létszámtól és a tanulói összetételtől függően szerveződhet osztályonként, évfolyamonként és felső tagozaton vegyes összetételűként is.

Az alsó tagozatos osztályok korrepetálásra biztosított órái

Ha az elsőtől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé kell tenni, hogy a tanuló legalább heti egy alkalommal egyéni vagy kiscsoportos foglalkozáson vegyen részt. Miután iskolánk tanulóközösségei heterogén összetételűek, minden osztályban vannak egyéni fejlesztést igénylő tanulók, akik lassabban, nehezebben haladnak a tanulással. Így ennek időkeretét minden alsós osztály számára lehetőség szerint biztosítani kell.

Az iskola hagyományos szakkörei

Sportkörök, néptánc, matematika-csillagászat, katasztrófavédelmi, turisztikai szakkör.
A szakkörök indításáról – a felmerülő tanulói, szülői igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév május 20-ig az iskola nevelőtestülete dönt.
A szakkörök szervezése a tanév első két hetében történik. A szakkörök időpontját a tanulók egyéb elfoglaltságainak időpontjaihoz igazítjuk.
Az alsó tagozaton a szakkörök a délutáni elfoglaltságokat kiegészítve szerveződnek és 15 óra 30 perc előtt nem kezdődhetnek.

Versenyekre felkészítő foglalkozások

A tehetséges tanulóink számára időszakosan a tanulmányi versenyekre felkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Az iskola által vállalt fellépések, szereplések:

ünnepi műsorok, évfordulók, idősek otthonában vállalt műsorok alkalmaira való felkészítő foglalkozások.

Az egyéb foglalkozásokat az iskola a szokásos rendben beilleszti a tanév munkarendjébe. A pedagógiai munka számára feltétlenül szükséges foglalkozásokat az órarendbe beillesztjük.
Az egyéb foglalkozások szerveződésének és működésének rendjét az iskola Házirendje tartalmazza.

22. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A Köznevelési törvény kimondja, hogy az általános iskola felső tagozatán évente egy alkalommal mérni kell a tanulók fizikai állapotát.
Az intézményünkben a **mérést a NETFIT rendszer** segítségével végezzük.
A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét.

1. Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék mérése

2. Aerob fittségi profil:

- Állóképességi ingafutás – aerob kapacitás

3. Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt (Hanyatt fekvésből felülés)
- Törzsemelés teszt (Hason fekvésből törzsemelés)
- Ütemezett fekvőtámasz teszt
- Kézi szorítóerő mérése
- Helyből távolugrás teszt

4. Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt

A mérések eredményei teszttől függően két, illetve három zónába kerülhetnek.

- Egészségzónába
- Fejlesztési zónába
- Fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A 20/2012. EMMI rendelet értelmében:

- Az iskola – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – országosan egységes mérési módszer és annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali oktatás oktatási rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat.
- A tanulók fizikai fittség mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.
- A lefolytatott fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az informatikai rendszerbe.

- A fizikai fittségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító és az iskola igazgatója által kijelölt egyéb pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fittségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között – szükséges intézkedéseket.
- A tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli.
- A fizikai fittségi mérés eredményeit az iskola testnevelést tanító pedagógusa a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával feltölti a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

23. Az iskola egészségnevelési nevelési elvei

Alapelvek:

- Segítsük elő a gyerekek egészséges testi fejlődését, fokozzuk edzettségüket, teherbíró képességüket, alapvető fizikai képességeiket.
- Járuljunk hozzá a pozitív személyiségjegyek kialakulásához.
- Az egészség mint érték tudatosítása.
- Tudatosítsuk a tanulókban, hogy a testedzés, a sportolás fontos eszköze az egészség megőrzésének és egyben a szabadidő felhasználásának egyik kulturált, szórakozást nyújtó formája. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebben elviselik a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.
- Keltsünk a tanulókban érdeklődést, kedvet a rendszeres testedzés és sportolás iránt.
- A tanulók váljanak képessé saját fittségi szintjüket értékelni, saját szintjüknek, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő fejlesztő hatású mozgásprogramot kidolgozni, illetve azt végrehajtani.

Célok :

- a mindennapos testmozgás biztosítása,
- a játékos egészségmegőrző és fejlesztő testmozgás biztosítása,
- a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre szocializálása,
- a sportági mozgásanyag közvetítése,
- a tanulók kedvező erkölcsi és akarati tulajdonságainak formálása, a motoros műveltség eszközeivel történő személyiségfejlesztés,
- a tanulók készségeinek, képességeinek fejlesztése,
- a tehetséggondozás, a sportban tehetségesek felkarolása - a tanuló erős és gyenge oldalát egyaránt támogatva, segítve,
- a cselekvés szabadságának és örömének biztosítása,

- alakuljon ki a szabadidő hasznos, egészséges eltöltésének igénye,
- esélyegyenlőség biztosítása, kihangsúlyozva a testnevelésnek és a sportnak a tanulási nehézségek kezelésében - a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek fejlesztésében - és a társadalmi integrációban betöltött szerepét,
- tanulóink testi nevelése és egészségének megőrzése, a testi harmónia kialakítása minden pedagógus feladata, de a szakmai megújulásban, az eredményességben viszont a testnevelőknek kulcsszerepük van.

Feladatok:

Fő feladataink egyike a **prevenciós program** biztosítása a gimnasztikai tananyag keretén belül, valamint a gyógytestnevelés gyakorlatanyagának beépítése a mindennapos testnevelésbe prevenciós és rehabilitációs jelleggel.

- A kötelezően előírt testnevelés óráról csak orvosi igazolással vagy a szülő által az ellenőrző könyvbe írt egyszeri alkalommal kérhető felmentéssel lehet távol maradni.
- A testnevelés órán a tanulóknak kötelező az iskolai házirendben rögzített felszerelésben megjelenni.
- A szabadtéri órákra az időjárásnak megfelelő öltözet: melegítő, sapka, sál, kesztyű, dzseki szükséges.
- A sportfoglalkozások befejeztével az átöltözés előtti mosakodás, tisztálkodás iránti igényt ki kell alakítani.
- A testnevelés órán, sportfoglalkozáson történt sérülést, balesetet azonnal jelenteni kell az órát tartó szaktanárnak, aki a szükséges intézkedést megteszi.
- Szabadtéri foglalkozások alkalmával fel kell hívni a tanulók figyelmét az utcai közlekedés szabályaira, azok betartására.
- A kiemelkedő teljesítőképességgel és teljesítőkészséggel rendelkező tanulókat a szülők segítségével irányítsuk külső sportegyesületekbe.
- Bármilyen jellegű testtartási probléma esetén tájékoztassuk a szülőket és segítsünk abban, hogy a tanuló mielőbb orvosi szakrendelésre kerüljön.
- Tanulóink mindennapos testnevelési programjának kibővítése iskolai oktatás keretén belül a szabadidős sporttevékenységek lehetőségével történik, amelyek egészségmegőrző és prevenciós jellegűek./ néptánc oktatás, labdarúgó edzés, túrák./
- A testmozgás tanórán és a szabadidőben is örömöt, sikerélményt nyújtson a különböző képességű, adottságú tanulóknak.

Könnyített és gyógytestnevelés :

Az iskolai gyógytestnevelés az iskolában folyó testnevelés sajátos területe, amely a megváltozott egészségi állapotú tanulókat foglalkoztatja.

A **gyógytestnevelés** azon tanulók számára javasolt, akiknek nagyobb mértékű veleszületett vagy szerzett egészségi állapotváltozásuk van és a gyógytestnevelés hozzájárul a szinten tartáshoz, fejleszti a testi motoros képességeket.

Könnyített testnevelés azon tanulók számára javasolt, akiknek hosszabb betegség után gyenge a fizikai állapotuk, belgyógyászati elváltozásuk van.

Célok:

- El kell érni, hogy minden tanuló az egészségi állapotának megfelelő iskolai testnevelésben részesüljön.
- A testnevelési órán csak kifogástalan egészségi állapotú tanulók vegyenek részt.
- A könnyített vagy gyógytestnevelésre történő beosztás, vagy a testnevelés óra alól történő felmentés előfeltétele, hogy a tanuló rendelkezzen orvosi szakvéleménnyel. Az iskolaorvosi szakvéleménynek állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy a tanuló milyen testnevelési kategóriába sorolható. Erről a szülőt, és az iskolát értesítenie kell.
- Az iskolaorvos állapítja meg azt is, hogy a tanuló mennyi időn át marad a besorolás szerinti kategóriában. A gyógytestnevelésre utalt tanuló- amennyiben a feltételeket biztosítani tudjuk- a Pedagógiai Szakszolgálat segítségével helyben vesz részt a foglalkozásokon. A gyógytestnevelési órákon való részvétel számára kötelező és esetleges mulasztás esetén a távollétet igazolnia kell. Ha ez nem történik meg, az igazolatlan hiányzást eredményez. A tanuló gyógytestnevelés órán való részvételéért a szülő is felelősséggel tartozik.

24. Az iskola környezeti nevelési elvei

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel, mennyire érti meg, és hogyan használja fel erőit saját hasznára.”

(Szent-Györgyi Albert)

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük **környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására**, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe **vevő cselekvésre**. A természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását.
A környezeti nevelés alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, képessé teszi az embert az együttműködésre, életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

24.1. Kiemelt céljaink, feladataink:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A természettudományos gondolkodás tanórai és tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémák felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos tevőleges magatartásra nevelés.

- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás
- A természetes anyagok használatára nevelés és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- Településünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészeti munkák megismertetése, örömének megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés biztonságos gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.

24.2 Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus és modern módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Projekt módszer
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni és csoportos tevékenységformák

24.3 A környezeti nevelés színterei:

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, a napközis és tanulószobai foglalkozások, szakkörök, erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok
- Iskolai, megyei, országos versenyek
- Környezetvédelmi Projektnapok

24.3.1 Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az **alsó tagozatos** foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon.

Itt a fő cél az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása, kialakítása.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető bástyái a **természettudományi tantárgyak: természetismeret, biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika és a technika**. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó alapvető ismereteit, érti meg a természeti összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védeni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú változása nélkül. Ennek az igazságnak a felismertetése a **társadalom tudományi tantárgyak** feladata. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez, és alternatívát adnak a fogyasztói modell helyett.

A technika, életvitel és gyakorlat (1-7. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A művészeti tantárgyak feladata a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A testnevelés és biológia tantárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértetésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

24.3.2 Környezeti nevelés a tanórán kívül

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás magába foglalja, mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés céljait.

Jellegéből fakadóan elsősorban **a szakkörök** esetén teljesedhet ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom. Különös tekintetben igaz ez az iskolánkban működő **háztartástan, turisztika, honismereti, néptánc és matematika-csillagászat szakkörök** esetében.

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett **terep program** /pl**. tanulmányi séta**, megfigyelések, mérések stb./, az **osztálykirándulás,** és az **erdei iskola** szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. A tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatásúak. A kirándulások, erdei iskolák javasolt időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

A környezeti nevelés tanórán kívüli lehetőségei még a különböző **sport- és tanulmányi versenyek, túrák, hagyományőrző programok /pl. szüreti felvonulás, Márton-nap/ a táborok, állatkerti látogatások és tanyák felkeresése.**

Fontos a környezet- és természetvédelem jeles napjainak /az úgy nevezett „zöld napok”/ ismerete.

Zöld Napok időpontjai:

Március 22.	**A Víz Világnapja**
Április 22.	**A Föld Napja**
Május 10.	**Madarak és Fák napja**
Szeptember 23.	**Takarítási Világnap**
Október 4.	**Az Állatok Világnapja**

24.4 Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső és belső megjelenése tükrözi azt a szemléletet, hogy mindenki, pedagógusok és technikai dolgozók fontosnak tartják a **tiszta, esztétikus környezet** biztosítását a hatékony munkavégzéshez.

Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak. Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztálytermekben, aulában, folyosón elhelyezett **szobanövények gondozásával, a tanulói „biokert**" művelésével, járulunk hozzá.

A **tágas virágos, füves és sportpályákkal rendelkező udvar** is ezt a célt szolgálja. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekről való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi. Szép példája ennek az örökzöldekkel és cserjékkel beültetett **iskolapark,** amelynek hangulatos eleme a **halakkal és vízinövényekkel betelepített tavacska**.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a **környezetbarát termékek használata** a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt. A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

A DÖK minden évben sikeres **papírgyűjtést** szervez, a bevételből közös programokat szerveznek.

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság, az iskola honlapja, facebook oldala és az ellenőrző füzet. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, településünkön, az országban vagy a „nagyvilágban" történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

25. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program elemek

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 azonosító számú projekt tematikus tartalmainak beépítése a nevelő-oktató munkába

Célok és feladatok

Célok:

Kiemelt cél:

A konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése.

- A lemorzsolódás megelőzése, tanulói eredményesség érdekében a tanulást támogató pedagógiai módszerek, élménypedagógiai elemek alkalmazása a tanulás-tanítás folyamatában tanórán és tanórai foglalkozásokon kívül.
- A projekt elemek alkalmazása az iskolai nevelés-oktatás folyamatában az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítve a tanulók szellemi és testi fejlődését.
- A tanév során anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok, az egészségnevelési, mozgásfejlesztő és a környezeti nevelési programsorozatok megvalósítása.
- A non-formális és informális keretek között, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló programok erősítése az esélyegyenlőség a hátránykompenzáció érdekében.

Feladatok:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret
- közösségfejlesztés
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak
- nyitott tanulási-nevelési környezetben megvalósuló programok a társadalmi együttműködés erősítéséhez
- integrált oktatás megvalósítása

A gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások számának növelése a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon.

26. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

26.1. A magatartás értékelésének elvei

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

Az 1-8. évfolyamon a tanulók magatartását az osztályfőnök havonta érdemjeggyel értékeli.
A magatartás félévi és évvégi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye alapján dönt az osztályzatról.
A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni!

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a Házirendet betartja,
- a tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben tisztelettudó, udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz, kezdeményező,
- a közösségre gyakorolt hatása pozitív,
- óvja és védi az iskola felszerelését, környezetét,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, igazolatlan hiányzása.

Jó (4) az a tanuló, aki

- a Házirend előírásait betartja
- a tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs osztályfőnöki figyelmeztetése.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai Házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, magatartása másokat zavaró,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,

– osztályfőnöki figyelmeztetése, vagy több szaktanári figyelmeztetése van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

– a Házirend előírásait sorozatosan megsérti,
– feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
– magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
– társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
– viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
– a közösségre gyakorolt hatása negatív, ártó, megfélemlítő,
– több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
– több szaktanári figyelmeztetése, illetve osztályfőnöki megrovása, vagy enneél magasabb fokozatú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

26.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a

példás (5) **jó (4)** **változó (3)** **hanyag (2)**

érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

Az 1-8. évfolyamon a tanulók magatartását az osztályfőnök havonta érdemjeggyel értékeli.
A szorgalom félévi és évvégi osztályaztát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többégi véleménye alapján dönt az osztályzatról.
A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni!

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

– képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
– tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
– a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi,
– munkavégzése pontos, megbízható,
– a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
– taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

– képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
– rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
– tanórákon többnyire aktív,
– többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson, vagy versenyeken való részvételt ösztönzésre vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti,
– taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

– tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,

- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait többtárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el, munkavégzése megbízhatatlan,
- felszerelése hiányos, eszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamilyen tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

26.3. A tanulók jutalmazásának elvei, formái

Jutalmazható az a tanuló, aki példamutató magatartásával, kiemelkedő tanulmányi eredményével, közösségi munkájával segíti társait, pályázaton, tanulmányi és sportversenyeken, vagy egyéb versenyeken, szerepléseken kiválóan teljesít, vagy **bármely más módon hírnevet szerez iskolánknak.**
Jutalomban részesíthető az a **tanulói közösség** amely együttes munkájával kiemelkedő eredményt ért el.
Az iskolai jutalmazás történhet **írásban és szóban**.

26.3.1. Az iskolai jutalmazások és dicséretek formái évközben:

- Tanítói, szaktanári dicséret – az adott szakterületen kimagasló eredményt nyújtó tanulónak adható.
- Napközis nevelői, ügyeletes tanári dicséret - a napközis foglalkozáson és a szabadidőben példamutató magatartást tanúsító tanulónak adható.
- Osztályfőnöki dicséret – elismerésre méltó tevékenységért adható, tartósan kiemelkedő közösségi munkáért, vagy legalább fél évig példamutató magtartásért és tanulmányi munkáért.
- Igazgatói dicséret – országos versenyen való eredményes szereplésért, és egyéb kimagasló teljesítményért adható, az osztályfőnök javaslatára, három osztályfőnöki dicséret után.
- A dicséreteket a tájékoztató füzetbe (ellenőrzőbe) és az osztálynaplóba be kell jegyezni.

26.3.2. Az iskolai jutalmazások és dicséretek formái év végén:

A tanévzáró ünnepélyen **igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret** adható annak a tanulónak aki:

- kitűnő, vagy jeles (két jó tantárgyi jegynél gyengébb osztályzata nincs) tanulmányi eredményt ért el.
- kiemelkedő szaktárgyi, sport, és egyéb teljesítményt nyújtott a tanév során és nincs igazolatlan órája, magatartása és szorgalma legalább változó.

A dicséretet oklevél átadásával igazoljuk, ajándékként könyvet vagy könyvutalványt adunk.

A "**Kaposszekcső Gyermekeiért**" Alapítvány különdíja annak a tanulónak jár, aki kitűnő tanuló és valamilyen megyei szintű versenyen legalább 3. országos versenyen 10. helyezést ért el. A különdíj összege: 20.000 Ft készpénz.

Csapó Gyuláné különdíja annak a Kaposszekcsői 8. osztályos tanulónak jár, aki kimagasló közösségi munkát végzett a nyolc év alatt és hozzájárult az iskola és Kaposszekcső jó hírnevéhez. A jutalom összege: 30.000 Ft. A díj megosztható több tanuló között.

Kaposszekcső Község Német Nemzetiségi Önkormányzata oklevéllel és könyvjutalommal jutalmazza a német nemzetiségi nyelvből egész évben egyenletes jeles teljesítményt nyújtó tanulókat.

Kaposszekcső Község Német Nemzetiségi Önkormányzata pénzjutalomban részesít egy alsós és egy felsős tanulót akik több éven át egyenletes jeles teljesítményt nyújtottak német nemzetiségi nyelvből. A jutalom összege: 20.000 Ft.

Az iskola kiváló tanulója cím annak a tanulónak jár, aki 8 éven keresztül kitűnő tanulmányi eredményt ért el és a magatartás érdemjegye legalább jó. A címet minden évben 8. osztályos tanulók kaphatják meg. Ha nincs olyan, aki a feltételeknek megfelelne a címet nem adjuk ki.

Az iskola kiváló sportolója cím annak a tanulónak jár, aki 8 éven keresztül több megyei 1-3. helyezést, vagy országos 1-10. helyezést ért el. Minden éveben egy 8. osztályos tanuló kaphatja meg a díjat. ha nincs ilyen tanuló, a díjat nem adjuk ki.

Azon tanulók neve, akik a tanév során kitűnő tanulmányi eredményt értek el, vagy megyei 1-6. helyezést, országos versenyen 1-10. helyezést értek el, illetve igazgatói dicséretben részesültek bekerülnek iskolánk **Nagykönyvébe**. A nagykönyvi bejegyzéseket a tanévzáró ünnepélyen nyilvánosan felolvassuk.

26.4. Fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Fegyelmező intézkedésekkel kell élni, ha a tanuló vét az iskolai együttélés szabályai ellen, ha megsérti az intézmény házirendjét, tanulmányi munkájában, saját munkafeltételeinek biztosításában megengedhetetlen hanyagság mutatkozik

A tanulókkal szemben fegyelmezésre kizárólag a szorgalmi időszakban, az intézményben vagy az iskola által szervezett programokon elkövetett cselekményekkel összefüggésben kerülhet sor.

Egyéb magánszemélyek, szervezetek által történt bejelentést tudomásul kell venni, és fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ha az elkövetett cselekmény nem a fenti időszakban és

helyszínen történt, a tanulóval szemben az intézmény nem járhat el, szankcióra ilyen esetekben az iskolának nincs lehetősége.

A kötelességszegés enyhébb formái:

- ha a tanuló a házirendben foglaltakat- hanyagságból, gondatlanságból - nem tarja be,
- igazolatlanul mulaszt 1-10 órát.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- durva verbális agresszió,
- a másik tanuló megverése, egyéb testi és lelki bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszes ital, energiaital, drog,) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos és súlyos gondatlansággal elkövetett károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- igazolatlan mulasztás 10 óra felett, ezentúl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

26.4.1. A fegyelmi büntetések fokozatai a következő rendszerben adhatók:

- ***tanítói, szaktanári figyelmeztetés***
- ***osztályfőnöki figyelmeztetés*** – négy szaktanári figyelmeztetés után
- ***osztályfőnöki intés*** – két osztályfőnöki figyelmeztetés után
- ***igazgatói figyelmeztetés*** – osztályfőnök javaslatára
- ***igazgatói intés***

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a **fokozatosság elve és a nevelő célzat** érvényesül, amelytől indokolt esetben- a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni és a tanulót magasabb büntetési fokozatban lehet részesíteni.
A büntetést írásba kell foglalni és azt a tájékoztató füzetbe és a naplóba be kell jegyezni.

Szükség esetén a különböző fegyelmezési fokozatok után a szülőkkel és a tanulóval esetmegbeszélést tartunk.

Az osztályfőnöki intés együtt járhat ***osztályprogramokról való eltiltással,*** melyet az osztályfőnök szab ki.

Az igazgatói figyelmeztetések együtt járhatnak az ***iskolai programokról való eltiltással,*** melyet az igazgató szab ki.

26.4.2. Fegyelmi eljárás, fegyelmi büntetések

Az intézményben folytatott tanulói fegyelmi eljárás és a fegyelmi tárgyalás **pedagógiai célokat szolgál**. Ennek a fontos pedagógiai alapelvnek a figyelembe vételével kell eljárni a tanulók által elkövetett, fegyelmi vétségnek minősülő cselekmények után.

A tanulói kötelezettségek vétkes megszegése fegyelmi eljárást és büntetést von maga után.

27. Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program hatályba lépése

Jelen Pedagógiai Program a nevelőtestületi elfogadás és a fenntartó egyetértési nyilatkozatának időpontjától lép hatályba és visszavonásig érvényes.

A Pedagógiai program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül:

- jogszabályi előírás alapján,
- jogszabály változása esetén,
- fenntartói vagy intézményi döntés esetén.

Nyilvánosság

A Pedagógiai Program nyilvános, tartalma az intézmény partnerei számára hozzáférhető, megismerhető.
A Pedagógiai Program egy-egy példánya megtekinthető

- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola intézményvezetőjénél és az iskola intézményvezető-helyettesénél,
- az iskola honlapján,
- az iskola fenntartójánál.

Kaposszekcső, 2026. október 5.

Robár Gáborné
igazgató

Legitimációs záradék

A Kaposszekcsői Általános Iskola Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete megismerte, véleményezte és elfogadta.

Kaposszekcső, 2026. október 5.

Sümegi Franciska
.....
a nevelőtestület képviseletében

A Kaposszekcsői Általános Iskola Pedagógiai Programját az intézmény Szülői Munkaközössége megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolja.

Kaposszekcső, 2026. október 5.

.....
a Szülői Munkaközösség vezetője

A Kaposszekcsői Általános Iskola Pedagógiai Programját az intézmény Diákönkormányzata megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolja.

Kaposszekcső, 2026. október 5.

Szarka Laura
.....
a Diákönkormányzat elnöke

A Kaposszekcsői Általános Iskola Pedagógiai Programját az Intézményi Tanács megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolja.

Kaposszekcső, 2026. október 5.

Tillmann Ferenc
.....
az Intézményi Tanács elnöke

Kaposszekcsői Általános Iskola

Kaposszekcsői Általános Iskola

Cím: 7361 Kaposszekcső, Táncsics M. u. 22.Tel./Fax: 74/466-537

E-mail: kaposkola.titkar@gmail.com; kaposkola.igh@gmail.com; kaposkola.gazdasagi@gmail.com

Pedagógiai Program 1. sz. melléklete

Az intézmény a 2017-2018. tanévben és a 2018-2019. tanévben részt vesz az Oktatási Hivatal által kidolgozott tematikus programok kísérleti megvalósításában.

2018. és 2019. júniusának 3-4. hetében napközis tematikus programokat valósít meg, az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 projekt keretében.

Érintett évfolyamok: 1-7. évfolyam.

Alkalmazott témamodul:

- Környezetvédelem, természetismeret
- Művészeti nevelés

A pályázat során megismert és alkalmazott új módszertani eljárások és jógyakorlatok beépülnek az iskola helyi tantervébe.

Kaposszekcső, 2018.augusztus 28.

Kaposszekcsői Általános Iskola * 7361 Kaposszekcső, Táncsics u. 22. * OM: 203285

Robár Gáborné
intézményvezető

.....
a Szülői Szervezet vezetője

.....
a Diákönkormányzat elnöke

Kaposszekcsői Általános Iskola

Kaposszekcsői Általános Iskola

Cím: 7361 Kaposszekcső, Táncsics M. u. 22.Tel./Fax: 74/466-537
E-mail: kaposkola.titkar@gmail.com; kaposkola.igh@gmail.com; kaposkola.gazdasagi@gmail.com

II. számú melléklet

A Kaposszekcsői Általános Iskola pedagógiai programjának kiegészítése a nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján:

„A Kormány

1. egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége;

2. az 1. pontban meghatározott kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot, amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét;"

Kaposszekcső, 2019. december 20.

Kaposszekcsői Általános Iskola * 7361 Kaposszekcső, Táncsics u. 22 * OM: 203265

Robár Gáborné
intézményvezető

Pedagógiai Program 3. sz. melléklete

Osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Irodalom

1. évfolyam

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Legyen lépes képről, képsorról 2-3 összefüggő mondat alkotására.
- Kérdések segítségével legyen képes az olvasott szöveg megértésére.

2. évfolyam

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Illedelmes bemutatkozás
- Képek segítségével legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Kérdések segítségével tudja elmondan9 az olvasottak tartalmát.
- Kevés hibával mondja el a memoritereket.
- Kevés hibával tudjon begyakorlott szöveget olvasni.

3. évfolyam

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Kerülje a szóismétlést a szövegalkotás során.
- Kevés hibával tudjon begyakorolt szöveget olvasni.
- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.
- Adott vagy választott témáról 5-6 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az olvasottakról önállóan tudjon beszámolni 5-6 mondatban.

4. évfolyam

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Használja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Életkorának megfelelően, udvariasan köszönjön. Tisztelettudóan szólítsa meg a felnőtteket.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.

- Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.
- Adott vagy választott témáról 6-8 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Önállóan tudja elmondani az olvasottak tartalmát.
- Szöveghűen mondja el a memoritereket.

5. évfolyam
- a tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv (prózai és verses) szövegeit
- az ismert szövegeket tudja értelmezni (tartalom, összefüggések)
- tudjon felsorolni néhányat a tanév során tanult művek közül (szerző, cím)
- a mese műfaj jellemzői, fajtái (népmese, műmese, állatmese, tündérmese, csalimese)
- két mese szereplői, tartalma, mesei jellemzői: Tündérszép Ilona és Árgyélus, A holló és a róka
- Petőfi Sándor életútja (vázlatosan) és a János vitéz szereplői (jellemzés), cselekménye
- költői képek megnevezése (metafora, hasonlat, megszemélyesítés) és felismerése idézetekben (segítséggel)
- előzetesen kijelölt memoriterek a János vitézből
- történetek a Bibliából (teremtés, vízözön)
- a tankönyvből egy szabadon választott görög mítosz ismertetése (pl. Prométheusz, Daidalosz és Ikarosz)
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének tartalma

6. évfolyam
- a tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv (prózai és verses) szövegeit
- az ismert szövegeket tudja értelmezni (tartalom, összefüggések)
- tudjon felsorolni néhányat a tanév során tanult művek közül (szerző, cím)
- a monda műfaj jellemzői, fajtái (hiedelemmonda, történeti monda, eredetmonda)
- a tankönyvben szereplő mondák közül egyik ismertetése (pl. A csodaszarvas)
- a ballada műfaji jellemzői, fajtái + a tankönyvben szereplő szabadon választott ballada ismertetése (pl. Kőmíves Kelemen, Arany János: A walesi bárdok)
- előzetesen kijelölt részek – memoriterek – Arany János: Rege a csodaszarvasról, Arany János: A walesi bárdok, Arany János: Toldi
- Arany János életútja vázlatosan, a Toldi szereplői, cselekménye, a kapcsolódó fogalmak ismerete (mottó, előhang, expozíció, konfliktus, allegória, fordulópont)
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok című regényének tartalma

7. évfolyam

- a tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv (prózai és verses) szövegeit
- az ismert szövegeket tudja értelmezni (tartalom, összefüggések)
- tudjon felsorolni néhányat a tanév során tanult művek közül és azt korban elhelyezni (szerző, cím)
- irodalmi műnemek és műfajok felsorolása, csoportosítása példákkal
- romantika és reformkor bemutatása (elsősorban irodalmi vonatkozások)
- memoriterek: Janus Pannonius: Pannónia dicsérete, Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez, Kölcsey Ferenc: Huszt, Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Reszket a bokor, Petőfi Sándor: Szeptember végén, Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- fogalmak: epigramma, elégia, parainesis, óda, himnusz, ars poetica, vitézi ének, rapszódia, dal, novella, regény
- Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán életútja vázlatosan
- Jókai Mór: A kőszívű ember fia című regényének tartalma (a regény jellemzői)
- Mikszáth Kálmán: A néhai bárány című művének tartalma (a novella jellemzői)

8. évfolyam

- a tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv (prózai és verses) szövegeit
- az ismert szövegeket tudja értelmezni (tartalom, összefüggések)
- tudjon felsorolni néhányat a tanév során tanult művek közül és azt korban elhelyezni (szerző, cím)
- irodalmi műnemek és műfajok felsorolása, csoportosítása példákkal
- fogalmak: korstílus, impresszionizmus, szecesszió, szimbolizmus, szonett
- a Nyugat folyóirat bemutatása, jelentősége – a Nyugat alkotóinak felsorolása
- ismerje a következő költők életútját vázlatosan: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós
- memoriterek: Ady Endre: A magyar Ugaron, Őrizem a szemed, Góg és Magóg fia vagyok én, Párisban járt az Ősz, A föl-földobott kő, József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra, Radnóti Miklós: Nem tudhatom
- Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novellájának tartalma
- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig vagy Tamási Áron: Ábel a rengetegben című regények tartalma

Magyar nyelv

1. évfolyam

- Ismerje az írott és nyomtatott betűket.
- Tudjon tájékozódni a vonalrendszerben, tudja szabályosan alakítani a kis- és nagybetűket.
- Kevés hibával másoljon.

2. évfolyam

- Írása legyen rendezett, pontos
- Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat a gyakorlatban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Tudja megnevezni a tanult mondatfajtákat.
- Tudjon 5-6 szót helyesen betűrendbe sorolni.

3. évfolyam

- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Írástechnikai hibát ne kövessen el.
- A gyakorlatban önállóan tudja alkalmazni a tanult helyesírási szabályokat.
- Helyesen alkalmazza az elválasztás szabályait.
- Tudjon 6-8 szót helyesen betűrendbe sorolni.
- Tudja megnevezni a tanult mondatfajtákat.
- Ismerje fel a tanult szófajokat.

4. évfolyam

- Írásképe olvasható, rendezett, tiszta, tetszetős legyen.
- Kevés írástechnikai hibával írjon.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- A nyelvtankönyvben szereplő alap szókészletben j, ly, hangot jelölő szavakat kevés hibával tudja leírni.
- Tudjon 8-10 szót helyesen betűrendbe sorolni.
- Helyesen alkalmazza az elválasztás szabályait.
- Tudja megnevezni a tanult mondatfajtákat.
- Ismerje fel a tanult szófajokat.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.

5. évfolyam

Írás, helyesírás

- rendezett, olvasható íráskép
- megfelelő írástempó diktálás esetén
- másolás kevés hibával (8-10 soros szöveg vagy 10-15 nehezebb szó esetén)

Nyelvtani ismeretek

- a kommunikáció szó ismerete, tényezőinek felsorolása
- hangok felosztása: magánhangzók – mássalhangzók csoportosítása
- hangrend: magas és mély magánhangzók, szavak csoportosítása hangrendjük szerint
- az illeszkedés szabálya
- zöngés – zöngétlen mássalhangzó párok ismerete
- beszélőszervek felsorolása
- a magyar ábécé ismerete, a betűrendbe sorolás szabályai, azok alkalmazása egyszerűbb esetekben
- a szótagolás szabályai, elválasztás alkalmazása kevés hibával
- helyesírási alapelvek felsorolása: kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés elve, ezek felismerése (segítséggel) a szavakban
- a szavak csoportosítása hangalak és jelentés szerint: egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, ellentétes jelentésű, rokon értelmű szavak
- egyszerű, toldalékos és összetett szavak felismerése

6. évfolyam

Írás, helyesírás

- rendezett, olvasható íráskép
- megfelelő írástempó diktálás esetén
- másolás kevés hibával (8-10 soros szöveg vagy 10-15 nehezebb szó esetén)
- az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek (saját adatai) hibátlan írása

Nyelvtani ismeretek

- rendelkezzen az 5. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel
- az ige fogalma, kérdései, felismerése
- igemódok, igeidők, cselekvő száma / személye, igeragozás
- a főnevek fogalma, kérdései, felismerése
- főnevek csoportosítása: tulajdonnevek és köznevek
- tulajdonnevek fajtáinak felsorolása, csoportosítás (segítséggel)
- melléknév fogalma, kérdései, felismerése, ragozása
- számnév fogalma, kérdései, felismerése, fajtái
- a névmások fajtáinak felsorolása

- az igenevek fajtáinak felsorolása
- határozószók és viszonyszók

7. évfolyam

Írás, helyesírás

- rendezett, olvasható íráskép
- megfelelő írástempó diktálás esetén
- másolás kevés hibával (10-12 soros szöveg vagy 15-20 nehezebb szó esetén)
- az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek (saját adatai) hibátlan írása
- mondatkezdő nagybetű és mondatvégi írásjelek alkalmazása

Nyelvtani ismeretek

- rendelkezzen a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel (szófajok)
- a fő mondatrészek elnevezése, kérdései, jelölése aláhúzással
- az alany és állítmány fajtái (igei, névszói, névszói - igei állítmány, határozott, határozatlan, általános alany)
- a tárgy felismerése, kérdése, jelölése, az eredmény és iránytárgy megkülönböztetése (segítséggel)
- a határozók fajtáinak felsorolása, jelölése – a gyakoribb határozók kérdései, felismerése: hely-, idő-, szám-, ok-, cél-, eszköz-, társ-, mód-, állapot-, részeshatározó)
- a jelzők fajtáinak felsorolása – minőség-, mennyiség -, birtokos jelző kérdései, felismerése

8. évfolyam

Írás, helyesírás

- rendezett, olvasható íráskép
- megfelelő írástempó diktálás esetén
- másolás kevés hibával (10-12 soros szöveg vagy 15-20 nehezebb szó esetén)
- az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek (saját adatai) hibátlan írása
- mondatkezdő nagybetű és mondatvégi írásjelek alkalmazása

Nyelvtani ismeretek

- rendelkezzen a 7. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel (mondatrészek, egyszerű mondat elemzése)
- mondatok a beszélő szándéka szerint a megfelelő mondatvégi írásjelek alkalmazásával
- egyszerű és összetett mondatok felismerése, megkülönböztetése
- az alárendelő összetett mondatok fajtáinak ismerete (alanyi, állítmányi, tárgyi, határozós és jelzős alárendelő összetett mondatok), elemzésük lépései, utalószó és kötőszó felismerése
- egyszerűbb összetett mondatok elemzése, ábrázolása (segítséggel)

- a mellérendelő összetett mondatok fajtáinak ismerete (kapcsolatos, ellentétes, választó, következtető, magyarázó), jelölésük, gyakoribb kötőszók felismerése
- alá- és mellérendelő összetett szavak felismerése, fajtáinak megnevezése segítséggel
- minimális nyelvtörténeti ismeretek: nyelvrokonaink, nyelvemlékeink
- önéletrajz írása tanári segítséggel

Matematika

1. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
- Egyszerű matematikai kifejezések, jelölések ismerete.
- Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata.
- Néhány lelem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

- Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése a 20-as számkörben.
- kevés hibával adjon össze és vonjon ki a 20-as számkörben.
- Páros és páratlan számok megkülönböztetése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Növekvő és csökkenő számsorozatok folytatása a 20-as számkörben néhány taggal.

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- Összehasonlítások: rövidebb, hosszabb, magasabb, alacsonyabb helyes használata.
- Tájékozódás a tanuló saját testéhez képest (bal, jobb).

Mérés

- Mérőeszközök használata tanítói segítséggel.

2. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás.
- Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása

Számtan, algebra

- Számok olvasása, írása (100-as számkör). Helyiérték ismerete.
- Számok helye a számegyenesen 100-as számkörben. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.
- Számok képzése, bontása helyiérték szerint.

- Összeadás, kivonás, osztás, szorzás szóban és írásban, kevés hibával.
- Szorzótábla ismerete a 100-as számkörben.
- Szöveges feladat megoldása segítséggel.

Összefüggések, függvények, sorozatok
- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása, néhány taggal.

Geometria, mérés
- Alapmértékegységek ismerete, összehasonlítása.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Mérőeszközök használata tanítói segítséggel.

3. évfolyam
Gondolkodási és megismerési módszerek
- halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.
- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Számtan, algebra
- Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése 1000-es számkörben.
- Számok írása, olvasása (1000-res számkör). Helyiérték ismerete.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Rajzról leolvasni, bejelölni.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 1000-es számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggés észrevétele tevékenységekben.
- Becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás 100-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- Fejben számolás 1000-ig nullákra végződő egyszerű esetekben.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Háromjegyű számok összeadása, kivonása. Szorzás egyjegyű számmal.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladatok algoritmusának alkalmazása.

Összefüggések, függvények, sorozatok
- Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, folytatása egyszerű esetekben.

Geometria

- A szabvány mértékegységek ismerete: mm, cm, m, km; ml, cl, l, hl; g, dkg, kg, t; másodperc, perc, óra, nap. Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.
- A test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest felismerése, jellemzői, tulajdonságainak megfogalmazása.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése
- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számtan, algebra

- Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése a 10.000-es számkörben.
- Számok írása, olvasása (10.000-es számkör). Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma a 10.000-es számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 10.000-es számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggés észrevétele tevékenységekben.
- Becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás 100-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- Fejben számolás 1000-ig nullákra végződő egyszerű esetekben.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egy- és kétjegyű, osztás egyjegyű számmal írásban.

- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladatok megoldása a tanult algoritmus szerint.

Összefüggések, függvények, sorozatok
- Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.

Geometria
- Alapmértékegységek ismerete. Átváltások a szomszédos mértékegységek között.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög felismerése, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete.
- Test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest felismerése, jellemzői, tulajdonságainak megfogalmazása.
- Gömb felismerése.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Négyzet, téglalap kerülete
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területfedéssel.

Valószínűség, statisztika
- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.

5. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek
- Halmazba rendezés adott tulajdonságok alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése.
- Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Szövegértelmezés. Lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Minimumkövetelmény
- *Halmazok megadása adott tulajdonságok alapján.*
- *Relációk ismerete.*

- *Állítások megfogalmazása a hétköznapi életből és a matematika területéről. Állítások igazságtartalmának eldöntése.*
- *Logikai kifejezések használata.*

Számtan, algebra

- Az 1.000.000-nál nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása a számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése.
- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása, kétjegyű osztóval. Alaki érték, helyiérték.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. A 2-vel, 5-tel, 100-zal, 1000-rel osztható számiok felismerése.
- Törtek kétféle értelmezése, ábrázolásuk többféleképpen. Kis nevezőjű törtek összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Egész számok, negatív, pozitív számok ismerete, ellentett, abszolút érték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása szemléletes feladatokban.
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv, becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése).
- Hosszúság, terület , térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete, helyesalkalmazása. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.
- Egyszerű elsőfokú, egyismeretlenes egyenletek, egyenetlenségek megoldása következtetéssel.

Minimumkövetelmény

- *A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása.*
- *Két szám összehasonlítása.*
- *A tízes számrendszer biztos ismerete.*
- *Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.*
- *Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredeket tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.*
- *Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alapművelet esetén.*
- *Ellentett fogalma.*
- *Abszolút érték fogalma.*
- *Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel.*

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a *koordinátarendszerben*: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása, egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Minimumkövetelmény

- *Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.*

Geometria

- Térelemek felismerése: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík test szemléletes fogalmának ismerete. Törekvés a szaknyelv és az anyanyelv helyes használatára (legalább, legfeljebb, nem nagyobb, nem kisebb)
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- A geometriai ismeretek alkalmazásával a z ábrák helyes értelmezése.
- Pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
- Konkrét sokszögek területének kiszámítása.
- A téglalap, négyzet fogalma, tulajdonságaik vizsgálata, kerületük kiszámítása konkrét feladatokban.
- Sokszögek területének meghatározása alkalmi mértékegységgel történő lefedéssel. A terület szabványos mértékegységei, átváltásuk. A téglalap (négyzet) területe.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata. A téglatest hálója, felszínének meghatározása.
- A téglatest tétfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete.
- A kerület-, a terület- és a térfogatszámításról tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete.

Minimumkövetelmény

- *Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.*
- *Felezőmerőleges szemléletes fogalma.*
- *Téglalap, négyzet területének és kerületének kiszámítása konkrét esetekben.*
- *Téglatest, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben.*

- *Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban.*
- *A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.*

Valószínűség, statisztika
- Néhány szám számtani közepének (átlag) kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.
- Valószínűség: biztos esemény, lehetetlen esemény

Minimumkövetelmény
- *Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése*
- *Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.*

6. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek
- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása. Részhalmaz, unió, metszet.
- A nyelv logikai elemeinek helyes alkalmazása. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában. Fadiagram.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Minimumkövetelmény
- *Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása, szóban és írásban.*

Számtan, algebra
- A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös). Oszthatósági szabályok (2,3,4,5,8,9,10-zel). Közös osztó, közös többszörös ismerete. A legnagyobb közös osztó, a legkisebb közös többszörös meghatározása. Prímszám, összetett szám fogalma. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása, gyakorlati jellegű feladatokban is. Az egyenes és a fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.

- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete (%láb, %érték, %alap), a tanult összefüggések alkalmazása.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.) Következtetés, lebontogatás.
- A tört értelmezése. Törtek egyszerűsítése, bővítése. Reciprok fogalma. Műveletek törtekkel. Tizedes törtek. Műveletek tizedestörtekkel.

Minimumkövetelmény
- *Tört, tizedestört, negatív szám fogalma.*
- *Műveletek törtekkel*
- *Törtek egyszerűsítése, bővítése*
- *Ellentett, abszolút érték.*
- *Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egésszel.*
- *2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.*
- *A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.*
- *Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.*

Összefüggések, függvények, sorozatok
- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok elemzése, táblázatok értelmezése, készítése.
- Az egyenes arányosság, mint függvény. Az egyenes arányosság grafikonjának értelmezése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Minimumkövetelmény
- *Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben.*

Geometria
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú ponthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete. Kör és részei.

- A szögtartomány fogalma. a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése. Szögfelező szerkesztése. Tengelyes tükrözés.
- Alakzatok tengelyes tükörképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése. Tengelyes tükrözés tulajdonságai. Szakaszfelező merőleges.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria, stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint.
- A háromszögek osztályozása szögeik, oldalaik szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés). Trapéz , paralelogramma, deltoid, rombusz.
- A négyszög. A speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata. Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása. Háromszög, négyszög belső és külső szögeinek összege.
- Szabályos sokszögek, testhálók.
- Háromszög és speciális négyszögek szerkesztése.

Minimumkövetelmény
- *A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.*
- *Pont tengelyes tükörképének megszerkesztése.*
- *Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítása.*
- *Szögmásolás.*
- *Szakaszfelező merőleges szerkesztése,*
- *Szögfelező szerkesztése.*
- *Szögfajták ismerete.*
- *Trapéz, rombusz , paralelogramma, deltoid ismerete.*

Valószínűség, statisztika
- Egyszerű oszlop-, vonal-, kördiagramok értelmezése, készítése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének (átlag) kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rögzítése, rendezése, ábrázolása. (dobókocka, pénzérme)

Minimumkövetelmény
- *Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.*
- *Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.*
- *Néhány szám számtani közepének (átlag) meghatározása.*

7. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása. Három halmaz uniója, metszete, részhalmaz.
- A nyelv logikai elemeinek helyes alkalmazása. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése („és", „vagy", „ha", „akkor", „szintén" „legalább", „legfeljebb", kategóriák használata. Fadiagram, Skatulyaelv.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata, feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Minimumkövetelmény

- *Gondolatok (állítások, feltételezések, választások, stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.*
- *Egyszerű állítások igazságának eldöntése.*
- *Fadiagram, skatulyaelv.*

Számtan, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében. Példák nem racionális számra.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Összetett oszthatósági szabályok (6,12,15).
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismeret. A legnagyobb közös osztó, a legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prím tényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.

- Egytagú algebrai kifejezés. Többtagú algebrai kifejezés. Egyszerű algebrai kifejezés. Együttható fogalma.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Minimumkövetelmény
- *Hatvány fogalma*
- *Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében, egyszerű esetekben.*
- *10-nél nagyobb számok normálalakja.*
- *Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.*
- *Egyszerű százalékszámítási feladatok.*
- *Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.*
- *Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.*
- *Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.*

Összefüggések, függvények, sorozatok
- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság, mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.

- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (Esetleg összetartozó számpárok segítségével).
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Minimumkövetelmény

- *Elsőfokú egyenlet grafikus megoldása*
- *x^2 függvény (másodfokú) függvény.*
- *$|x|$ abszolútérték függvény.*
- *Egyenes arányosság függvény, elsőfokú függvény*
- *Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.*
- *Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése.*

Geometria

- A tanuló geometriai ismeretek segítségével képes esztétikus ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban (egyállású szögek, váltószögek, kiegészítő szögek).
- A háromszög tulajdonságainak ismerete (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása oldalaik és szögeik szerint. Alkalmazás a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rumbusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közötti kapcsolatrendszert. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatásnak fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és a négyszög alapú egyenes hasáb , továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Minimumkövetelmény

- *Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése. A szabványos mértékegységek ismerete.*
- *Háromszögek területének kiszámítása.*
- *Adott pont középpontos tükörképének megszerkesztése.*
- *Szögfelező szerkesztése.*
- *Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.*
- *Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.*

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok, medián készítése Adott módusz gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

Minimumkövetelmény

- *Átlagszámítás*
- *A gyakoriság fogalma*
- *Egyszerű grafikonok olvasása, készítése*

8. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete; számhalmazok (természetes, egész, racionális, metszet, unió, különbség, komplementer) ismerete.
- A nyelv logikai elemeinek tudatos szerepeltetése a feladatok megoldása során. Egyszerű állítások igazságtartalmának eldöntése, állítások tagadása. („és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden”, „legalább”, „legfeljebb”.
- Egyszerű sorbarendezési, leszámlálási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása. (fadiagram, útdiagram)
- Skatulyaelv

Minimumkövetelmény

- *Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás*
- *Szövegértelmezés egyszerű esetekben.*
- *A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.*

– *Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.*

Számtan, algebra
Gondolkodási és megismerési módszerek

– Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete (metszet, unió, különbség, komplementer); számhalmazok (természetes, egész, racionális) ismerete.
– A nyelv logikai elemeinek tudatos szerepeltetése a feladatok megoldása során. Egyszerű állítások igazságtartalmának eldöntése, állítások tagadása. („és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem” „valószínű” „minden” „legalább”, „legfeljebb”)
– Egyszerű sorbarendezési, leszámlálási feladatok megoldása, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása. (Fadiagram, útdiagram).
– Skatulyaelv

Minimumkövetelmény

– *Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.*
– *Szövegértelmezés egyszerű esetekben.*
– *A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű konkrét halmaz esetén.*
– *Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.*

Számtan, algebra

– A számhalmazok (természetes, egész, racionális, irracionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
– A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámolása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
– Alapszinten is feltétlen javasolt kiegészítő követelmény: Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.
– A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
– Prímszám, összetett szám, prímtényezős felbontás.
– Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása az ismeretlen változó kifejezése a képletből.

- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerte. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Minimumkövetelmény

- *Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben.*
- *Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.*
- *Elsőfokú egyenletek megoldása.*
- *Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.*
- *Összefüggések, függvények, sorozatok.*
- *Az ax+b függvény és ábrázolása konkrét, racionális együtthatók esetén.*

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú ponthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög–egyenlőtlenség, háromszög oldalai és szögei közötti összefüggések, háromszög külső és belső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása, oldalaik és szögeik szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszert. Ismeri a négyszög, (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.

- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. a területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Eltolás, a vektor fogalma. Eltolás tulajdonságai.
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságainak felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.

Minimumkövetelmény

- *Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.*
- *Adott pont eltolása adott vektorral.*
- *Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.*
- *Pitagorasz tétel ismerete, alkalmazása (bizonyítás nélkül)*

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Mennyiségek közötti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való elolvasása.
- Az egyenes arányosság, mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. a grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról t5anultak alkalmazása a természettudományi feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).

- [Javasolt kiegészítő követelmény): Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvénytranszformációk végrehajtása.]
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése.
- Egyismeretlenes, elsőfokú egyenletek grafikus megoldása.

Minimumkövetelmény

- *Az ax+b függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.*
- *Egyenes arányosság grafikonja (értéktáblázatok).*
- *Sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata.*
- *Számtani sorozat felismerése.*

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazása egyszerűbb kérdésekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok, medián készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása Módusz. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Minimumkövetelmény

- *Relatív gyakoriság*
- *Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban*
- *Valószínűség, átlagszámítás*
- *Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben*

Környezetismeret

1. évfolyam

- Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén.
- Az évszakok, hónapok, napok, napszakok ismerete.
- Az évszaknak megfelelő öltözködés.
- Egyszerű megfigyelések a természetben.
- Főbb testtájak felismerése.
- Egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete.
- Tárgyak csoportosítása anyaguk szerint.

2. évfolyam

- Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén.
- Az időjárás elemeinek ismerete.
- Az emberi test, a főbb testrészek megnevezése.
- Egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete, alkalmazása.
- Halmazállapotok felismerése.

3. évfolyam

- Tudja alkalmazni az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- ismerje az életkornak megfelelően a helyzethez illő viselkedést a segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Legyen képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben.
- Ismerje fel az élőlények szerveződési szintjeit és az életközösségek kapcsolatait.
- Csoportosítsa az élőlényeket tetszőleges és adott szempontok szerint.
- Legyen képes egy természetes életközösség egyszerű bemutatására.
- Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben.

4. évfolyam

- Tudja alkalmazni az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- ismerje az életkornak megfelelően a helyzethez illő viselkedést a segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Ismerje fel a természetvédelem fontosságát.
- Ismerje a hosszúság és idő mérését, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslését.
- Legyen képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben.
- Hagyományok szerepének fontossága.
- Tudja bemutatni az élőlények szerveződési szintjeit és az életközösségek kapcsolatait.
- Csoportosítsa az élőlényeket tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Legyen képes egy természetes életközösség bemutatására.

Természetismeret

5. évfolyam

Biológia – fogalmak

A tanuló ismerje és használja helyesen az alábbi fogalmakat:

- csonthéjas termés, almatermés, bogyótermés,
- egynyári, kétnyári, évelő növény, raktározó főgyökér, hagyma,
- teljes átalakulás, rovar, bogár, lepke,
- gyűrűsféreg, bőrizomtömlő,
- lágyszárú növény, fás szárú növény, fő- és mellékgyökérzet,
- gerinces, emlős, párosujjú patás, szarv, kérődzés,
- növényevő, redős zápfog,
- hiányos és teljes fogazat, mindenevő, gumós zápfog,
- madár, kapirgáló láb, magevő csőr, fészekhagyó fiókák,
- úszóláb, lemezes csőr, összetett szem, nyaló-szívó szájszerv,
- ragadozó, tarajos zápfog, behúzható karmok,
- metszőfog, szemfog, zápfog, veszettség,
- begy, zúzógyomor,
- rágcsáló fogazat.

Földrajz - fogalmak

A tanuló ismerje és használja helyesen az alábbi fogalmakat:

- Vonalas mérték, magassági szám,
- alföld, dombság, hegység, középhegység, magashegység,
- főfolyó, mellékfolyó, csatorna, folyásirány, mocsár, tó,
- fagyáspont, forráspont, olvadáspont, az égés,
- fagyás, olvadás, lecsapódás, oldódás,
- időjárás, éghajlat, középhőmérséklet, hőingás, szél,
- fennsík

A tanuló tudja felsorolni:

- A fő- és mellékvilágtájakat,
- a folyóvizek fajtáit,
- az időjárás és az éghajlat elemeit,
- néhány csapadékfajtát,
- a víz felhasználási lehetőségeit,

– a tavak keletkezésének módjait.

A tanuló tudja megmutatni a térképen:

– Magyarország nagy tájait,
– Magyarország megyéit megyeszékhelyükkel,
– Magyarország középhegységeit,
– a Kárpátokat és az Alpokat,
– a Dunát eredési helyétől a torkolatáig, és az országokat amelyeken áthalad,
– a Tiszát eredésétől a torkolatáig.

6. évfolyam

Biológiai fogalmak:
Hazánk életközösségei: erdő, rét, víz és vízpart. Egylaki, kétlaki, nyitvatermő, zárvatermő, szalmaszár, pillangós virág, makktermés, hüvelytermés, cserje, toboz, gyanta, csipkebogyó, mohák, harasztok, gyöktörzs, gyökérgümő, spóra, egysejtű, osztódás, gyűrűsférgek, puhatestűek, bőrizomtömlő, rovar, pók, átváltozás, kifejlés, átalakulás nélküli fejlődés, kopoltyú, kétéltűek, hüllők, köpet, fészekhagyó, fészeklakó, rágcsáló- és rovarevő fogazat, agancs, agyar, gázlóláb, tépőcsőr,

Fizikai fogalmak
Csillag, fényforrás, energia, erőhatás, gravitációs kölcsönhatás, elektromos kölcsönhatás, mágneses kölcsönhatás, mechanikai kölcsönhatás, mozgásállapot.

Földrajzi fogalmak, minimumkövetelmények
Nevezetes szélességi és hosszúsági körök, tájékozódás földgömbön, földrajzi fokhálózat, éghajlati övek, éghajlati övezetesség, Európa éghajlata, Magyarország nagy tájai, tájékozódás a térképen, folyóvizeink, tavaink, törésvonal, vulkán, magma, láva, kőzet, érc, cseppkő, külső erők, belső erők, talaj, humusz.

Topográfiai fogalmak
Egyenlítő, Ráktérítő, Baktérítő, Északi- és Déli-sarkkör, kontinensek, óceánok, Magyarország tájai, városai, folyói, tavai, Magyarország mészkőhegységei, Magyarország vulkanikus hegységei. Ásványkincsek, kőzetek csoportosítása és elhelyezése hazánk lelőhelyein.

Földrajz

7. évfolyam

Követelmények:
– Tudja felsorolni a természetföldrajzi övezetesség fontos elemeit, tudja bemutatni a jellegzetességeit.
– Tudja jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait.
– Ismerje a kontinensek, tipikus tájak és országok regionális sajátosságait.
– Tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti térképolvasás szintjén.
– Mutassa meg (jelölje be) a tanult topográfiai fogalmakat, tájékozódjon vaktérképen.

Témakörök

- Afrika
- Ausztrália
- Amerika
- Ázsia
- Földtörténet
- Gazdasági alapismeretek

Fogalmak

Passzát szél, tagolt partvonal, tagolatlan partvonal, népsűrűség, táblás vidék
Ősidő, óidő, középidő, újidő, harmadidőszak, negyedidőszak.
Pusztuló magaspart, kapás földművelés, ültetvényes gazdálkodás, farmgazdálkodás.
Monszun, óceáni éghajlat, száraz kontinentális éghajlat, tundra, tajga, egyenlítői éghajlat, mediterrán éghajlat.

Topográfia

- Kontinensek határai, partvonala (félszigetek, szigetek, öblök).
- Szahara, Atlasz, Kongó – medence.
- Nagy-vízválasztó hegység
- Urál-hegység, Dél-kínai hegyvidék, Arab tábla, Himalája, Csomolungma (Mount Everest.
- Nyugat-szibériai alföld, Kínai-alföld.
- Andok, Amazonas-medence, Kanadai-pajzs, Appalache-hegység, Sziklás-hegység.
- Folyók: Nílus, Kongó, Jangce, Gangesz, Mississippi, Amazonas.
- Ásványkincsek.
- Feketekőszén, kőolaj, földgáz, vasérc, uránérc, bauxit.

<u>8. évfolyam</u>

Követelmények

- Tudjon tematikus térképet, diagramot olvasni.
- Mutassa meg (jelölje be) a tanult topográfiai fogalmakat, tájékozódjon vaktérképen.
- Tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti térképolvasás szintjén.
- Tudja a térképen hazánk főbb tájait, nagyobb településeit megmutatni.

Témakörök

- Európa
- Magyarország
- Hazánk tájai
- Magyarország és az Európai Unió

Fogalmak

Moréna, vándorkő, lagúna, Európai Unió, népsűrűség, GDP, deviza, infrastruktúra, agglomeráció.
Magyarország tájai:

- Az Alföld természeti viszonyai, gazdasági élete.
- A Kisalföld természeti adottságai, gazdasága.
- Az Alpokalja természeti adottságai, gazdasága.
- A Dunántúli-dombság és a Mecsek.
- A Dunántúli-középhegység.
- Az Északi-középhegység.
- Budapest és környéke.
- Idegenforgalom.

Topográfia

- Európa országai, fővárosai.
- Alpok, Kárpátok.
- Magyarország nagy tájai, folyói, tavai.

Biológia

7. évfolyam

Témakörök

- Hazánk természetes élővilága
- Távoli tájak életközösségei
- Az esőerdők, a szavannák, a sivatagok és a mediterrán tájak életközösségei
- A mérsékelt, a hideg övezet a hegyvidékek és a tengerek élővilága
- Az élővilág általános jellemzése
- Az élőlények rendszerezése

Fogalmak

esőerdő, lián, álelevenszülő, főemlős, szavanna hüllő, sivatag, macchia, füves puszták, életközösség, tajga, örökzöld, lombhullató, zuzmó, plankton, élő és élettelen környezet, tűrőképesség, tápláléklánc, táplálékpiramis, anyagforgalom, természetes és mesterséges életközösségek, faj, rendszertani kategóriák, amőba, nyitvatermő, zárvatermő, egyszikű, kétszikű, köpeny, zsigerzacskó, ízeltlábúak testtájai, emlős, zápfog.

8. évfolyam

Témakörök

- Az élőlények szerveződése
    a) Bőr
    b) Mozgás szervrendszere
- Az anyagcsere
    a) Légzés
    b) Emésztés

c) Keringés
d) Kiválasztás

- Szabályozás
  a) Hormonrendszer
  b) Idegrendszer
  c) Érzékelés
- Szaporodás és egyedfejlődés

Fogalmak
Sejt, szervezet, szövet, szervrendszer, sejtmag, bőr, vázizom, simaizom, lapos csont, csöves csont, gerincoszlop, rándulás, ficam, törés, rekeszizom, külső és belső gázcsere, léghólyag, tápanyagok, vitaminok, gyomornedv, előbél, utóbél, középbél, máj, epe, hasnyál, fogszuvasodás, vakbélgyulladás, szív, nyirok, vér, vércsoport, szívinfarktus, hormon, külső és belső elválasztású mirigy, ingerület, receptor, szem, csőidegrendszer, környéki és központi idegrendszer, agy, feltételes/feltétlen reflex, reflexkör, zigóta, méh, szaporító szervrendszer, menstruáció, nemi jellegek, köldökzsinór, fogamzásgátlás, AIDS.

Kémia
7. évfolyam

Atomszerkezet
- Az atom alkotórészei (atommag, elektronfelhő).
- Elemi részecsék jelölése, relatív töltése, relatív tömege, rendszám, tömegszám.
- Értse az atom semlegességét.
- Alkalmazza az elemi részecskék száma, a rendszám és a tömegszám közötti kapcsolatot.
- Az elem fogalma, jelölése (vegyjel).
- Vegyértékelektron, nemesgázszerkezet, A külső elektron és a főcsoport kapcsolata, az elektronhéj és a periódus kapcsolata.

Az ionok
- kation, anion fogalma,
- értse a kationok és anionok képződését atomokból, elnevezésük (-id).

Kémiai kötések
- Ionkötés, kovalens kötés, fémes kötés.
- Értse az ionkötés és a kovalens kötés kialakulását.
- Tudja a tanult ionokból megszerkeszteni az ionvegyületek tapasztalati képletét.

Molekulák
- molekula fogalma, jelölése, kötő és nemkötő elektronpár,
- elemmolekulák, vegyületmolekulák,
- összegképlet

Anyagi halmazok

- anyagi halmaz fogalma, elem, vegyület, keverék

Halmazállapotok, halmazállapot változások

- gázhalmazállapot, folyadék, szilárd halmazállapot,
- halmazállapot változások,
- a gázok, folyadékok jellemzése,
- szilárd halmazállapot jellemzése.

Oldatok

- az oldatok összetétele,
- az oldódás feltételei,
- keverékek, oldatok szétválasztása,
- az oldatok töménységének kiszámítása.

Kémiai reakciók

- a fizikai és kémiai változás közötti különbség,
- a kémiai reakció fogalma,
- a kémiai reakciók csoportosítása: egyesülés, bomlás,
- exoterm, endoterm reakciók jellemzése.
- Értse a sav-bázis reakciók során végbemenő változásokat.
- Tudja a pH és a kémhatás közti összefüggést, savas, lúgos, semleges kémhatást.
- Ismerje a lakmuszt, univerzális indikátort, fenolftaleint.
- Értse a közömbösítés lényegét.

8. évfolyam

Kémia a természetben

- a hidrogén szerkezete, fizikai, kémiai tulajdonságai, felhasználása,
- a levegő összetétele, alkotói jellemzése,
- a víz mindhárom halmazállapotának jellemzése, jelentősége,
- ásványvíz,
- ásványok, kőzetek, ércek,
- a szén és oxidjai, szénsav

Kémia az iparban

- a vas kémiai és fizikai tulajdonságai,
- az alumínium kémiai és fizikai tulajdonságai.
- Ismerje az alumíniumgyártás folyamatát.
- Értelmezze: mészégetés, mészoltás, habarcs megkötése.

- A cement és a beton gyártása, felhasználása.
- Ismerje a porcelán., üveg-, és papírgyártás folyamatát.
- Ismerje a természetes és mesterséges műanyagok tulajdonságait, felhasználási területeit.
- Tudja csoportosítani és jellemezni az energiaforrásokat

Szerves vegyületek
- szerves vegyületek felépítése,
- a szénhidrogének jellemző tulajdonságai, felhasználása,
- alkoholok, szerves savak funkciós csoportja,
- az etanol fizikai és kémiai tulajdonságai,
- az ecetsav fizikai és kémiai tulajdonságai,
- szénhidrátok csoportosítása,
- a szőlőcukor fizikai és kémiai tulajdonságai, felhasználása, élettani hatásai,
- a gyümölcscukor és répacukor fizikai és kémiai tulajdonságai, felhasználása, élettani hatásai,
- a fehérjék összetétele, felépítése, kicsapódása,
- a zsírok, olajok fizikai és kémiai tulajdonságai, felhasználása, élettani hatásai,
- az egészséges táplálkozás,
- szenvedélybetegségek, tudatmódosító szerek.

Kémia a háztartásban
- Ismerje a háztartásban használt savak, lúgok, sók tulajdonságait és felhasználási területeit.
- Ismerje a hulladékkezelés szabályait – szelektív hulladékgyűjtés.
- Ismerje a mezőgazdaságban használt műtrágyákat.
- Ismerje a galvánelem, akkumulátor működési elvét.

Idegen nyelv: német nemzetiségi nyelv

1. osztály (csak szóbeli)
- Család, családtagok bemutatása
- Iskola, osztály berendezései, taneszközök.
- Gyümölcsök
- Ruhadarabok
- Élelmiszerek, vásárlás
- Évszakok, hónapok, a hét napjai
- Ünnepek (Márton nap, mikulás, karácsony, húsvét)
- Virágok nevei

- A szoba, a fürdőszoba, konyha egyszerű bemutatása
- Állatok
- Közlekedési eszközök
- Ellentétpárok (kicsi-nagy, szorgalmas-lusta

Az adott témakörökhöz megfelelő mondókák, énekek.

2. osztály

- Nyelvtani és nyelvhasználati kompetencia
- A mai német nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek, egyszerű nyelvi struktúrák alkalmazása a szövegalkotás folyamatában.
- Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és a társak közlését.
- Kérdésekre válaszol.
- Használja a bemutatkozás, köszönés nyelvi formáit.
- Olvasás közben kevés hibát vét.
- Írott szöveg elolvasása után meg tudja oldani a megértést igazoló feladatokat.
- Ismerje és használja a német ABC betűinek írott alakjait.
- Írása folyamatos írás közben kevés hibát vét.
- A szavakat, szókapcsolatokat minta és tollbamondás után tudja leírni.
- Ismeri a hangok magyartól eltérő jelölési módját (sch, s, z, ß)
- Mások közlésére verbálisan vagy nonverbálisan reagál.
- A német nyelv tanult szókészletét kevés hibával ejti ki.
- Rendelkezik irodalmi kultúrával.
- Tudjon néhány mondókát, verset kívülről elmondani.
- Tudjon rövid lírai műveket segítséggel olvasni.
- Én és a családom. Bemutatkozás, rokoni kapcsolataik, lakóhely.
- Étkezés. Ételek italok megnevezése.
- Állatok. Ház körüli, illetve vadállatok megnevezése.
- Ünnepek. Ünnepek a családban.
- Évszakok, hónapok, napok megnevezése.
- Testünk. Testrészek és személyi higiénia.
- Iskola és tanterem berendezései.
- Mondókák, versek, énekek a témakörökhöz kapcsolódóan.

3. osztály

- Megismerkedés, bemutatkozás, köszönés, búcsúzás.
- Család. Családtagok felsorolása, bemutatása.
- iskola. Saját osztályterem, osztály bemutatása, tanórai tevékenységek felsorolása.

- Öltözködés. Ruhadarabok felsorolása, jellemzése, felszólítás használata ruhadarabokhoz (pl. zieh……an)
- Szabadidős tevékenységek. Játékok felsorolása. Ki mit (nem) tud csinálni, párbeszédek alkotása.
- Ünnepek: Márton nap, mikulás, karácsony, farsang, húsvét. Az ünnepekhez kapcsolódó tárgyak felsorolása. 1-2 szokás rövid bemutatása.
- Nyelvtan. Kérdő mondat F(ragen/Ja/Nein). Igeragozás (sein, haben, wissen, machen).
- Számok 1-20-ig. Többesszám használata.
- Személyes névmások.
- Birtokos névmások (mein, dein)
- Módbeli segédigék (möchten, dürfen, können).
- Határozott névelők alany és tárgyesetben (pl. Hier hast du das Buch). határozatlan névelők.
- Tagadás (nicht)
- Felszólítás (pl. Setz den Hut auf!)

4. osztály 1. félév

- Iskola, iskolaszerek, berendezések.
- Évszakok és azok jellemzői.
- Ünnepek. Márton nap, karácsony, mindenszentek, mikulás.
- Betegségek
- Szoba leírása.
- Nyelvtani követelmények:
    - határozott és határozatlan névelők tárgy és részes esetben
    - egyesszám, többesszám
    - kérdőszavak alany-, tárgy-, és részes esetben
    - elöljárószavak hová kérdésre
    - müsszen, können, háben, brauchen igék

4. osztály 2. félév

- Állatok jellemzése
- Családi ünnepek.
- Meghívás
- Foglalkozások
- Nyelvtani követelmények:
    - helyhatározók hol, hová kérdésre
    - melléknevek és azok fokozása
    - ellentétpárok
    - elváló, tőhangváltós igék, módbeli segédigék, visszaható igék

5. osztály 1. félév

- Herkunft, Wohnort
- Freizeitaktivitäten
- Verbkonjugation
- Jemanden vorstellen
- Regelmäßige Verben
- Stundenplan
- Fernsehprogramm
- Verben + Akkusativ
- Zeitangaben am/um
- Familie, Berufe
- mein, dein
- Lebensmittel, Getränke
- Zahlen bis 100
- mögen

5. osztály 2. félév

- Mahlzeiten, Getränke
- essen, schlafen
- über Hobbys sprechen
- Präteritum haben, sein
- zu + Dativ
- Ihr/Ihre
- Kleidung, Geschenke
- Freizeitbeschäftigungen

6. osztály 1. félév

- Sammelgegenstände, Hobbys
- Orte in der Stadt
- Konj. sammeln, basteln
- Imperativ
- Präp. in+ Akk.
- Körperteile, Krankheit
- Personalpron.
- Adresse und Telefonnummer
- Verkehrsmittel
- Präp mit+ Dat.

- Pers pron. in Akk.

6. osztály 2. félév

- Reisen, Uhrzeit
- Präposition zu+ Dat.
- Berufe
- Kleidung, Geschenke
- Freizeitbeschäftigungen
- Perfekt mit haben
- Partizip Perfekt
- Ferienaktivitäten

7. osztály 1. félév

- Möbel und Einrichtungen
- Possesivartikel unser, euer
- Positionsverben
- Reflexive Verben
- Präsens, Perfekt
- Negation mit nicht und kein
- Personalpron. Dat. uns, euch
- Fußball
- Nationalitäten
- Modalverb dürfen
- Komparativ

7. osztály 2. félév

- Stadt
- Dürfen + Negation
- Schule
- Modalverb sollen
- Computer
- Freizeitbeschäftigungen
- Possesivartikel
- Konjunktion weil
- Ordinalzahlen
- Wettbewerb
- Konj. dass

8. osztály 1. félév

- Ich und meine Fam.
- Bildbeschreibung
- Umweltschutz
- Der Baum
- Verkehr, Verkehrsmittel
- Konjunktion so dass

8. osztály 2. félév

- Unsere Schule
- Unsere Stadt Dombóvár
- Einkaufen
- Sport
- Der Imperativ
- Modalverben
- Konjunktiv II.

Etika

5. osztály

- Tudja meghatározni, hogy mi az egészség, milyen összetevői vannak.
- Tudja bemutatni a családi kapcsolatok és a barátság fontosságát és működését.
- Ismerje a közösség működésének alapfogalmait: befogadás, beilleszkedés, együttműködés, közösségi szabályok.

6. osztály

- Tudja bemutatni a közösséghez való tartozás értékeit, valamint az internet használatával, a virtuális közösségekkel kapcsolatos veszélyeket.
- Tudja meghatározni az emberi tevékenység, a modern technika pozitív és negatív hatását a környezetre és a természetre.
- Ismerje az etikai és vallási sokszínűség értékeit.

7. osztály

- Tudja meghatározni – önismerete révén – saját mozgatóerőit, saját pozitív és negatív tulajdonságait.
- Ismerje azokat a módszereket, amelyekkel fejlesztheti saját személyiségét.
- Legyen tisztában azzal, hogy milyen szerepet játszik a párkapcsolat, az egymás iránti felelősség az emberek életében.

8. osztály

- Tudja bemutatni elképzeléseit a jövőjéről jólét, boldogság, siker tekintetében

- Ismerje a stressz, a káros szenvedélyek, a média, a sztereotípiák hatását a mai ember életében.
- Tudja jellemezni a magyar és az európai kulturális közösség és a társadalom működését
- Ismerje a nagy világvallásokat, erkölcsi tanításaikat.

Fizika

7. évfolyam

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a mérésükre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.
- Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.
- Legyen képes a közlekedésben a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére.
- Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát, tudja fizikai ismereteit felhasználni a járművek sebességváltozásakor fellépő jelenségek magyarázatára.
- Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.
- IKT ismereteit tudja alkalmazni fizikai témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben.
- Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására.
- Ismerje és önálló tanulásához tudja használni a tanórák során megismert online tananyagbázisokat, enciklopédiákat, elektronikus könyvtárakat.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

8. évfolyam

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (feszültség, áramerősség, ellenállás) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a mérésükre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.
- Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására.
- Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor, legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

- Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és a látás fizikai hátterét. Ismerje fel a gyakorlati életben tapasztalható fény- és zajszennyezéseket.
- Ismerje az ultrahang gyakorlati jelentőségét.
- Legyenek ismeretei a fényképezőgép és a távcsövek működéséről, az űrkutatás eszközeiről.
- Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről.
- Értse a csillagjóslás és a csillagászat közötti különbséget.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről.

Történelem

5. évfolyam

I. Az emberiség őskora
- A történelem korszakai, időszámítás
- A történelem forrásai
- Az őskori ember kiemelkedése az állatvilágból
- A zsákmányoló ember eszközei, életmódja
- A termelő ember életmódjának fő jellemzői

II. Az Ókori Kelet
- Mezopotámia és a Babiloni Birodalom
- Az Ókori Egyiptom gazdasága, társadalma és kultúrája
- India és Kína az ókorban

III. Hellász földjén
- A görög törzsek megtelepedése és életmódja
- A görög vallás és az olimpiák
- Athén és Spárta
- A görög-perzsa háborúk
- Nagy Sándor birodalma

IV. Az ókori Róma
- Róma alapítása és a királyok kora
- A pun háborúk
- A köztársaság válsága
- Hadsereg és provinciák
- A római vallás és kultúra
- A kereszténység kialakulása és elterjedése
- A népvándorlás és a Nyugatrómai Birodalom bukása

V. A középkori Európa
- A feudális társadalom kialakulása
- Az uradalom: gazdálkodás a feudális nagybirtokon
- A középkori egyház, világi papság-szerzetesség
- Az iszlám
- Hűbériség, lovagi életmód, keresztes hadjáratok
- Élet a középkori városokban

VI. A magyarság történetének kezdetei és az Árpád-kor
- A magyar nép eredete és vándorlása
- Honfoglalás és megtelepedés
- Géza és István államszervező munkája
- A feudális rendszer megszilárdítása: I. László és Kálmán uralkodása
- II. András és az Aranybulla
- IV. Béla és a tatárjárás

6. évfolyam:

I. A virágzó középkor Magyarországon
- Károly Róbert és Nagy Lajos
- Hunyadi János törökellenes küzdelmei
- Mátyás kül- és belpolitikája
- A középkori Magyar Királyság hanyatlása
- A mohácsi csata és következményei

II. A világ és Európa a kora újkorban
- A földrajzi felfedezések és következmények
- Vallási újítók (reformáció, ellenreformáció)
- Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában
- Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi háborúja

III. Magyarország a XVI-XVIII. században
- A három részre szakadt ország élete
- Reformáció és katolikus megújulás
- Az Erdélyi Fejedelemség létrejötte és virágkora
- Habsburg ellenes küzdelmek a XVI. században
- A török kiűzése
- A Rákóczi-szabadságharc
- Mária Terézia és II. József uralkodása

IV. A forradalmak és a polgárosodás kora Európában

- A francia forradalom
- Napóleon tündöklése és bukása
- A Szent Szövetség Európája
- Az ipari forradalom és következményei

V. A polgárosodás kora Magyarországon
- A reformkor kezdete, az első reformországgyűlés
- Politikai csoportok és reformprogramjaink
- Széchenyi István munkássága
- Kossuth Lajos a reformkorban

VI. Forradalom és szabadságharc 1848/1849-ben
- A márciusi forradalom Pesten
- Az áprilisi törvények
- A szabadságharc fő céljai, eredményei és kiemelkedő személyiségei

7. évfolyam:

I. A világ és Európa a XIX. században
- Az olasz és a német egység létrejötte
- Polgárháború az Egyesült Államokban
- Az ipari forradalom második szakasza
- A szabadversenyes kapitalizmus és a monopolkapitalizmus jellemzői
- A brit világbirodalom
- Nagyhatalmi törekvések a századfordulón
- A szövetségi rendszerek kialakulása

II. Önkényuralom és kiegyezés - A dualizmus kora Magyarországon
- A szabadságharc bukása, megtorlás és emigráció
- A kiegyezés megkötése és tartalma
- A dualizmus gazdasága és társadalma
- a dualizmus válsága

III. Az első világháború története
- A „nagy háború” okai és kirobbanása
- A háború első szakasza
- A tömegek és gépek háborúja
- A háború vége: a központi hatalmak veresége
- Magyarország részvétele az első világháborúban
- A Párizs környéki békék

IV. A két világháború közötti időszak

- Európa az első világháború után
- A nagy gazdasági világválság
- A fasizmus hatalomra jutása Olaszországban
- Nácizmus, Hitler hatalomra jutása
- A kommunista rendszer kiépülése a Szovjetunióban, Sztálinizmus
- A versailles-i békerendszer összeomlása

V. Magyarország a két világháború között
- Az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság
- Az ellenforradalom hatalomra jutása
- Trianon és következményei
- Bethlen István miniszterelnöksége
- Magyarország a gazdasági világválság idején

VI. A második világháború története
- A háború okai és kitörése
- A német sikerektől a lassú fordulatig
- Fordulat a háború menetében: felülkerekednek a szövetségesek
- Holocaust
- Európa felszabadítása a német megszállás alól
- Magyarország a második világháborúban
- A háborút lezáró békék

8. évfolyam:

I. A szuperhatalmak szembenállása
- A második világháború utáni rendezés
- A kétpólusú világ kialakulása
- A kettéosztott Európa
- Az Európán kívüli világ
- Válsággócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában
- A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság

II. Magyarország története a1945-től az 1956-os forradalom leveréséig
- Magyarország 1945 és 1947 között
- A határon túli magyarság a második világháború után
- A Rákosi-korszak
- Reformkísérlettől a forradalomig
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc

III. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiterjedése

- A nyugati integráció, az enyhülés kezdetei
- A Szovjetunió felbomlása
- A rendszerváltó Kelet-Közép-Európa, Németország újra egyesülése
- Az Európai Unió létrejötte és működése
- A közelmúlt válsággócai és háborúi
- A globális világ sajátosságai, a globalizáció előnyei és hátrányai

IV. A Kádár-korszak

- Az 1956 utáni megtorlás időszaka
- A Kádár-rendszer megszilárdulása
- A „puha-diktatúra” időszaka
- A Kádár-korszak ellenzéke
- A pártállam csődje

V. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon

- A rendszerváltás folyamata
- A demokratikus jogállam működése
- Magyarország külpolitikai törekvései 1990 és 2004 között
- Gazdasági élet az 1990 utáni Magyarországon
- A határon túli magyarság helyzete a rendszerváltás után

VI. Társadalmi és állampolgári ismeretek, médiaismeret

- Az alkotmány és a törvényalkotás
- Jogok és kötelezettségek együtt járnak
- A parlamentáris demokrácia
- A gazdaság legfontosabb szereplői
- A pénz szerepe a gazdaságban
- Média és politika
- Pénzintézetek és tevékenységük